

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2025

Decizia protocolară nr. _____/2025

Proiect

UE

L E G E
privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial Directiva (UE) 2020/1828 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2020 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor și de abrogare a Directivei 2009/22/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 409 din 4 decembrie 2020 (CELEX: 32020L1828).

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiect și scop

(1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ privind desfășurarea acțiunilor în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor în scopul asigurării unui nivel ridicat de protecție al acestora și al unei bune funcționări a pieței.

(2) Prezenta lege urmărește îmbunătățirea accesului consumatorilor la justiție și oferă totodată garanții adecvate pentru evitarea abuzului de procedură.

(3) Prezenta lege asigură mecanismul procedural care permite entităților calificate să introducă acțiuni în reprezentare în scopul obținerii atât a măsurilor de încetare, cât și a măsurilor reparatorii.

(4) Punerea în aplicare a prezentei legi nu poate constitui un temei pentru reducerea protecției consumatorilor în domeniile reglementate de actele normative enumerate în anexă.

(5) Entitățile calificate sunt libere să aleagă orice mijloc procedural care le este disponibil conform legislației în vederea protejării intereselor colective ale consumatorilor.

Articolul 2. Domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege se aplică acțiunilor în reprezentare introduse împotriva încălcărilor de către comercianți ale actelor normative enumerate în anexă care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor.

(2) Prezenta lege nu aduce atingere actelor normative enumerate în anexă.

(3) Prezenta lege se aplică încălcărilor de nivel național și transfrontalier, inclusiv atunci când încălcările respective au încetat înainte de introducerea acțiunii în reprezentare sau atunci când încălcările respective au încetat înainte de încheierea acțiunii în reprezentare.

(4) Prezenta lege nu aduce atingere legislației prin care se stabilesc remedieri de natură contractuală și necontractuală care sunt disponibile consumatorilor în cazul încălcărilor menționate la alin. (1)-(3).

(5) Prezenta lege nu aduce atingere prevederilor legale de drept internațional privat, în special celor referitoare la competența judiciară și de recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială, și nici prevederilor legale referitoare la legea aplicabilă obligațiilor contractuale și necontractuale.

(6) În corelație cu alte legi se aplică corespunzător regulile de procedură civilă pentru acțiunea de reprezentare pentru protecția colectivă a consumatorilor, cu excepția cazului în care prezenta lege prevede altfel.

Articolul 3. Noțiuni

În sensul prezentei legi, noțiunile utilizate au următoarele semnificații:

acțiune în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor – acțiune în vederea protejării intereselor colective ale consumatorilor care este introdusă de o entitate calificată în calitate de parte reclamantă în numele consumatorilor pentru a solicita o măsură de încetare, o măsură reparatorie ori ambele;

acțiune în reprezentare la nivel național – o acțiune de reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor introdusă de o entitate calificată în statul în care a fost desemnată entitatea calificată;

acțiune în reprezentare transfrontalieră – o acțiune în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor introdusă de o entitate calificată într-un alt stat decât cel în care a fost desemnată entitatea calificată;

comerciant – astfel cum este definit la art. 1 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor;

conflict de interese – un conflict între interesele proprii ale entității calificate și interesele consumatorilor, în care entitatea calificată/reprezentantul/finanțatorul ei are interese care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților asumate în calitate de reprezentant al consumatorilor, fie prin luarea unor decizii contrare intereselor consumatorilor, fie prin calitatea entității calificate/reprezentantului/finanțatorului ei, de concurent al comerciantului pârât;

consumator – astfel cum este definit la art. 1 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor;

decizie definitivă – o hotărâre a unei instanțe de judecată sau o decizie a unei autorități publice, care nu poate sau nu mai poate face obiectul niciunei căi de atac ordinare;

entitate calificată – o organizație necomercială sau o autoritate publică care reprezintă interesele consumatorilor și care a fost desemnată drept calificată să introducă acțiuni în reprezentare în conformitate cu prezenta lege;

interesele colective ale consumatorilor – astfel cum sunt definite la art. 1 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor;

măsură reparatorie – o măsură care obligă comerciantul să le ofere consumatorilor remedieri, precum despăgubirea, repararea, înlocuirea, reducerea prețului, încetarea contractului sau restituirea contravalorii produsului/serviciului;

practică – orice acțiune sau omisiune a unui comerciant.

Capitolul II

ACȚIUNI ÎN REPREZENTARE PENTRU PROTECȚIA INTERESELOR COLECTIVE ALE CONSUMATORILOR

Articolul 4. Entități calificate

(1) Acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, astfel cum sunt reglementate în prezenta lege, pot fi introduse de entitățile calificate desemnate în acest scop de către autoritățile abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor, în limita domeniului de competență, astfel cum sunt menționate la art. 35 alin. (2) și art. 36 alin. (1) din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (în continuare – *Legea nr. 105/2003*).

(2) În cadrul desemnării entităților calificate, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este autoritate coordonatoare (în continuare – *autoritate coordonatoare*) și punct național de contact pentru comunicarea cu Comisia Europeană.

(3) Entitățile, asociațiile de consumatori, inclusiv asociațiile de consumatori care reprezintă membri din cel puțin două state membre, sunt eligibile pentru a fi desemnate drept entități calificate în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare la nivel național, acțiuni în reprezentare transfrontalieră sau ambele.

(4) O entitate, astfel cum este menționată la alin. (1) și (3), este desemnată entitate calificată în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare pentru protecția colectivă a consumatorilor dacă entitatea respectivă a depus o cerere la autoritatea abilitată cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor corespunzătoare, în acest sens și îndeplinește cumulativ următoarele criterii:

a) este o persoană juridică constituită în conformitate cu legislația și poate face dovada desfășurării în decursul a 12 luni a unei activități publice efective în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor înainte de cererea sa de desemnare;

b) obiectul său de activitate statutar demonstrează că are un interes legitim de a proteja interesele consumatorilor, astfel cum se prevede în actele normative pentru care se aplică dispozițiile prezentei legi;

c) este o entitate nonprofit;

d) nu face obiectul unei proceduri de insolvență și nu este declarată insolventă;

e) este independentă și nu este influențată de persoane care nu sunt consumatori, în special de comercianți, care au un interes economic în introducerea unei acțiuni în reprezentare, inclusiv în cazul finanțării de către terți, și, în acest scop, a stabilit proceduri pentru prevenirea unei astfel de influențe, precum și pentru preîntâmpinarea conflictelor de interese între entitatea însăși, finanțatorii săi și interesele consumatorilor;

f) prezintă în mod public, într-un limbaj simplu și inteligibil, prin toate mijloacele adecvate, inclusiv pe site-ul web oficial propriu, informații care să demonstreze că entitatea îndeplinește criteriile enumerate la lit. a) - e), precum și informații cu privire la sursele de finanțare în general, structura sa organizatorică și de conducere, precum și structura membrilor săi, obiectul său de activitate statutar și activitățile sale.

(5) Termenul de examinare a cererii privind desemnarea în calitate de entitate calificată este de 30 de zile de la data înregistrării acesteia, iar în cazul în care există motive întemeiate pentru examinare suplimentară, autoritatea publică îl prelungește cu cel mult 15 zile în condițiile art. 60 alin. (4) din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

(6) Autoritățile abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor astfel cum sunt menționate la art. 35 alin. (2) și art. 36 alin. (1) din Legea nr. 105/2003 evaluează o dată pe an dacă entitățile calificate, pe care le-au desemnat în conformitate cu alin. (1) în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare, respectă în continuare criteriile enumerate la alin. (4).

(7) Dacă în urma evaluării prevăzute la alin. (6) autoritatea abilitată cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor constată că entitatea calificată pe care a desemnat-o în conformitate cu alin. (1) nu mai îndeplinește unul sau mai multe dintre criteriile enumerate la alin. (4), aceasta dispune retragerea statutului de entitate calificată acordat prin decizie, ce poate fi contestată în condițiile Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

(8) O entitate își pierde statutul de entitate calificată dacă nu respectă prevederile art. 15 alin. (1), în baza unui act administrativ al conducătorului autorității publice care a desemnat-o entitate calificată, care poate fi contestat în condițiile Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

(9) Prin excepție de la alin. (3) și (4), autoritățile publice cu atribuții în domeniul protecției consumatorilor dispun de dreptul de introducere a acțiunilor în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, în conformitate cu domeniul lor de competență astfel cum este stabilit de art. 35 alin. (4) și art. 36 alin. (2) din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor.

(10) Prelucrarea datelor cu caracter personal de către entitățile calificate se realizează cu respectarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Articolul 5. Informarea și monitorizarea entităților calificate

(1) Autoritatea coordonatoare publică pe site-ul său web oficial informații actualizate referitoare la entitățile calificate desemnate în prealabil în conformitate cu art. 4 alin. (1). În acest scop, autoritățile menționate la art. 4 alin. (1) transmit autorității coordonatoare lista entităților calificate pe care le-au desemnat în prealabil în conformitate cu art. 4 alin. (1) în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare, inclusiv numele și obiectul de activitate statutar al acestor entități calificate, tipul acțiunilor în reprezentare în scopul introducerii cărora au fost desemnate drept entități calificate, precum și orice modificare ulterioară care intervine.

(2) Autoritatea coordonatoare transmite Comisiei Europene, la cerere, lista entităților calificate desemnate în scopul introducerii acțiunilor în reprezentare transfrontaliere, inclusiv denumirea și obiectul statutar de activitate al acestor entități calificate, precum și notifică Comisia Europeană ori de câte ori se fac modificări ale listei respective.

(3) Autoritatea coordonatoare evaluează o dată la trei ani dacă entitățile calificate respectă în continuare criteriile enumerate la art. 4 alin. (4) și se asigură că entitatea calificată își pierde statutul dacă nu mai îndeplinește unul sau mai multe din respectivele criterii.

(4) În scopul pierderii de către entitate calificată a statutului său, autoritatea coordonatoare emite o solicitare de retragere a statutului entității calificate, pe care o expediază autorității abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor care a desemnat-o.

(5) Comerciantul pârât în cadrul unei acțiuni în reprezentare are posibilitatea să prezinte în scris până la închiderea dezbaterilor judiciare, motive justificate de îngrijorare instanței de judecată sau autorității coordonatoare în ceea ce privește respectarea de către o entitate calificată a criteriilor enumerate la art. 4 alin. (4). Dacă găsește cererea comerciantului întemeiată, instanța de judecată poate respinge acțiunea în reprezentare ca inadmisibilă, iar autoritatea abilitată cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor care a desemnat entitatea calificată poate dispune retragerea statutului de entitate calificată acordat prin decizie, ce poate fi contestată în condițiile Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

Articolul 6. Introducerea de acțiuni în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor la nivel transfrontalier

(1) Entitățile calificate desemnate în prealabil într-un alt stat membru al Uniunii Europene în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare transfrontaliere pot introduce astfel de acțiuni în reprezentare în fața instanțelor de judecată din Republica Moldova.

(2) În cazul în care o presupusă încălcare a actelor normative enumerate în anexă le afectează sau ar putea afecta consumatori din diferite state membre ale Uniunii Europene, acțiunea în reprezentare poate fi introdusă în fața instanței de judecată naționale de către mai multe entități calificate din diferite state membre ale Uniunii Europene, în scopul protejării intereselor colective ale consumatorilor din statele membre respective ale Uniunii Europene.

(3) Instanțele de judecată naționale acceptă acțiuni în reprezentare introduse de către entități desemnate în prealabil într-un alt stat membru al Uniunii Europene drept calificate și incluse pe lista entităților calificate întocmită de Comisia Europeană, de a introduce o acțiune în reprezentare transfrontalieră, fără a se aduce atingere dreptului instanței de judecată sesizate de a analiza dacă obiectul de activitate statutar al entității calificate justifică introducerea unei acțiuni într-un anumit caz.

Articolul 7. Acțiuni în reprezentare

(1) Entitățile calificate desemnate în conformitate cu art. 4 pot introduce acțiuni în reprezentare, astfel cum sunt prevăzute în prezenta lege, în fața instanțelor de judecată naționale.

(2) Atunci când introduce o acțiune în reprezentare, entitatea calificată furnizează instanței de judecată toate informațiile relevante pe care le deține despre consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare, care include dar fără a se limita la:

- a) datele de identitate ale consumatorilor;
- b) datele de identificare ale comerciantului care le-a încălcat drepturile;
- c) acțiunile comerciantului prin care li s-au încălcat drepturile consumatorilor;
- d) prejudiciile suferite de către consumatori;
- e) prevederile legale încălcate de către comerciant.

(3) Entitățile calificate pot solicita:

- a) măsuri de încetare;
- b) măsuri reparatorii.

(4) Entitățile calificate pot să solicite măsurile menționate la alin. (3) și în cadrul unei singure acțiuni în reprezentare. Respectivă măsură pot fi incluse în cadrul unei singure decizii.

(5) Interesele consumatorilor în cadrul unor acțiuni în reprezentare sunt reprezentate de entități calificate. Entitățile calificate au drepturile și obligațiile unei părți reclamante în procedură.

(6) Consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare au dreptul de a participa la examinarea acțiunii în reprezentare, în caz de necesitate, și de a beneficia de măsurile menționate la alin. (3).

(7) Instanțele de judecată pot decide să respingă cauzele vădit nefondate cât mai curând posibil în cadrul procedurilor în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003.

Articolul 8. Măsuri de încetare

(1) Măsurile de încetare menționate la art. 7 alin. (3) lit. a) sunt disponibile sub forma unei:

a) măsuri provizorii de încetare a unei practici sau, după caz, de interzicere a unei practici, atunci când respectiva practică, constituie o încălcare astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1);

b) măsuri definitive de încetare a unei practici sau, după caz, de interzicere a unei practici, atunci când s-a constatat că respectiva practică constituie o încălcare, astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1).

(2) O măsură, astfel cum este menționată la alin. (1) lit. b), poate include următoarele:

a) o măsură de constatare a faptului că practica constituie o încălcare astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1);

b) o obligație de a publica decizia privind măsura, integral sau parțial, într-o formă considerată adecvată de către instanța de judecată ori o obligație de a publica o declarație de rectificare.

(3) Pentru ca o entitate calificată să solicite o măsură de încetare, nu este obligatorie exprimarea consimțământului consumatorilor la nivel individual de a fi reprezentați de entitatea calificată.

(4) În situația prevăzută la alin. (3), entitatea calificată nu este obligată să dovedească:

a) pierderea reală sau prejudiciul real suferit de consumatori la nivel individual afectați de încălcare, astfel cum este menționată la art. 2 alin. (1);

b) intenția sau neglijența din partea comerciantului.

(5) O entitate calificată nu poate solicita măsura de încetare menționată la alin. (1) lit. (b) decât după ce a depus o cerere prealabilă în adresa comerciantului vizat în scopul încetării de către acesta a încălcării astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1). Dacă comerciantul nu încetează încălcarea în termen de două săptămâni de la primirea cererii prelabile, entitatea calificată poate introduce imediat o acțiune în reprezentare pentru obținerea unei măsuri de încetare.

Articolul 9. Măsuri reparatorii

(1) O măsură reparatorie obligă comerciantul să le ofere consumatorilor în cauză remedieri, precum despăgubirea, repararea, înlocuirea, reducerea prețului, încetarea contractului sau restituirea contravalorii produsului/serviciului, după caz și în conformitate cu legislația.

(2) Entitățile calificate care introduc acțiuni în reprezentare în instanța de judecată pentru obținerea de măsuri reparatorii solicită în scris, inclusiv în format electronic consimțământul sub semnătură olografă pe hârtie sau electronică calificată, la nivel individual, de la consumatorii vizați de respectiva acțiune în reprezentare, în termen de 30 de zile de la data introducerii acestei acțiuni în instanță, cu privire la:

a) acceptarea de a fi reprezentați de entitatea calificată în cadrul acțiunii în reprezentare respectivă;

b) acceptarea ca rezultatul acțiunii de reprezentare să fie obligatoriu pentru ei.

(3) În cazul în care acțiunea în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii se introduce la o instanță judecătorească, consumatorii vizați de respectiva acțiune în reprezentare trebuie să își exprime consimțământul în modul prevăzut la alin. (2). Acesta poate fi acordat până la închiderea dezbaterilor judiciare și trebuie comunicat instanței de judecată care va menționa numele consumatorilor care și-au acordat consimțământul în cuprinsul hotărârii de judecată.

(4) În cazul în care acțiunea în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii se introduce la o instanță de judecată, consumatorii vizați de respectiva acțiune în reprezentare care nu își au reședința în Republica Moldova trebuie să își exprime în mod explicit și în scris consimțământul de a fi reprezentați în cadrul acelei acțiuni în reprezentare la nivel individual pentru ca rezultatul acțiunii în reprezentare să fie obligatoriu pentru respectivii consumatori.

(5) În cazul în care acțiunea în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii se introduce la o instanță de judecată sau autoritatea publică din alt stat, consumatorii vizați de respectiva acțiune în reprezentare care își au reședința în Republica Moldova trebuie să își exprime în mod explicit și în scris consimțământul de a fi reprezentați în cadrul acelei acțiuni în reprezentare la nivel individual pentru ca rezultatul acțiunii în reprezentare să fie obligatoriu pentru respectivii consumatori.

(6) Consumatori care și-au exprimat în mod explicit consimțământul de a fi reprezentați în cadrul unei acțiuni în reprezentare nu pot fi reprezentați în alte acțiuni în reprezentare având același obiect și împotriva aceluiași comerciant, și nici nu pot introduce în mod individual o acțiune având același obiect și împotriva aceluiași comerciant.

(7) Consumatorii primesc despăgubiri doar o singură dată pentru cauzele având același obiect și fiind îndreptate împotriva aceluiași comerciant.

(8) Atunci când o măsură reparatorie nu specifică consumatorii la nivel individual care au dreptul să beneficieze de remediile prevăzute în măsura reparatorie, aceasta descrie cel puțin grupul de consumatori care are dreptul să beneficieze de respectivele remedieri.

(9) O măsură reparatorie, dispusă printr-un act definitiv al instanței la care a fost introdusă o acțiune în reprezentare, dă dreptul consumatorilor vizați de acțiunea în reprezentare să beneficieze de remedierile prevăzute în respectiva măsură reparatorie, fără a fi nevoie să introducă o acțiune separată.

(10) Consumatorii vizați de o acțiune în reprezentare pot beneficia de măsurile reparatorii dispuse de o instanță de judecată națională în termenii prevăzuți la art. 16 alin. (1) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004.

(11) Fondurile restante pentru remedieri care nu sunt recuperate de consumatorii vizați de o acțiune în reprezentare în termenul prevăzut la art. 16 alin. (1) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 se fac venit integral la bugetul de stat.

(12) Entitățile calificate pot introduce acțiuni în reprezentare pentru obținerea unei măsuri reparatorii fără a fi necesar ca o instanță de judecată sau o autoritate publică să fi constatat în prealabil, printr-o procedură separată, existența unei încălcări, care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor, astfel cum este menționată la art. 2 alin. (1).

(13) Remedierile prevăzute în măsurile reparatorii din cadrul unei acțiuni în reprezentare nu aduc atingere remediilor suplimentare aflate la dispoziția consumatorilor în temeiul oricăreia din prevederile legale, care nu au făcut obiectul respectivei acțiuni în reprezentare.

Articolul 10. Finanțarea acțiunilor în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii

(1) O acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii poate fi finanțată de un terț, în conformitate cu prevederile Legii nr. 1420/2002 cu privire la filantropie și sponsorizare, numai dacă nu există conflictele de interese. Finanțarea unei acțiuni în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii de către terți care au un interes economic în introducerea sau în urma respectivei acțiuni nu îndepărtează acțiunea în reprezentare de protecția intereselor colective ale consumatorilor.

(2) În scopul prevăzut la alin. (1), sunt asigurate următoarele:

a) deciziile entităților calificate în contextul unei acțiuni în reprezentare, inclusiv deciziile privind tranzacțiile, nu sunt influențate în mod necorespunzător de un terț într-un mod care ar aduce atingere intereselor colective ale consumatorilor vizați de acțiunea în reprezentare;

b) acțiunea în reprezentare nu este introdusă împotriva unui pârât care este un concurent al finanțatorului sau împotriva unui pârât de care finanțatorul este dependent.

(3) Instanța de judecată implicată în acțiuni în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii are competența de a evalua conformitatea cu alin. (1) și (2) în cazul în care apar îndoieli justificate referitor la o astfel de conformare.

(4) În scopul prevăzut la alin. (3), entitățile calificate comunică instanței de judecată informații corespunzătoare care enumeră sursele de finanțare utilizate pentru sprijinirea acțiunii în reprezentare, astfel încât instanța să poată verifica un eventual conflict de interese.

(5) În scopurile prevăzute la alin. (1) și (2), instanța de judecată are competența de a lua măsuri adecvate, cum ar fi obligarea entității calificate să refuze sau să facă modificări referitor la finanțarea acțiunii de reprezentare și, dacă este necesar, să constate lipsa calității procesuale a entității calificate într-o anumită acțiune în reprezentare și să respingă acțiunea. În cazul în care calitatea procesuală a entității calificate este respinsă într-o anumită acțiune în reprezentare, respectiva respingere nu afectează drepturile consumatorilor vizați de respectiva acțiune în reprezentare.

Articolul 11. Tranzacții privind remedierile

(1) În scopul aprobării unei tranzacții, în cadrul unei acțiuni în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii:

a) entitatea calificată și comerciantul pot propune împreună instanței de judecată o tranzacție privind remedierile pentru consumatorii vizați;

b) instanța de judecată, după consultarea entității calificate și a comerciantului, poate invita entitatea calificată și comerciantul să încheie o tranzacție privind remedierile într-un termen rezonabil.

(2) Tranzacțiile menționate la alin. (1) fac obiectul controlului instanței de judecată.

(3) Instanța de judecată evaluează dacă trebuie să refuze aprobarea unei tranzacții care este contrară dispozițiilor imperative ale legislației sau care include condiții ce nu pot fi executate, luând în considerare drepturile și interesele tuturor părților, și mai ales cele ale consumatorilor vizați.

(4) Instanța de judecată poate să refuze o tranzacție pe baza faptului că tranzacția este inechitabilă.

(5) Dacă instanța de judecată nu aprobă tranzacția, aceasta examinează în continuare acțiunea în reprezentare în cauză.

(6) Tranzacțiile aprobate sunt obligatorii pentru entitatea calificată, pentru comerciant și pentru consumatorii la nivel individual vizați.

(7) Remedierile obținute prin intermediul unei tranzacții aprobate în conformitate cu alin. (2)-(4) nu aduc atingere remedierilor suplimentare aflate la dispoziția consumatorilor în temeiul legislației care nu au făcut obiectul respectivei tranzacții.

Articolul 12. Alocarea costurilor acțiunii în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii

(1) În cazul unei acțiuni în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii, partea care nu are câștig de cauză este obligată să suporte costurile de

procedură aferente părții care are câștig de cauză, în conformitate cu condițiile și excepțiile prevăzute de Codul de procedură civilă.

(2) Consumatorii la nivel individual vizați de o acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii nu plătesc costurile de procedură.

(3) Prin derogare de la alin. (2), în circumstanțe excepționale un consumator individual vizat de o acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii, poate fi sancționat de către instanța de judecată cu amendă, în condițiile art. 10 alin. (4) și art. 196 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003, ca urmare a conduitei deliberate sau neglijente a respectivului consumator.

Articolul 13. Informații privind acțiunile în reprezentare

(1) Entitățile calificate desemnate furnizează autorității coordonatoare precum și plasează, în special pe site-ul lor web oficial, informații privind:

a) acțiunile în reprezentare pe care au decis să le introducă în fața instanței de judecată;

b) stadiul acțiunilor în reprezentare pe care le-au introdus în fața instanței de judecată;

c) rezultatele acțiunilor în reprezentare menționate la lit. a) și b);

d) un raport general privind activitatea desfășurată în cursul anului.

(2) Consumatorii vizați de o acțiune în reprezentare în curs de desfășurare pentru obținerea de măsuri reparatorii sunt informați despre acțiunea în reprezentare în timp rezonabil și prin mijloace adecvate, pentru a le permite acestora să își exprime în mod explicit consimțământul de a fi reprezentați în respectiva acțiune în reprezentare în temeiul art. 9 alin. (2)-(5).

(3) Fără a aduce atingere informațiilor menționate la alin. (1) și (2), instanța de judecată impune comerciantul să informeze consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare, pe cheltuiala comerciantului, despre orice decizii definitive care prevăd măsurile menționate la art. 7 și despre orice tranzacții aprobate astfel cum sunt menționate la art. 11, prin mijloace adecvate circumstanțelor cauzei și în cadrul unor termene determinate, inclusiv să informeze fiecare consumator vizat dacă este cazul.

(4) Obligația impusă comerciantului în conformitate cu alin. (3) nu se aplică în cazul în care consumatorii vizați sunt informați în alt mod despre decizia definitivă sau despre tranzacția aprobată.

(5) Cerințele privind informațiile prevăzute la alin. (3) se aplică în aceeași măsură și entităților calificate în ceea ce privește deciziile definitive privind respingerea acțiunilor în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii.

(6) Partea care are câștig de cauză poate recupera costurile legate de furnizarea informațiilor către consumatori în contextul acțiunii în reprezentare, în conformitate cu art. 12 alin. (1).

Articolul 14. Baze de date electronice

(1) Autoritatea coordonatoare deține o bază de date electronică la nivel național privind entitățile calificate desemnate în prealabil în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare interne și transfrontaliere și informații generale privind acțiunile în reprezentare în curs de desfășurare și încheiate, accesibilă publicului prin intermediul site-ului web oficial.

(2) Autoritatea coordonatoare notifică Comisiei Europene adresa de internet la care este disponibilă respectiva bază de date.

Articolul 15. Raportare

(1) Entitățile calificate transmit autorităților care le-au desemnat în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare în conformitate cu prezenta lege, anual până la data de 30 aprilie, informații cu privire la:

a) numărul și tipul de acțiuni în reprezentare care au fost soluționate definitiv de instanțele de judecată;

b) tipul încălcărilor, astfel cum sunt menționate la art. 2 alin. (1), și părțile la respectivele acțiuni în reprezentare;

c) rezultatele respectivelor acțiuni în reprezentare.

(2) Autoritățile abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor, transmit, anual până la data de 31 mai, autorității coordonatoare informațiile recepționate în conformitate cu alin. (1).

(3) Autoritatea coordonatoare elaborează anual un raport consolidat privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor și îl publică pe site-ul web oficial.

Articolul 16. Efectele deciziilor definitive

Decizia definitivă a unei instanțe de judecată privind existența unei încălcări care prejudiciază interesele colective ale consumatorilor poate fi folosită de toate părțile drept probă în contextul oricărei alte acțiuni în fața instanțelor de judecată pentru obținerea de măsuri reparatorii împotriva aceluiași comerciant și pentru aceeași practică, în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă.

Articolul 17. Termene de prescripție

(1) O acțiune în reprezentare aflată în curs de derulare pentru obținerea unei măsuri de încetare, astfel cum este menționată la art. 8, are ca efect suspendarea sau întreruperea termenelor de prescripție aplicabile consumatorilor vizați de respectiva acțiune în reprezentare, astfel încât respectivii consumatori să nu fie împiedicați să introducă ulterior o acțiune pentru obținerea de măsuri reparatorii privind presupusa încălcare, astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1), din cauza expirării termenelor de prescripție aplicabile în cursul acțiunii în reprezentare pentru respectivele măsuri de încetare.

(2) O acțiune în reprezentare pentru obținerea unei măsuri reparatorii, în conformitate cu art. 9 alin. (1), aflată în curs de derulare, are ca efect suspendarea

sau întreruperea termenelor de prescripție aplicabile consumatorilor vizați de acțiunea în reprezentare respectivă.

Articolul 18. Celeritate procedurală

(1) Acțiunile în reprezentare pentru obținerea măsurilor de încetare, în conformitate cu art. 8, sunt tratate cu celeritatea cuvenită. Termenele de judecată nu pot fi mai mari de 15 zile.

(2) Acțiunile în reprezentare pentru obținerea măsurilor de încetare, în conformitate cu art. 8 alin. (1) lit. a), se judecă, dacă este cazul, printr-o procedură de urgență. Termenele de judecată nu pot fi mai mari de 5 zile.

Articolul 19. Înfățișarea elementelor de probă

(1) Atunci când o entitate calificată a prezentat elemente de probă suficiente în sprijinul unei acțiuni în reprezentare și a indicat că alte elemente de probă sunt sub controlul pârâtului sau al unui terț, dacă se solicită de către entitatea calificată respectivă, instanța de judecată poate să ordone pârâtului sau terțului să prezinte aceste elemente de probă, în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003, precum și cu respectarea principiului proporționalității și confidențialității informațiilor care sunt protejate prin legi speciale.

(2) Dacă se solicită de către pârât, instanța de judecată poate cere entității calificate sau unui terț să prezinte elementele de probă relevante, în conformitate cu Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003.

Articolul 20. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

(1) Omiterea sau refuzul comerciantului de a se conforma unei măsuri de încetare, astfel cum este menționată la art. 8 alin. (1) sau alin. (2) lit. (b), ori obligațiilor menționate la art. 13 alin. (3) și la art. 19 atrag după sine răspunderea în conformitate cu prevederile Codului contravențional sau Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003.

(2) Entitățile calificate transmit autorităților care le-au desemnat în conformitate cu art. 4 alin. (1), informații cu privire la nerespectarea de către comercianți a hotărârilor definitive pronunțate de instanțele de judecată în baza acțiunilor în reprezentare introduse în temeiul prezentei legi.

(3) Examinarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale pentru nerespectarea prezentei legi se efectuează în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008.

Articolul 21. Asistență pentru entitățile calificate

(1) Entitățile calificate se asigură că dispun de sursele financiare necesare procedurilor aferente unei acțiuni în reprezentare în vederea exercitării în mod efectiv a dreptului de a solicita măsuri, în conformitate cu art. 7.

(2) Entitățile calificate care introduc acțiuni în reprezentare în conformitate cu prezenta lege sunt scutite de plata taxei de stat și de timbru în conformitate cu prevederile Legii taxei de stat nr. 213/2023.

(3) Costurile necesare derulării de către entitățile calificate, cu excepția celor prevăzute la art. 4 alin. (9), a procedurilor aferente unei acțiuni în reprezentare pot fi acoperite din fonduri publice, inclusiv sub forma unui sprijin structural pentru entitățile calificate.

(4) Entitățile calificate pot să solicite consumatorilor care și-au exprimat consimțământul de a fi reprezentați de o entitate calificată într-o anumită acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii să achite taxe care să nu depășească pragul de 200 de lei pentru participarea la respectiva acțiune în reprezentare.

(5) Autoritățile publice cu atribuții în domeniul protecției consumatorilor sprijină și facilitează cooperarea dintre entitățile calificate precum și schimbul și diseminarea bunelor practici și a experienței acumulate cu privire la gestionarea încălcărilor, astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1), la nivel național și transfrontalier.

Capitolul III **DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII**

Articolul 22. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 12 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Prevederile art. 4 alin. (2) în partea ce vizează asigurarea comunicării punctului național de contact cu Comisia Europeană și alin. (3), art. 5 alin. (2), art. 6 și art. 14 alin. (2) se aplică din data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

(3) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

Articolul 23. Dispoziții tranzitorii

Pentru acțiunile în reprezentare introduse înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi și care sunt în desfășurare și după această dată se aplică prevederile Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor și dispozițiile generale ale Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003.

LISTA
actelor normative care intră în domeniul de aplicare
al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția
intereselor colective ale consumatorilor

1. Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 132):

- art. 1013-1065 care transpun Directiva 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 mai 1999 privind anumite aspecte ale vânzării de bunuri de consum și garanțiile conexe (JO L 171, 7.7.1999, p. 12) și Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor, de modificare a Directivei 93/13/CEE a Consiliului și a Directivei 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 85/577/CEE a Consiliului și a Directivei 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 304, 22.11.2011, p. 64);

- art. 1069-1081 care transpun Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO L 95, 21.4.1993, p. 29);

- art. 1592-1627 care transpun Directiva 2008/122/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 ianuarie 2009 privind protecția consumatorilor în ceea ce privește anumite aspecte referitoare la contractele privind dreptul de folosință a bunurilor pe durată limitată, la contractele privind produsele de vacanță cu drept de folosință pe termen lung, precum și la contractele de revânzare și de schimb (JO L 33, 3.2.2009, p. 10) și Directiva (UE) 2015/2302 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind pachetele de servicii de călătorie și serviciile de călătorie asociate, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2011/83/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 90/314/CEE a Consiliului (JO L 326, 11.12.2015, p. 1).

- art. 2040-2046 care transpun Directiva 85/374/CEE a Consiliului din 25 iulie 1985 de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre cu privire la răspunderea pentru produsele cu defect (JO L 210, 7.8.1985, p. 29).

2. Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, art. 766) care transpune articolele 9-11, 19-26 și 28b din Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media

audiovizuale („Directiva serviciilor mass-media audiovizuale”) (JO L 95, 15.4.2010, p. 1).

3. Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 122-124, art. 195) care transpune Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”) (JO L 149, 11.6.2005, p. 22), articolul 13 din Directiva 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2013 privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE („Directiva privind SAL în materie de consum”) (JO L 165, 18.6.2013, p. 63) și Directiva (UE) 2019/771 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2019 privind anumite aspecte referitoare la contractele de vânzare de bunuri, de modificare a Regulamentului (UE) 2017/2394 și a Directivei 2009/22/CE și de abrogare a Directivei 1999/44/CE (JO L 136, 22.5.2019, p. 28).

4. Legea nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 40-47, art. 104) care transpune articolele 5-7, 10 și 11 din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă („Directiva privind comerțul electronic”) (JO L 178, 17.7.2000, p. 1).

5. Legea nr. 422/2006 privind securitatea generală a produselor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 36-38, art. 145) care transpune articolele 3 și 5 din Directiva 2001/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 decembrie 2001 privind siguranța generală a produselor (JO L 11, 15.1.2002, p. 4).

6. Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 399-410, art. 679) care transpune articolul 10 și capitolul IV din Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice („Directiva privind serviciul universal”) (JO L 108, 24.4.2002, p. 51), articolele 4-8 și 13 din Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității

în sectorul comunicațiilor publice („Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice”) (JO L 201, 31.7.2002, p. 37) și Regulamentul (UE) 2015/2120 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 de stabilire a unor măsuri privind accesul la internetul deschis și tarifele cu amănuntul pentru comunicațiile în interiorul UE reglementate și de modificare a Directivei 2002/22/CE și a Regulamentului (UE) nr. 531/2012 (JO L 310, 26.11.2015, p. 1).

7. Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 661) care transpune Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, de modificare a Directivelor 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 2000/46/CE (JO L 267, 10.10.2009, p. 7) și Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE (JO L 337, 23.12.2015, p. 35).

8. Legea nr. 171/2012 privind piața de capital (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 665) care transpune Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) (JO L 302, 17.11.2009, p. 32).

9. Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 191-197, art. 619) care transpune Directiva 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului (JO L 133, 22.5.2008, p. 66).

10. Legea nr. 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 310-312, art. 616) care transpune Directiva 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic (JO L 285, 31.10.2009, p. 10–35).

11. Legea nr. 157/2014 despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum (Monitorul Oficial al Republicii

Moldova, 2014, nr. 249-255, art. 572) care transpune Directiva 2002/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 septembrie 2002 privind comercializarea la distanță a serviciilor financiare de consum și de modificare a Directivei 90/619/CEE a Consiliului și a Directivelor 97/7/CE și 98/27/CE (JO L 271, 9.10.2002, p. 16).

12. Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413) care transpune articolul 3 și anexa I din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE (JO L 211, 14.8.2009, p. 55).

13. Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415) care transpune articolul 3 și anexa I din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE (JO L 211, 14.8.2009, p. 94).

14. Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7-17, art. 54) care transpune Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1924/2006 și (CE) nr. 1925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei (JO L 304, 22.11.2011, p. 18).

15. Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 476) care transpune articolele 9-11a din Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE (JO L 315, 14.11.2012, p. 1).

16. Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 59-65, art. 120) care transpune Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a

procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare (JO L 31, 1.2.2002, p. 1).

17. Legea nr. 2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 94-98, art. 142) care transpune Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administratorii fondurilor de investiții alternative și de modificare a Directivelor 2003/41/CE și 2009/65/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 1095/2010 (JO L 174, 1.7.2011, p. 1) și Regulamentul (UE) 2015/760 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind fondurile europene de investiții pe termen lung (JO L 123, 19.5.2015, p. 98).

18. Legea nr. 118/2020 privind răspunderea civilă și cerințele de asigurare a operatorilor aerieni și a operatorilor de aeronave (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 199-204, art. 402) care transpune Regulamentul (CE) nr. 2027/97 al Consiliului din 9 octombrie 1997 privind răspunderea operatorilor de transport aerian privind transportul aerian al pasagerilor și al bagajelor acestora (JO L 285, 17.10.1997, p. 1).

19. Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 98-105, art. 171) care transpune Directiva 2006/114/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind publicitatea înșelătoare și comparativă (JO L 376, 27.12.2006, p. 21).

20. Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 129-133, art. 229) care transpune articolele 183-186 din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare („Solvabilitate II”) (JO L 335, 17.12.2009, p. 1).

21. Legea nr. 306/2023 privind etichetarea produselor cu impact energetic (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 426-429, art. 738) care transpune articolele 3-6 din Regulamentul (UE) 2017/1369 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2017 de stabilire a unui cadru pentru etichetarea energetică și de abrogare a Directivei 2010/30/UE (JO L 198, 28.7.2017, p. 1).

22. Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 367-369, art. 574) care transpune Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce

privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE („Regulamentul general privind protecția datelor”), (JO L 119, 4.5.2016, p. 1).

23. Legea nr. 247/2024 privind contractele de furnizare de conținut digital și de servicii digitale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 490-493, art. 659) care transpune Directiva (UE) 2019/770 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2019 privind anumite aspecte referitoare la contractele de furnizare de conținut digital și de servicii digitale (JO L 136, 22.5.2019, p. 1).

24. Hotărârea Guvernului nr. 836/2012 pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 237-241, art. 902) care transpune Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91 (JO L 46, 17.2.2004, p. 1).

25. Hotărârea Guvernului nr. 267/2014 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind aparatele de cântărit cu funcționare neautomată (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 92-98, art. 296) care transpune Directiva 2014/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a aparatelor de cântărit cu funcționare neautomată (JO L 96, 29.3.2014, p. 107).

26. Hotărârea Guvernului nr. 745/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice „Punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 297-300, art. 838) care transpune Directiva 2014/35/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune (JO L 96, 29.3.2014, p. 357).

27. Hotărârea Guvernului nr. 1207/2016 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind produsele cosmetice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 388-398, art. 1308) care transpune articolele 3-8 și 19-21 din Regulamentul (CE) nr. 1223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului

din 30 noiembrie 2009 privind produsele cosmetice (JO L 342, 22.12.2009, p. 59).

28. Hotărârea Guvernului nr. 147/2022 cu privire la aprobarea Programului național de facilitare a transporturilor aeriene (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 135-140, art. 347) care transpune Regulamentul (CE) nr. 1107/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului (JO L 204, 26.7.2006, p. 1).

29. Hotărârea Guvernului nr. 204/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind etichetarea ecologică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 147-150, art. 326) care transpune articolele 9-10 din Regulamentul (CE) nr. 66/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind eticheta UE ecologică (JO L 27, 30.1.2010, p. 1).

30. Hotărârea Guvernului nr. 206/2023 cu privire la aprobarea regulamentelor și a regulilor din comerțul interior și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 172-174, art. 392) care transpune Directiva 98/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 1998 privind protecția consumatorului prin indicarea prețurilor produselor oferite consumatorilor (JO L 80, 18.3.1998, p. 27).

31. Hotărârea Guvernului nr. 593/2023 cu privire la aprobarea Drepturilor și obligațiilor pasagerilor în transportul feroviar și a regulilor de furnizare a serviciilor în transportul feroviar de pasageri (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 328-331, art. 733) care transpune Regulamentul (UE) nr. 2021/782 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 privind drepturile și obligațiile călătorilor din transportul feroviar (JO L 172, 17.5.2021, p. 1–52).

32. Hotărârea Guvernului nr. 693/2024 pentru aprobarea Reglementării tehnice cu privire la etichetarea pneurilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 467-469, art. 869) care transpune parțial (art. 1-4, art. 6-11 și Anexele I-VI) Regulamentul (UE) 2020/740 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 2020 privind etichetarea pneurilor în ceea ce privește eficiența consumului de combustibil și alți parametri, de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1369 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1222/2009 (JO L 177, 5.6.2020, p. 1–31).

33. Hotărârea CNPF nr. 49/5/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele de pregătire și competență profesională în asigurări (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 399-404, art. 1949) care transpune

articolele 17-24 și 28-30 din Directiva (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări (JO L 26, 2.2.2016, p. 19).

NOTA DE FUNDAMENTARE
**la proiectul de lege privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor
colective ale consumatorilor**

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor este elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu suportul experților Delegației UE în cadrul proiectului „ <i>EU-funded project “Support for structured policy dialogue, coordination of the implementation of the Association Agreement and enhancement of the legal approximation process” for the Republic of Moldova</i> ”.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>În conformitate cu art. 38 și 39 lit. a), Capitolul V al Acordului de Asociere RM-UE, pentru a atinge un nivel înalt de protecție a consumatorilor se urmărește apropierea legislației naționale, care să aibă la bază prioritățile menționate în anexa IV la prezentul acord, evitând totodată barierele în calea comerțului pentru a garanta consumatorilor posibilitatea reală de a alege.</p> <p>În scopul executării acțiunilor menționate supra, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a inițiat procesul de transpunere la nivel de cadru normativ național a Directivei (UE) 2020/1828 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2020 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor și de abrogare a Directivei 2009/22/CE¹.</p> <p>În context, transpunerea Directivei se impune prin acțiunea nr. 6, Capitolul 28. Protecția consumatorilor și a sănătății, Clusterul 2 din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027.</p>
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Globalizarea și digitalizarea au sporit riscul ca mulți consumatori să fie afectați de aceeași practică ilegală, care poate aduce prejudicii consumatorilor. Încrederea consumatorilor în piața internă scade în absența unor mijloace eficiente de a pune capăt practicilor ilegale și de a obține despăgubiri pentru prejudiciile aduse consumatorilor.</p> <p>Absența unor mijloace eficiente de asigurare a respectării legislației privind protecția consumatorilor ar putea duce, de asemenea, la denaturări ale concurenței loiale între comercianții care nu respectă normele și cei care respectă normele la nivel național sau transfrontalier. Astfel de denaturări pot afecta buna funcționare a pieței interne.</p> <p>Mecanismele procedurale aferente acțiunilor în reprezentare, atât pentru măsurile de încetare, cât și pentru cele reparatorii, variază în Uniune și oferă consumatorilor niveluri diferite de protecție.</p> <p>În prezent, Republica Moldova dispune de o procedură generală de acțiune colectivă reglementată de Codul de procedură civilă², dar nu dispune de un mecanism procedural eficient aplicabil acțiunilor de reprezentare colectivă în despăgubire pentru consumatori. Această situație slăbește încrederea consumatorilor și a întreprinderilor pe piața internă și în capacitatea acestora de a funcționa competitiv.</p> <p>O acțiune de reprezentare ar trebui să constituie o modalitate eficientă și eficientă de protecție a intereselor colective ale consumatorilor. Aceasta ar trebui să permită entităților calificate să</p>

¹ [CL2020L1828RO0020010.0001_cp 1.1 \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32020L1828RO0020010.0001_cp 1.1)

² Codul de procedură civilă conține prevederi generale privind introducerea proceselor civile: procesul civil poate fi inițiat în numele persoanelor abilitate prin lege să apere drepturile, libertățile și interesele legitime ale altei persoane, ale unui număr nelimitat de persoane, ale intereselor Republicii Moldova și ale societății. (art. 7 alin. 2); Inițierea de acțiuni în justiție pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale altor persoane (art. 73)

acționeze cu scopul de a asigura respectarea de către comercianți a dispozițiilor relevante în materie de protecție a consumatorilor și de a depăși obstacolele cu care se confruntă consumatorii în acțiunile individuale, cum ar fi:

- obstacolele legate de incertitudinea cu privire la drepturile lor și la mecanismele procedurale disponibile;
- reticența psihologică de a acționa și
- rezultatul negativ al punerii în balanță a costurilor și beneficiilor preconizate ale acțiunii individuale.

Din punct de vedere tehnic și juridic al sistemului de protecție a consumatorilor din Republica Moldova, în comparație cu cerințele impuse de Directiva UE 2020/1828, se evidențiază deficiențe semnificative.

În pofida existenței unor norme juridice menite să reprezinte interesele colective pentru protecția consumatorilor, aceste norme sunt fragmentate atât în cadrul legislației generale, cât și al celei de specialitate. În consecință, cadrul legal existent nu reușește să asigure armonizarea și specificitatea impuse de Directiva UE 2020/1828, în special în ceea ce privește înființarea/recunoașterea entităților calificate pentru reprezentarea colectivă a consumatorilor.

Chiar dacă, potrivit Strategiei privind protecția consumatorilor pentru anii 2013-2020, Directiva 2009/22/CE din 23 aprilie 2009 a fost unul dintre indicatorii privind transpunerea legislației UE privind protecția consumatorilor din Republica Moldova, se constată că aceasta nu a fost transpusă conform termenilor propuși³.

În plus, se constată o lipsă de implementare eficace a acțiunilor de reprezentare din lipsa unui cadru legal suficient pentru a acoperi reprezentarea colectivă, în special a celor care implică Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței și Protecția Consumatorilor (ISSPNPC).⁴ Pe de o parte, există o prevedere legală în Legea nr. 105/2003, art. 41, privind acțiunile privind protecția drepturilor consumatorilor conform căreia *acțiunile privind protecția drepturilor consumatorilor pot fi depuse la instanța judecătorească de către consumatorii înșiși sau reprezentanții acestora, de către autoritățile administrației publice abilitate sau de către asociațiile obștești de consumatori acțiunile privind protecția drepturilor consumatorilor pot fi înaintate instanței de către consumatorii înșiși sau reprezentanții acestora, de către autoritățile administrației publice abilitate sau de către asociațiile publice de consumatori* (alin. 1) și *Organele abilitate cu funcții de protecție a consumatorilor pot reprezenta interesele consumatorilor în instanța de judecată în scopul protecției drepturilor consumatorilor* *Organismele împuternicite cu funcții de protecție a consumatorilor pot reprezenta interesele consumatorilor în instanță în scopul protejării drepturilor consumatorilor* (alin. 3).

Pe de altă parte, potrivit practicii judiciare⁵, conform datelor statistice disponibile, autoritățile responsabile de domeniul protecției consumatorilor nu au inițiat nicio acțiune care să reprezinte interesele colective ale consumatorilor. În plus, absența acțiunilor de reprezentare colective ale consumatorilor subliniază inadecvarea normelor și lipsa procedurii specifice, care reglementează acțiunile colective pentru protecția consumatorilor în cadrul legislației existente.

În plus, normele existente în Codul de procedură civilă (CPC) abordează aspecte procedurale legate de acțiunile de reprezentare, dar nu conțin orientări specifice pentru tratarea acțiunilor de reprezentare colectivă menite să protejeze interesele colective ale consumatorilor. Acest vid legislativ subminează eficacitatea mecanismelor de protecție a consumatorilor în Moldova și

³ Raportul anual (2018) al Ministerului Economiei și Infrastructurii privind evaluarea implementării Planului de acțiuni pentru perioada a II-a 2017-2020 privind Strategia privind protecția consumatorilor pentru anii 2013-2020, <https://mded.gov.md/domenii/infrastructura-calitatii/rapoarte/>

⁴ Art. 31 alin. (3) din Legea nr. 105/2003 privind acțiunile în domeniul protecției drepturilor consumatorilor, „(3) *Organele abilitate cu funcții de protecție a consumatorilor pot reprezenta interesele consumatorilor în instanță în scopul protejării drepturilor consumatorilor*”.

⁵ Raportului statistic despre activitatea judecătorilor din prima instanță pentru perioada 2021-2023 al Agenției de Administrare Instanțelor Judecătorești, din 21 martie 2024

necesită reforme urgente pentru alinierea legislației naționale la standardele UE și asigurarea unei protecții cuprinzătoare a consumatorilor prin cadre juridice armonizate și specializate.

Deși Republica Moldova are deja norme de protecție a consumatorilor care sunt împărțite atât în legislație de drept comun, cât și în legislație specială, cauzele soluționate cu participarea ISSPNPC și pendinte în instanța de judecată, demonstrează că este dificil să se asigure respectarea deplină a acestor reguli în practică, fără standardizarea și specializarea normelor privind acțiunile colective de protecție a consumatorilor în legislația specifică și în mod egal.

Luând în considerare analiza situației existente în domeniul protecției consumatorilor în Republica Moldova, întregul spectru de probleme (sociale, administrative, judiciare) ar putea fi evidențiate în următoarele constatări:

a) *Nivel ridicat de daune economice cauzate de tranzacțiile cu consumatorii*

Din analiza efectuată în Republica Moldova pentru perioada 2013-2020, se constată că principalul impediment cu care se confruntă consumatorii este riscul ridicat, estimat la circa 80%,⁶ de a suferi prejudicii ca urmare a tranzacțiilor economice. Această situație conduce la obstacole semnificative în calea maximizării utilității pentru consumatori, cu un accent exclusiv pe maximizarea profitului de către profesioniști, inclusiv prin îmbogățirea nejustificată. În acest context, are loc o distribuție ineficientă a resurselor în cadrul societății, ceea ce duce la scăderea potențialului consumatorilor de a influența crearea unei piețe orientate spre o concurență perfectă, caracterizată prin diversificarea maximă a produselor și serviciilor și menținerea prețurilor scăzute.

Aproximativ, conform datelor reflectate în analiza opțiunilor, se poate constata că anual consumatorii înregistrează pierderi de cel puțin 3 miliarde de lei din cauza riscului ridicat de tranzacții prejudiciabile⁷. Aceste pierderi sunt cauzate de practici comerciale neloiale, clauze contractuale abuzive, publicitate înșelătoare și alte tipuri de comportament inadecvat al comercianților, care afectează în mod direct interesele și drepturile consumatorilor.

Într-un context judiciar cu privire la depunerea acțiunilor din partea consumatorilor, datele statistice recente oferă o imagine detaliată a activității judecătorești în privința dosarelor civile privind consumatorii. Conform Raportului statistic despre activitatea judecătorilor din prima instanță pentru perioada 2021-2023⁸, se observă o medie anuală de 163 de acțiuni depuse în instanță de consumatori. În detaliu, în anul 2021 au fost înregistrate 142 de acțiuni, din care 91 au fost examinate, iar 51 au fost admise. În 2022, numărul acțiunilor a crescut la 177, iar din acestea, 70 au fost examinate și 46 au fost admise. În anul 2023, s-au depus 172 de acțiuni, din care 84 au fost examinate, iar 56 au fost admise.

În contrast, conform Raportului ISSPNPC pentru anul 2023, se stabilește că nu au fost înaintate acțiuni individuale sau colective în interesul consumatorilor. Participările în instanță au fost stabilite doar în calitate de părți terțe, la solicitarea consumatorului sau instanței. În plus, raportul ISSPNPC subliniază o lipsă de clasificare a reclamațiilor privind protecția datelor, serviciile financiare, călătoriile și turismul, precum și energia și telecomunicațiile. Această deficiență limitează capacitatea de evaluare a tipurilor de încălcări în conformitate cu legislația specifică de protecție a consumatorilor, care intră în domeniul de aplicare a proiectului de lege legii.

Adoptarea unui nou cadru juridic pentru acțiunile de reprezentare în domeniul protecției consumatorilor ar reprezenta un pas important în consolidarea drepturilor și protecției acestora în Republica Moldova, contribuind la sporirea eficienței pieței interne și asigurarea unei concurențe

⁶ Raportul anual (2018) al Ministerului Economiei și Infrastructurii privind evaluarea implementării Planului de acțiuni pentru perioada a II-a 2017-2020 privind Strategia privind protecția consumatorilor pentru anii 2013-2020

⁷ Ibidem

⁸ Raportului statistic despre activitatea judecătorilor din prima instanță pentru perioada 2021-2023 al Agenției de Administrare Instanțelor Judecătorești, din 21 martie 2024

loiale și transparente.⁹ - **Este nevoie de un cadru juridic specific care să permită reprezentarea colectivă a intereselor consumatorilor.**

b) Recuperarea ineficientă a daunelor cauzate

În Republica Moldova există o nevoie urgentă de a stabili o structură instituțională care să permită entităților calificate să reprezinte consumatorii în mod eficient. Această cerință rezultă din constatarea că, în prezent, consumatorii dispun de puține alternative eficiente pentru a recupera prejudiciul cauzat. Sistemul judiciar se dovedește adesea costisitor și extrem de lent, în special în cazul daunelor pecuniare relativ mici. În plus, procedurile alternative de recuperare a prejudiciilor, în afara sistemului judiciar (medierea judiciară introdusă în 2017 și abrogată în 2023), sunt fie inexistente, fie insuficient funcționale.

Această situație pune consumatorul într-o poziție de vulnerabilitate în raport cu profesionistul, care, în final, deține controlul asupra procesului de recuperare a prejudiciului. De multe ori, consumatorul este lăsat la discreția profesionistului, iar șansele de recuperare a prejudiciului sunt reduse, mai ales în contextul unui nivel scăzut și defectuos al concurenței pe multe piețe.

Pentru a remedia această situație și pentru a asigura o protecție mai eficientă a consumatorilor, este necesar să se instituie o structură instituțională care să faciliteze reprezentarea acestora în fața autorităților și instanțelor judecătorești competente. Această structură ar trebui să ofere consumatorilor acces la mijloacele necesare pentru a-și proteja interesele și pentru a recupera prejudiciile într-un mod eficient și echitabil.

Prin urmare, este esențial ca Republica Moldova să dezvolte un cadru instituțional solid care să permită entităților calificate să acționeze în numele consumatorilor și să le ofere sprijinul necesar pentru a realiza redresarea în cazul în care au suferit prejudicii din cauza practicilor comerciale neloiale sau abuzive. Acest lucru ar contribui la creșterea încrederii consumatorilor în piață și ar asigura un echilibru mai bun între drepturile lor și interesele operatorilor economici – **Este nevoie de un cadru instituțional care să permită entităților calificate să reprezinte consumatorii în mod eficient.**

c) Nivel nesatisfăcător de securitate (inofensivitate) a produselor și serviciilor furnizate

În Republica Moldova, nivelul nesatisfăcător de securitate și siguranță a produselor și serviciilor reprezintă o preocupare majoră pentru protecția consumatorilor. În multe cazuri, autoritățile publice consideră că este dificil să garanteze acest aspect vital al calității vieții consumatorilor. Sistemul infrastructurii calității, care ar trebui să asigure standarde ridicate de calitate și siguranță a produselor și serviciilor, este adesea deficitar atât în cadrele de reglementare, cât și în cele instituționale.

În ceea ce privește reprezentarea colectivă a consumatorilor, este clar că există o nevoie urgentă de îmbunătățire a mecanismelor de protecție a consumatorilor pentru a depăși obstacolele cu care se confruntă consumatorii în acțiunile lor individuale. De exemplu, în unele situații, valoarea relativ scăzută a produsului defect (de exemplu, lapte cu un preț de 20 lei) vândut prin practici comerciale neloiale (cum ar fi oferta "cumpărați 2, al treilea gratuit" care se dovedește a fi expirat) poate să nu motiveze consumatorii să introducă acțiuni individuale în justiție pentru a obține despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit.

Reformele legislative și instituționale sunt esențiale pentru a consolida capacitatea consumatorilor de a-și face auzită vocea și de a obține despăgubiri sau despăgubiri în cazul în care suferă prejudicii din cauza unor produse sau servicii necorespunzătoare care le afectează interesele colective.

Prin adoptarea unor astfel de măsuri și îmbunătățirea mecanismelor de protecție a consumatorilor, Republica Moldova poate contribui la creșterea încrederii pieței și la asigurarea unui mediu comercial mai sigur și mai echitabil pentru toți cetățenii săi. Aceste eforturi ar trebui să se bazeze pe o abordare integrată și coordonată între autoritățile publice, sectorul privat și societatea civilă, în conformitate cu principiile și valorile statului de drept și ale protecției

⁹ Ibidem

consumatorilor – **Este necesar să se consolideze mecanismele de protecție a consumatorilor pentru a depăși obstacolele întâmpinate în acțiunile individuale.**

În contextul economic și juridic al Republicii Moldova, introducerea unui nou cadru legal pentru acțiunile de reprezentare în domeniul protecției consumatorilor ar putea aduce mai multe beneficii:

- Acest cadru juridic ar consolida drepturile consumatorilor și ar oferi entităților calificate mijloace eficiente de a introduce acțiuni de reprezentare în numele consumatorilor și ar conferi autorităților de protecție a consumatorilor competențe consolidate de a impune sancțiuni pentru combaterea practicilor comerciale neloiale, contribuind astfel la creșterea încrederii în piața internă și la protejarea intereselor colective ale consumatorilor.
- Prin acțiuni de reprezentare, consumatorii ar putea obține măsuri reparatorii adecvate pentru prejudiciul suferit, inclusiv compensații financiare, repararea sau înlocuirea produselor defecte, reducerea prețului sau rezilierea contractului și vor aduce mai multă echitate pentru consumatori, nu mai multă muncă pentru firmele de avocatură. În același timp, sancțiunile mai dure legate de cifra de afaceri anuală a întreprinderilor vor oferi în cele din urmă autorităților de protecție a consumatorilor mijloacele de a pedepsi aspru trișorii.
- Reforma legislativă ar putea permite consumatorilor să acționeze în mod colectiv împotriva practicilor comerciale neloiale, facilitând astfel accesul la justiție și echilibrând echilibrul dintre consumatori și comercianți.
- Această modificare ar putea încuraja respectarea unor norme și standarde ridicate de protecție a consumatorilor și ar putea contribui la îmbunătățirea mediului de afaceri prin eliminarea comportamentelor neloiale și prin promovarea concurenței loiale și transparente prin crearea *unei piețe unice mai echitabile, care să aducă beneficii consumatorilor și întreprinderilor.*

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Într-un efort de a proteja și de a promova drepturile consumatorilor, MDDE promovează un proiect de lege care vizează aspecte cruciale ale acțiunilor în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii. Proiectul reprezintă un pas important în consolidarea sistemului juridic al țării în ceea ce privește protecția consumatorilor.

Adoptarea acestui act normativ ar consolida încrederea în sistemul juridic și ar reprezenta un pas important în direcția protejării intereselor consumatorilor în Republica Moldova. Principalul aspect al noului proiect de lege urmărește să contribuie la funcționarea pieței interne și la atingerea unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor, permițând entităților calificate care reprezintă interesele colective ale consumatorilor să introducă, în cadrul unei proceduri judiciare, acțiuni în reprezentare atât pentru obținerea unor măsuri de încetare, cât și pentru obținerea unor măsuri reparatorii împotriva comercianților care încalcă dispozițiile prevederilor legale din anexă. Respectiv entități calificate pot solicita încetarea sau interzicerea unei astfel de conduite ilicite și pot solicita remedieri, precum despăgubirea, repararea, înlocuirea, reducerea prețului, încetarea contractului sau rambursarea prețului plătit, după caz.

Legea protejează interesele persoanelor fizice care au suferit prejudicii ca urmare a încălcării dispozițiilor legale care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor atât încălcările de la nivel național, cât și pe cele transfrontaliere.

Proiectul de lege începe cu definirea obiectivelor sale, stabilind că acesta are drept scop principal protejarea intereselor colective ale consumatorilor prin facilitarea accesului acestora la măsuri reparatorii în cazul încălcării drepturilor lor. Prin urmare, actul normativ este o noutate semnificativă, subliniind importanța garantării unui mecanism eficient de reparare a prejudiciilor suferite de consumatori.

Pe parcursul celor 20 de articole, proiectul de lege abordează diverse aspecte ale acțiunilor în reprezentare. Printre acestea, se evidențiază introducerea tranzacțiilor privind remediile, care oferă posibilitatea de a ajunge la acorduri între entitatea calificată și comerciant pentru remedierea

prejudiciilor suferite de consumatori. Acest proiect aduce un cadru flexibil și alternativ pentru soluționarea litigiilor, evidențiind dorința de a promova un sistem de justiție mai eficient și mai accesibil pentru toți cei implicați.

De menționat că, atunci când o entitate calificată introduce o acțiune în reprezentare într-un stat altul decât cel în care este desemnată, acțiunea în reprezentare respectivă este considerată o acțiune în *reprezentare transfrontalieră*. Atunci când o entitate calificată introduce o acțiune de reprezentare în statul în care este desemnată, acțiunea în reprezentare respectivă este considerată o acțiune în *reprezentare internă (la nivel național)*.

Prin prezentul act normativ sunt acoperite și încălcările care au încetat înainte de inițierea sau de încheierea acțiunii în reprezentare, deoarece ar putea fi încă necesar să se prevină repetarea practicii prin interzicerea acesteia, să se constate că o anumită practică constituia o încălcare a legii sau să se faciliteze obținerea de remedieri de către consumatori.

În scopul acțiunilor în reprezentare entitățile calificate trebuie să fie persoane juridice care sunt constituite în mod adecvat în conformitate cu legislația în vigoare, să aibă un caracter nonprofit și un interes legitim, dat fiind obiectul lor de activitate statutar, de a proteja interesele consumatorilor. Entitățile calificate trebuie să nu facă obiectul unei proceduri de insolvență și nici să fie declarate insolabile. Acestea trebuie să fie independente și să nu fie influențate de persoane care nu sunt consumatori, care au un interes economic în introducerea unei acțiuni în reprezentare, în special de către comercianți.

Entitățile calificate trebuie să prezinte în mod public, într-un limbaj simplu și inteligibil, prin toate mijloacele adecvate, mai ales pe site-urile web proprii, informații care să demonstreze conformitatea cu criteriile de desemnare ca entitate calificată și informații generale cu privire la sursele lor de finanțare în general, structura lor organizatorică, de conducere și în rândul membrilor, precum și obiectul de activitate statutar.

Autoritățile publice cu atribuții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor pot desemna, e pe domeniul de competență pe care are atribuții, entități calificate în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare internă .

Entitatea calificată, atunci când introduce o acțiune în reprezentare, trebuie să furnizeze instanței suficiente informații despre consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare. Informațiile respective trebuie să permită instanței să stabilească dacă este competentă și care este actul normativ aplicabil.

Entitățile calificate sunt în măsură să solicite măsuri de încetare și măsuri reparatorii în cadrul unei singure acțiuni în reprezentare. Acestea au drepturile și obligațiile unei părți reclamante în procedură. Instanța judecătorească poate să decidă să respingă cauzele vădit nefondate de îndată ce a primit informațiile necesare pentru a-și motiva decizia.

Articolul 17. Celeritate procedurală

Termenele scurte pentru obținerea măsurilor de încetare, respectiv 15 zile pentru măsurile de încetare în conformitate cu art. 8 și 3 zile pentru cele în conformitate cu articolul 8 alin. (1) lit. a), sunt fundamentate din mai multe perspective, inclusiv din perspectiva Codului de Procedură Civilă din Republica Moldova (pentru 15 zile: art. 69, 84, 190, 236, 268, 389, 425, 489 și pentru 5 zile: art. 278/13, 315, 348 alin. (3), 353) și a principiilor generale de justiție și eficiență în administrarea justiției: principiul celerității procesului; urgența situațiilor de încălcare a drepturilor consumatorilor; precum și dreptul la un proces echitabil.

Termenele scurte contribuie la eficiența sistemului judiciar, facilitând o administrare mai rapidă a justiției și reducând povara instanțelor cu dosarele care implică drepturile consumatorilor. Aceasta poate duce la economii semnificative de timp și resurse, atât pentru instanțe, cât și pentru părți.

Măsurile de încetare includ măsuri definitive și măsuri provizorii. Măsurile provizorii ar putea include măsuri temporare, măsuri asigurătorii și măsuri preventive pentru a pune capăt unei practici în desfășurare sau pentru a interzice o practică în cazul în care aceasta nu a avut loc, însă există riscul să aducă consumatorilor prejudicii grave sau ireversibile.

Ca element nou, proiectul de lege stabilește că pentru ca o entitate calificată să solicite o măsură de încetare, consumatorii la nivel individual **nu sunt obligați să își exprime consimțământul** de a fi reprezentați de entitatea calificată.

Entitățile calificate care introduc acțiuni în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii **trebuie să obțină, în scris, la nivel individual, de la consumatorii vizați de respectiva acțiune în reprezentare, în termen de 30 de zile de la introducerea acestei acțiuni**, consimțământul atât cu privire la posibilitatea de a fi sau nu reprezentați de entitatea calificată în cadrul acțiunii în reprezentare respective cât și la acceptarea sau nu ca rezultatul acțiunii de reprezentare să fie obligatoriu pentru ei.

Atunci când consumatorii își exprimă consimțământul de a fi reprezentați de o entitate calificată într-o acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii, aceștia nu mai pot fi reprezentați în alte acțiuni în reprezentare având același obiect și împotriva aceluiași comerciant, și nici nu pot introduce acțiuni individuale având același obiect și împotriva aceluiași comerciant.

O măsură reparatorie dă dreptul consumatorilor să beneficieze de remedierile prevăzute în respectiva măsură reparatorie fără a fi nevoie să introducă o acțiune separată.

Atunci când o măsură reparatorie nu specifică consumatorii la nivel individual care au dreptul să beneficieze de remedierile prevăzute în măsura reparatorie, aceasta descrie cel puțin grupul de consumatori care are dreptul să beneficieze de respectivele remedieri.

De asemenea, proiectul de lege pune accent pe transparență și informare, impunând obligația entităților calificate și a comercianților de a furniza informații adecvate consumatorilor cu privire la acțiunile în reprezentare și stadiul acestora. Această abordare accentuează importanța comunicării eficiente și a accesului la informație pentru consumatori.

Articolul 10. Finanțarea acțiunilor în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii

Entitățile calificate trebuie să fie pe deplin **transparente** față de instanțele judecătorești **cu privire la sursa de finanțare** a activității lor în general și cu privire la sursa fondurilor care sprijină o anumită acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii. Această transparență este necesară pentru a permite instanțelor judecătorești să evalueze dacă finanțarea de către un terț îndeplinește condițiile prevăzute în prezenta lege, dacă ar putea exista un conflict de interese între finanțatorul terț și entitatea calificată care să prezinte un risc de abuz de procedură, și dacă finanțarea de către un terț care are un interes economic în introducerea sau în rezultatul acțiunii în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii ar îndepărta acțiunea de reprezentare de protejarea intereselor colective ale consumatorilor.

În cazul în care se confirmă un conflict de interese, instanța judecătorească poate lua măsuri adecvate, precum obligarea entității calificate să refuze sau să schimbe finanțarea respectivă și, dacă este necesar, să nu recunoască calitatea procesuală a entității calificate sau să declare inadmisibilă o anumită acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii.

Articolul 11. Tranzacții privind remedierile

Entitatea calificată și comerciantul pot propune împreună instanței judecătorești o tranzacție privind remedierile pentru consumatorii vizați.

De asemenea, instanța judecătorească poate invita comerciantul și entitatea calificată care a introdus acțiunea în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii să înceapă negocieri cu scopul de a încheia o tranzacție cu privire la remedieri de care urmează să beneficieze consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare.

Instanța judecătorească poate să refuze aprobarea unei tranzacții atunci când consideră că tranzacția este inechitabilă.

Tranzacțiile aprobate sunt obligatorii pentru entitatea calificată și pentru comerciant. Fiecare consumator vizat are posibilitatea de a accepta o tranzacție sau de a refuza ca rezultatul tranzacției să fie obligatoriu pentru el.

Articolul 13. Informații privind acțiunile în reprezentare

Asigurarea informării consumatorilor cu privire la o acțiune în reprezentare este esențială pentru succesul acțiunii respective. Entitățile calificate trebuie să informeze, pe site-urile lor web, consumatorii cu privire la acțiunile în reprezentare pe care au decis să le introducă la instanța

judecătorească, la stadiul acțiunilor în reprezentare deja introduse și la rezultatele respectivelor acțiuni în reprezentare, pentru a permite consumatorilor să ia o decizie în cunoștință de cauză cu privire la posibilitatea de a participa la o acțiune în reprezentare și de a întreprinde demersurile necesare în timp util.

De asemenea, consumatorii trebuie informați despre deciziile definitive care prevăd măsuri de încetare, măsuri reparatorii sau tranzacții aprobate, despre drepturile lor în urma constatării existenței unei încălcări, precum și despre orice demers ulterior care trebuie întreprins de consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare, mai ales în legătură cu obținerea de remedieri.

Articolul 14. Baze de date electronice

De remarcat este și instituirea unei baze de date electronice naționale, care ar fi accesibilă publicului și care ar furniza informații despre acțiunile în reprezentare și entitățile calificate. Această inițiativă reflectă eforturile de modernizare și digitalizare a sistemului juridic, facilitând accesul la informație și promovând transparența procesului.

Articolul 15. Efectele deciziilor definitive

Decizia definitivă a unei instanțe judecătorești sau a autorităților administrative privind existența unei încălcări ce aduce atingere intereselor colective ale consumatorilor poate fi folosită de către toate părțile drept probă în contextul oricărei alte acțiuni în fața instanțelor lor judecătorești sau a autorităților lor administrative prin care se urmărește obținerea de măsuri reparatorii împotriva aceluiași comerciant și pentru aceeași practică.

O acțiune în reprezentare pendinte pentru obținerea de măsuri de încetare sau pentru obținerea unei măsuri reparatorii are ca efect suspendarea sau întreruperea termenelor de prescripție aplicabile consumatorilor vizați de acțiunea în reprezentare, astfel încât respectivii consumatori, indiferent dacă acționează în nume propriu sau dacă sunt reprezentați de o entitate calificată, să nu fie împiedicați să introducă ulterior o acțiune pentru obținerea de măsuri reparatorii privind presupusa încălcare din cauza expirării termenelor de prescripție în cursul acțiunii în reprezentare pentru obținerea de măsuri de încetare.

Articolul 18. Înfățișarea elementelor de probă

Elementele de probă sunt esențiale pentru a stabili dacă o acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri de încetare sau de măsuri reparatorii este bine întemeiată. Entitățile calificate au dreptul de a solicita instanței judiciare să oblige comerciantul să înfățișeze elementele de probă care sunt relevante pentru cererea lor. Pe de altă parte, comerciantul are dreptul similar de a solicita elemente de probă care se află sub controlul entității calificate.

Conceptul propus prin prezentul proiect, vine să asigure societății accesul la apărarea colectivă a drepturilor consumatorului, ceea ce reprezintă un pas semnificativ în direcția consolidării protecției consumatorilor și a îmbunătățirii accesului acestora la remedierea prejudiciilor suferite.

Prin abordarea comprehensivă și prin introducerea unor elemente noi și inovatoare, acesta își propune să asigure un cadru juridic robust și eficient pentru rezolvarea litigiilor în domeniul drepturilor consumatorilor.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate, or în lipsa unei intervenții în partea de protecție intereselor colective ale consumatorilor se va contura lipsa măsurilor de protecție a drepturilor și intereselor consumatorilor.

Subsecvent, amintim că față de un comerciant, consumatorul se găsește într-o poziție de inferioritate prin aceea că trebuie să se țină cont de faptul că un consumator este mai puțin informat, mai slab din punct de vedere economic și mai puțin experimentat din punct de vedere juridic decât cocontractantul său.

Astfel, se consideră imperativă adoptarea proiectului de lege propus, ceea ce ar completa cadrul normativ existent.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de lege nu are impact structural și instituțional asupra sistemului administrației publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de lege implică costuri financiare, pentru promovarea și aplicarea legii și alte nevoi operaționale, în special pentru sprijin financiar acordat entităților calificate (nonprofit) prin alocarea de buget special. Or în conformitate cu art. 40 alin. (3) din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, „*Programele, proiectele și activitățile de informare a consumatorilor propuse de asociațiile obștești de consumatori de utilitate publică pot fi finanțate de stat, conform legii, în cazul în care asociațiile respective:*

a) acționează exclusiv în numele și în interesul consumatorilor;

b) sunt economic independente de producători, importatori, distribuitori și vânzători.”

În subsidiar, alin. (4) al aceluiași articol „*Procedura finanțării prevăzută la alin. (3) se stabilește și se aprobă de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, care monitorizează utilizarea mijloacelor financiare alocate pentru scopuri de informare a consumatorilor. Criteriile pentru determinarea volumului de finanțare sunt:*

a) volumul și numărul de publicații diseminate în scopul protecției consumatorilor;

b) periodicitatea campaniilor informaționale desfășurate pentru consumatori;

c) numărul de acțiuni înaintate în instanțele judecătorești în scopul protecției consumatorilor;

d) deținerea unui birou de consultanță sau a unei linii telefonice directe pentru consultarea consumatorilor din cel puțin o treime de unități administrative teritoriale.”

Respectiv, chiar dacă la momentul de față MDED nu deține programe de finanțare a asociațiilor de consumatori, nu este exclus faptul că odată cu intrarea în vigoare a legii, va fi exprimat interesul/solicitări privind finanțarea activității acestor organizații.

Costul acestor finanțări va fi estimat în dependență de:

1. Numărul de entități calificate înregistrate;

2. Activitățile pentru care entitățile urmează să solicite finanțare;

3. Opinia Ministerului Finanțelor.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de lege nu are impact asupra sectorului privat

4.4. Impactul social

Proiectul de lege nu are impact social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de lege nu are impact asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul de lege nu are impact asupra echității și egalității de gen

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de lege nu are impact asupra mediului

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Consumatorii vor resimți impacturile noilor reglementări odată cu punerea în aplicare a prevederilor proiectului de lege, drept urmare a ajustării cadrului normativ național și a creșterii nivelului general de protecție a acestora.

Prin organizarea în acțiuni colective, consumatorii devin mai puternici în fața entităților comerciale. Acest lucru poate conduce la îmbunătățirea condițiilor de contractare, la obținerea de despăgubiri pentru prejudiciile suferite și la implementarea de schimbări în practicile comerciale abuzive sau incorecte. Prin stabilirea unor reguli privind acțiunile colective, contribuim la descurajarea și sancționarea practicilor comerciale care încalcă drepturile consumatorilor sau care sunt dăunătoare pentru aceștia. Prin aceasta se promovează o piață mai echitabilă și mai transparentă, în care operatorii economici sunt motivați să respecte normele legale și etice.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul de lege transpune Directiva (UE) 2020/1828 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2020 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor și de abrogare a Directivei 2009/22/CE.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

a) obiectivele actului juridic al UE:

Potrivit art. 1 alin. (1) din Directivă, „Prezenta directivă stabilește norme menite să asigure faptul că în toate statele membre este disponibil un mecanism pentru acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, oferind totodată garanții adecvate pentru evitarea abuzului de procedură. Scopul prezentei directive este acela ca, prin atingerea unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor, să contribuie la buna funcționare a pieței interne prin apropierea anumitor aspecte ale actelor cu putere de lege și ale actelor administrative ale statelor membre privind acțiunile în reprezentare. În acest scop, prezenta directivă urmărește, de asemenea, să îmbunătățească accesul consumatorilor la justiție”.

b) gradul de transpunere a actului juridic al UE:

Proiectul de lege asigură transpunerea primară parțială a Directivei (UE) nr. 2020/1828

Transpunerea totală a Directivei va fi asigurată pe măsură transpunerii actelor din Anexa nr. 1 la aceasta în legislația națională, inclusiv ulterior aderării RM la UE.

c) argumentarea introducerii unor reglementări care nu sunt prevăzute expres în actul juridic al UE și/sau care depășesc cerințele minime stabilite de acesta:

În context, pentru proiect a fost elaborat tabelul de concordanță.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Se promovează proiectul de lege în vederea implementării legislației UE privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, elaborarea prezentului proiect de lege a fost demarată odată cu publicarea pe pagina web-oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării la compartimentul Transparență Decizională - Anunțuri privind consultări publice și pe platforma www.particip.gov.md a anunțului de inițiere prin care se solicită implicarea tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor de rigoare asupra proiectului de lege.

Totodată, în temeiul art. 29 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul și toate actele aferente au fost remise spre examinare preliminară autorităților publice interesate prin scrisoarea MDED nr. 16/2 – 2083 din 04.07.2024.

Așadar, Curtea Supremă de Justiție și Curtea de Apel Chișinău au exprimat susținerea proiectului actului normativ promovat, invocând că acesta ar reprezenta un pas important în consolidarea drepturilor și protecției consumatorilor în Republica Moldova, contribuind la sporirea eficienței pieței interne și asigurarea unei concurențe loiale și transparente.

Totodată, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor a prezentat recomandări asupra proiectului, acestea fiind incluse în versiunea definitivă.

Subsecvent, în procesul de consultare prealabilă, Ministerul Justiției a informat MDED despre faptul că „își rezervă dreptul de a se expune asupra proiectului de lege privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor după definativarea acestuia potrivit avizelor, expertizei de compatibilitate cu legislația UE și rezultatelor consultărilor publice”.

În conformitate cu prevederile art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative proiectul a fost remis pentru avizare către autoritățile interesate. Avizele cu obiecțiile și propunerile autorităților au fost expuse în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor.

De asemenea, proiectul de lege a fost transmis spre consultare Consiliului Rectorilor din Republica Moldova prin scrisoarea MDED nr. 16/2-3271 din 28.10.2024, un răspuns în acest sens nu a parvenit.

Ulterior, prin scrisoarea MDED nr. 16/2-3272 din 28.10.2024, în conformitate cu pct. 229 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul a fost transmis spre avizare repetată dat fiind faptul că mai mult de 30% din textul proiectului actului normativ a fost modificat.

Avizele repetate au fost expuse în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege a fost supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE, în conformitate cu prevederile art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind emisă Declarația de compatibilitate 31/02-126-8873 din 06.08.2024.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 36 și 37 din Legea nr. 100/2017, proiectul de lege a fost supus expertizei anticorupție (Raport nr. ELO24/10189 din 12.12.2024) și expertizei juridice (Demers nr. 04/2-10858 din 05.12.2024).

Analiza rapoartelor de expertiză a fost expusă în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Adoptarea și punerea în aplicare a prevederilor proiectului impune necesitatea modificării și completării Codului de procedură civilă, Codului Contravențional, Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor și Legii taxei de stat nr. 213/2023.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului de lege se va iniția odată cu intrarea în vigoare a acesteia, răsfrângându-se asupra tuturor consumatorilor și asociațiilor de consumatori eligibile din Republicii Moldova.

Odată cu aprobarea proiectului, MDED va publica un comunicat pe pagina web oficială a ministerului, cât și va aduce la cunoștința părților interesate despre actul aprobat.

Actul normativ va fi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Monitorizarea se va efectua în baza următorilor indicatori de performanță:

1. numărul cererilor de reprezentare înaintate de către consumatori;
2. numărul de adresări în instanțele de judecată din partea entităților calificate;
3. numărul de hotărâri judecătorești privind protecția intereselor colective ale consumatorilor;
4. numărul entităților calificate înregistrate.

Secretar de stat

Cristina CEBAN

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de lege privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor

(număr unic 668/MDED/2024)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Opinia autorilor
1	2	3
Avizarea I		
Ministerul Finanțelor <i>Demers nr. 04-03/564 din 13.08.2024</i>	La art. 1 alin. (4) se face referință la o anexă, care lipsește în proiect. Din acest motiv, art.1 alin. (4) urmează a fi revăzut sau proiectul de lege urmează a fi completat cu anexa respectivă.	Se acceptă Proiectul a fost completat cu anexa privind lista actelor naționale de transpunere a acquis-ului UE prevăzut la Anexa I la Directiva (UE) 2020/1828
	La art. 3, referitor la noțiunea de entitate calificată, se consideră necesar de a completa definiția termenului respectiv cu prevederi, care să precizeze cine desemnează entitatea respectivă.	Nu se acceptă Noțiunea reprezintă transpunerea directă a noțiunii prevăzută de actul UE. În context, procedura de desemnare, precum și autoritate responsabilă de desemnare este prevăzută la art. 4 din proiect
	La art. 4: - alin. (3), textul „acțiuni de reprezentare transfrontaliere” se propune de a fi substituit cu textul „acțiuni în reprezentare transfrontalieră”, întru asigurarea corelării cu noțiunea expusă în art. 3 din proiect;	Se acceptă Modificările au fost operate
	- alin. (7), pentru a asigura o uniformizare a terminologiei utilizate și o expunere mai exactă a normei, textul „de reprezentare a” se propune de a fi substituit cu textul „de introducere a acțiunilor în reprezentare pentru protecția”.	Se acceptă Modificările au fost operate
	La art. 6 alin. (2), se propune revizuirea mențiunii la lista de acte normative, întrucât nu este clar care listă se are în vedere, totodată fiind eronată și referința la art.2 alin. (1) din proiect.	Se acceptă parțial Prevedere reformulată în contextul avizului EBA
	La fel, după cuvintele ”statele membre” se propune de a completa cu textul ”ale Uniunii Europene”.	Se acceptă Modificările au fost operate
	La art. 9 alin. (3), întru redarea corectă a normei la care se face referință, textul „lit. a) și lit. b)” urmează să se substituie cu textul „alin. (2) lit. a) și lit. b)”.	Se acceptă Modificările au fost operate
	La art. 13 alin.(1), se consideră necesară revederea prevederilor acestuia prin prisma aspectelor prevăzute la art. 14, care stipulează informația și termenul de prezentare de către entitățile calificate a datelor privind acțiunile în reprezentare în adresa autorităților care le-au desemnat, acestea ulterior fiind furnizate centralizat către Ministerul Dezvoltării	Se acceptă Reformulat:

	Economice și Digitalizării în calitate de autoritate coordonatoare. În cazul în care informațiile privind acțiunile în reprezentare trebuie plasate și pe pagina web oficială a entității calificate, se propune examinarea oportunității excluderii din art. 13 alin. (1) a referinței la Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.	(1) Entitățile calificate desemnate furnizează autorității coordonatoare precum și plasează, în special pe site-ul lor web, informații privind:
	La art.20: - la alin. (2) se propune ca scutirea de la plata taxei de stat și taxei de timbru să aibă loc doar în cazurile în care acțiunile respective se vor depune de către entitățile calificate-autorități publice;	Se acceptă Modificările au fost operate
	- alin.(3) urmează a fi exclus, deoarece în cazul în care calitatea de entitate calificată o va deține o autoritate publică, atunci aceasta va efectua procedurile necesare fără a suporta careva costuri. În cazul în care calitatea de entitate calificată o va avea o organizație necomerciale, atunci aceasta ar urma să suporte eventualele cheltuieli legate de derularea procedurilor necesare, fără careva finanțări publice. Or, reamintim că în cazul în care acțiunea va fi admisă, costurile respective urmează a fi încasate din contul pârâtului în beneficiul reclamantului-organizație necomercială.	Se acceptă parțial Alin. (3) se expune în următoarea redacție: (3) Costurile necesare derulării de către entitățile calificate, cu excepția celor prevăzute la art. 4 alin. (7), a procedurilor aferente unei acțiuni în reprezentare pot fi acoperite din fonduri publice, inclusiv sub forma unui sprijin structural pentru entitățile calificate.
	La art. 21: - la alin. (3), se atrage atenția despre expunerea eronată a referinței la art. 15. Totodată, în partea ce ține de termenul 26 iunie 2025 din normă, se menționează despre faptul că nu este clar motivul care a stat la baza fixării acestuia, mai mult de atât, nici în nota de fundamentare nu se regăsesc careva argumente ce ar viza stabilirea termenului dat;	Se acceptă Alin. 3 a fost reformulat „(3) Art. 16 se aplică numai cererilor de remedieri bazate pe încălcări, care prejudiciază sau poate prejudicia interesele colective ale consumatorilor care prejudiciază sau poate prejudicia interesele colective ale consumatorilor, care au avut loc începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi.”
	- la alin. (5), se propune excluderea textului „alin. (1)-(3)”, ținând cont de faptul ca art. 6 din proiect prevede în total 3 alineate.	Se acceptă Modificările au fost operate
	Totodată, pe tot parcursul textului proiectului, referințele la „site web” la orice formă gramaticală, se propun a fi substituite cu cuvintele „pagina web oficială” la forma gramaticală corespunzătoare.	Nu se acceptă Noțiunea „site web” este prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare <i>Demers nr. 2024PLP-2601 din 22.08.2024</i>	La articolul 1 alineatul (4), observăm că textul acestuia conține o referință la o anexă, care lipsește din proiect, cu toate că în tabelul de concordanță sunt reflectate prevederile actului normativ național.	Se acceptă Proiectul a fost completat cu anexa privind lista actelor naționale de transpunere a acquis-ului UE prevăzut la Anexa I la Directiva (UE) 2020/1828
	La articolul 3, noțiunea „acțiune în reprezentare la nivel național”, observăm că scopul proiectului de lege este de a crea cadrul normativ pentru protecția intereselor colective ale	Se acceptă Modificările au fost operate

	consumatorilor. Prin urmare, considerăm necesar de a insera în definiția noțiunii invocate, după cuvântul „protecția” cuvintele „intereselor colective”.	
	noțiunea „acțiune în reprezentare transfrontalieră”, reprezintă o specie a acțiunii în reprezentare pentru protecția colectivă ale consumatorilor, ceea ce în opinia noastră este necesar de reflectat în definiția noțiunii date.	Se acceptă Modificările au fost operate
	La articolul 4 alineatul (5) și articolul 5 alineatul (4), observăm că textul acestor elemente de structură sunt similare, din care considerent propunem sinteza lor.	Nu se acceptă art. 4 alin. (5) subliniază situația în care apar incertitudini/dubii privind activitățile desfășurate de entitatea calificată, în timp ce art. 5 alin. (3) menționează despre responsabilitatea de evaluare periodică obligatorie a entităților calificate.
	La articolul 17, în opinia Ministerului inserarea termenelor de judecată conduce la conflicte normative cu alte prevederi ale proiectului. Astfel, articolul 9 alineatul (2) din proiectul de lege stabilește că „Entitățile calificate care introduc acțiuni în reprezentare în instanța de judecată pentru obținerea de măsuri reparatorii solicită consimțământul în scris, la nivel individual, de la consumatorii vizați de respectiva acțiune în reprezentare, în termen de 30 de zile de la data introducerii acestei acțiuni în instanță”. În condițiile în care termenul de judecată, potrivit articolului 17 alineatul (1) nu poate depăși 15 zile, termenul pentru obținerea consimțământului consumatorilor nu poate fi mai mare decât termenul de judecată. În opinia Ministerului, celeritatea procedurală reprezintă un deziderat al actului de justiție care nu poate fi realizat prin inserarea în actele normative a unor termen concrete de îndeplinire al acestuia, întrucât soluționarea unui caz concret dedus judecătii depinde de un șir de circumstanțe care sunt în afara controlului instanței de judecată și care influențează termenul de judecată. Prin urmare propunem excluderea termenilor de procedură inserate în textul articolului 17.	Nu se acceptă Motivarea desfășurată asupra termenelor stabilite în proiect se regăsește în nota de fundamentare a proiectului
Ministerul Culturii <i>Demers nr. 05-09/2484</i> <i>din 09.08.2024</i>	La art. 3, din proiectul de lege menționat supra, considerăm oportun completarea noțiunii „practică” cu textul „comercială – orice acțiune, omisiune, comportament, declarație sau comunicare comercială, inclusiv publicitate și comercializare, efectuate de un comerciant în strânsă legătură cu promovarea, vânzarea sau furnizarea unui produs consumatorilor”, după cum este reflectat în Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor.	Nu se acceptă Proiectul transpune noțiunea prevăzută de Directiva UE
	În acest sens, conform art. 4 alin. (1) „Acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, astfel cum sunt reglementate în prezenta lege, pot fi introduse de entitățile calificate desemnate în acest scop de către autoritățile abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor, în limita domeniului de competență, astfel cum sunt menționate la art. 36 alin. (1) din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor.” Potrivit art. 36 alin. (1) lit. d), printre organele administrației publice abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor se numără și	S-a luat act Cu referire la desemnarea și domeniile de competență a autorităților de protecție a consumatorilor enumerate la art. 36 alin. (1) din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, ținem să menționăm că MDED este în cunoștință despre necesitatea actualizării prevederilor menționate.

	<p>Agencia Turismului care a fost reorganizată prin fuziune (absorbție) cu Agenția de Investiții (HG nr. 570/2023).</p> <p>Subsidiar, Vă aducem la cunoștință că, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 570/2023, Oficiul Național al Turismului exercită atribuții specifice în domeniul turismului, însă nu dispune de competențe legale pentru a oferi protecție consumatorilor în acest sens.</p>	<p>Modificările urmează a fi efectuate într-un alt exercițiu de modificare a Legii prenotate.</p>
<p>Ministerul Sănătății <i>Demers nr. 10/3273 din 23.08.2024</i></p>	<p>La articolul 3:</p> <p>1) Pentru claritate în conținutul textului a noțiunii „acțiune în reprezentare”, se recomandă definirea acesteia: „acțiune în reprezentare - acțiune în vederea protejării intereselor colective ale consumatorilor care este introdusă de o entitate calificată în calitate de parte reclamantă în numele consumatorilor pentru a solicita o măsură de încetare, o măsură reparatorie ori ambele; sau „acțiune în reprezentare - solicitarea de compensații de la comercianții care încalcă drepturile consumatorilor în domenii precum serviciile financiare, călătoriile și turismul, energia, sănătatea, telecomunicațiile și protecția datelor, după caz și disponibile în conformitate cu legislația națională”;</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Noțiunea propusă și cea redată în proiect corespunde cu cea expusă în Directiva 2020/1828 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor</p>
	<p>2) se recomandă excluderea sau reformularea noțiunilor „acțiune în reprezentare la nivel național” și „acțiune în reprezentare transfrontalieră” din prezentul articol, fiind expuse lipsite de relevanță.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Noțiunile „acțiune în reprezentare la nivel național” și „acțiune în reprezentare transfrontalieră” asigură transpunerea noțiunilor „acțiune în reprezentare internă” și „acțiune în reprezentare transfrontalieră” din Directiva UE. Astfel considerăm inoportună excluderea acestora din proiect</p>
	<p>La articolul 4:</p> <p>1) Din alin. (3) se va exclude textul „inclusiv asociațiile de consumatori care reprezintă membri din cel puțin două state membre.”;</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Art. 21 alin. (5) introduce un termen de tranziție pentru art. 4 alin. (3): „Prevederile art. 4 alin. (3), art. 5 alin. (2), art. 6 și art. 14 alin. (5) vor fi aplicabile din data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.”</p>
	<p>2) La alin. (5) se vor plasa semnele de punctuație în text și se va revedea tangența acestuia cu alin. (3).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Modificările au fost operate</p>
	<p>La Articolul 5:</p> <p>1) La alin. (1) textul „site-ul său web oficial” se va substitui cu textul „pagina web oficială” (valabil pe tot parcursul textului);</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Noțiunea „site web” este prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora</p>
	<p>2) Alin. (2) va fi reexaminat și adaptat la legislația națională;</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Art. 21 alin. (5) introduce un termen de tranziție pentru art. 5 alin. (2): „Prevederile art. 4 alin. (3), art. 5 alin.</p>

		<i>(2), art. 6 și art. 14 alin. (5) vor fi aplicabile din data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.”</i>
	3) Alin. (3) este în contradicție cu prevederile din art. 4, alin. (5).	Nu se acceptă art. 4 alin. (5) subliniază situația în care apar incertitudini/dubii privind activitățile desfășurate de entitatea calificată, în timp ce art. 5 alin. (3) menționează despre responsabilitatea de evaluare periodică obligatorie a entităților calificate.
	La Articolul 7: 1) Din textul alin. (1) se va exclude cuvântul „naționale”;	Nu se acceptă Proiectul prevede mai multe tipuri de acțiuni în reprezentare a pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, respectiv cuvântul „naționale” în cadrul prezentului alineat este necesar pentru a face diferențiere între acestea
	2) Alineatele (3) și (8) se vor comasa, cu expunerea în următoarea redacție: „În cazul în care litigiile nu au fost soluționate pe cale amiabilă, acestea vor fi examinate de către instanțele de judecată, în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă nr. 225/2003.”	Nu se acceptă Alineatele (3) și (8) reprezintă transpunerea art. 7 alin. (3) și (7) din Directiva UE. În consecință, acestea urmează a fi redat separat, la fel cum este prevăzut și de actul european. În plus nu este argumentată propunerea autorului avizului.
	La Articolul 9 se vor revede alineatele (3), (4), (5), în care se face trimitere la consumatorii care „își au reședința în Republica Moldova” sau „nu își au reședința în Republica Moldova”, în vederea excluderii acestor noțiuni, deoarece legislația națională se aplică doar pe teritoriul țării (Republicii Moldova).	Nu se acceptă Întrucât domeniul de aplicare al Directivei transpuse acoperă o listă mare al legislației specifice în domeniul protecției consumatorilor, considerăm oportun ca într-o acțiune în reprezentare pentru încălcarea drepturilor sau intereselor economice ale consumatorilor să fie asigurat mecanisme de protecție inclusiv pentru consumatorii care își au domiciliul pe teritoriul RM.
	La Articolul 17: 1) La alin. (1) se va exclude fraza: „Termenele de judecată nu pot fi mai mari de 15 zile; 2) La alin. (2) se va exclude fraza: „Termenele de judecată nu pot fi mai mari de 5 zile.	Nu se acceptă Propunerea nu este însoțită de argumente corespunzătoare. Motivarea desfășurată asupra termenilor stabiliți în proiect se regăsește în nota de fundamentare a proiectului În subsidiar termenele scurte pentru obținerea măsurilor de încetare, respectiv 15 zile pentru măsurile de încetare în conformitate cu art. 8 și 3 zile pentru cele în conformitate cu articolul 8 alin. (1) lit. a), sunt fundamentate din mai multe perspective, inclusiv din

		<p>perspectiva Codului de Procedură Civilă din Republica Moldova (pentru 15 zile: art. 69, 84, 190, 236, 268, 389, 425, 489 și pentru 5 zile: art. 278/13, 315, 348 alin. (3), 353) și a principiilor generale de justiție și eficiență în administrarea justiției: principiul celerității procesului; urgența situațiilor de încălcare a drepturilor consumatorilor; precum și dreptul la un proces echitabil. Termenele scurte contribuie la eficiența sistemului judiciar, facilitând o administrare mai rapidă a justiției și reducând povara instanțelor cu dosarele care implică drepturile consumatorilor. Aceasta poate duce la economii semnificative de timp și resurse, atât pentru instanțe, cât și pentru părți.</p>
	La Articolul 20:	Se acceptă Modificările au fost operate
	1) La alin. (1) cuvântul „costurile” se va substitui cu textul „sursele financiare”;	
	2) Alin. (2) va fi redactat și expus în conformitate cu prevederilor Legii nr. 213/2023 taxe de stat, cu privire la scutirile de taxa de stat și de taxa de timbru.	Se acceptă
	Pe tot parcursul textului, după articolul 4., textul „Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării” se va substitui cu cuvintele „autoritatea coordonatoare”, la forma gramaticală cuvenită.	Se acceptă Modificările au fost operate
	În Art. 2, alin. 1 din Tabelul de concordanță este prevederea „Lista actelor normative pentru care se aplică prezenta lege se aprobă de Guvern.”. În textul proiectului de lege această prevedere nu este, la fel nu este claritate în anexa cu lista actelor normative care vor cădea sub incidența acestei legi.	Se acceptă Proiectul a fost completat cu anexa privind lista actelor naționale de transpunere a acquis-ului UE prevăzut la Anexa I la Directiva (UE) 2020/1828
Ministerul Energiei <i>Demers nr. 10-2129 din 9 august 2024</i>	La art. 1 alin. (4) se face referire la prevederile legale enumerate în anexă, însă atragem atenția că, proiectul prezentat nu conține o anexă în acest sens.	Se acceptă Proiectul a fost completat cu anexa privind lista actelor naționale de transpunere a acquis-ului UE prevăzut la Anexa I la Directiva (UE) 2020/1828
	La art. 3, propunem reformularea noțiunii de „practică”, ținând cont că, aceasta nu redă definiția corectă a cuvântului ori „omisiune” nu se încadrează în sensul acesteia, din motiv că, noțiunea respectivă poate să reprezinte doar o activitate anumită îndreptată deja, la rândul său, spre omisiune sau alte acțiuni.	Nu se acceptă Proiectul transpune noțiunea prevăzută de Directiva UE
	La art. 4 alin. (4) lit. a), propunem după cuvântul „legislația” completarea cu sintagma „a Republicii Moldova”.	Nu se acceptă Art. 21 alin. (5) introduce un termen de tranziție pentru art. 4 alin. (3): „Prevederile art. 4 alin. (3), art. 5 alin.

		<i>(2), art. 6 și art. 14 alin. (5) vor fi aplicabile din data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.”</i>
La art. 4 alin. (4) lit. e), propunem explicarea modalității prin care poate să fie demonstrat că, entitatea nu este influențată de persoane care nu sunt consumatori, totodată, propunem substituirea cuvântului „preîntâmpinarea” cu cuvântul „prevenirea”.		Se acceptă parțial Cu referire la explicarea modalității prin care poate să fie demonstrat că, entitatea nu este influențată de persoane care nu sunt consumatori observăm că, autoritatea care a desemnat entitatea poate constata faptul de influență din rapoartele de activitate prezentate de entitatea respectivă, prin nivelul de transparență al acțiunilor. În fapt, prin proiectul de lege nu poate fi explicat în detaliu o astfel de modalitate, or aceasta ține în mod direct de regulile de etică al entității.
La art. 4 alin. (6), propunem reformularea conținutului și expunerea în redacția următoare: „Autoritatea coordonatoare evaluează obligatoriu o dată la trei ani și ori de câte ori consideră necesar dacă entitățile calificate respectă în continuare condițiile prevăzute la art. 4 alin. (4) și se asigură că, în cazul nerespectării condițiilor menționate, entitatea calificată își pierde statutul respectiv”. Prin urmare, cu excluderea art. 5 alin. (3) ca fiind unul care creează interpretări, ținând cont că, art. 4 alin. (5) și art. 5 alin. (3) prevăd termeni diferiți de evaluare a entităților calificate.		Se acceptă parțial Alineat reformulat în contextul avizului ATIC nr. 700 din 01.10.2024
La art. 7 alin. (2), propunem substituirea cuvintelor „suficiente informații” cu cuvântul „toate informațiile relevante pe care le deține”, având în vedere că, gradul de suficiență poate să determine doar instanța de judecată, iar atribuția entității calificate constă în furnizarea tuturor informațiilor aferente cazul pentru aprecierea instanței.		Se acceptă Modificările au fost operate
La art. 7 alin. (3) și alin. (8) cât și pe parcursul textului, propunem excluderea „nr. 225/2003”, având în vedere că, se face referire generală și indicarea numărului codului nu este necesară.		Se acceptă Modificările au fost operate
La art. 8 alin. (1) lit. a), propunem expunerea în următoarea redacție: „măsuri provizorii de încetare a unei practici sau, după caz, de interzicere a unei practici, atunci când respectiva practică, constituie o încălcare care prejudiciază sau poate prejudicia interesele colective ale consumatorilor”.		Se acceptă Modificările au fost operate
La art. 8 alin. (1) lit. b), propunem substituirea cuvântului „pot” cu cuvântul „poate”.		Se acceptă Modificările au fost operate
La art. 8 alin. (2), propunem excluderea lit. a), având în vedere că, această acțiune se încadrează în alin. (1) lit. b) și repetarea acesteia nu este relevantă.		Nu se acceptă Prevederea este preluată din Directiva UE 2020/1828. Astfel, autorii optează pentru transpunerea integrală a articolului din actul UE

	<p>La art. 10 alin. (8), propunem specificarea exactă în ce cazuri, entitatea calificată poate solicita consumatorilor remunerarea.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>În dependență de domeniile de activitate ale entității, de complexitatea cazurilor, de mărimea prejudiciului cauzat consumatorilor, autorii proiectului au considerat relevant oferirea unei posibilități entității de a solicita o contribuție financiară, însă limitată astfel cum este stabilit la art. 20 alin. (4).</p>
	<p>La art. 11 alin. (4) și alin. (5), considerăm că, indicarea acțiunilor instanței de judecată în sensul dat, nu este necesară și acestea urmează a fi excluse.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Reținem, potrivit art. 51 al Legii nr. 100/2017 (1) Elementul structural de bază al legilor și al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al ordonanțelor Guvernului și al legilor locale ale autorității unității teritoriale autonome cu statutul juridic special este articolul. Acesta are caracter unitar și conține una sau mai multe norme cu raport direct între ele și subordonate uneia și aceleiași idei. Prin urmare, omiterea sau excluderea unei norme poate denatura sensul integral al articolului. Mai mult art. 11 alin. (4) și alin. (5) se referă la efectele juridice a tranzacțiilor privind remediile, care trebuie să includă inclusiv competența instanței de judecată pe cazuri specifice de remediere.</p>
	<p>La art. 13 alin. (2), propunem stabilirea exactă prin ce mijloace adecvate poate fi informat consumatorul, reieșind din specificul acțiunii.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Optarea pentru un anumit mijloc de comunicare rămâne la discreția entității, or aceasta este independentă în activitate și în stabilirea procedurii de conlucrare și comunicare cu părțile. În plus, în scopul asigurării unei acțiuni eficiente, și în scopul evitării consumului irațional de resurse și finanțe, entitatea și consumatorul stabilesc de comun până la începerea acțiunii de reprezentare metodele și instrumentele eficiente de comunicare.</p>
	<p>La art. 15, propunem modificarea denumirii articolului ori conținutul expus al acestuia nu reflectă efectele deciziilor definitive, totodată, propunem indicarea normei exacte care prevede posibilitatea utilizării deciziei definitive pentru obținerea de măsuri reparatorii împotriva aceluiași comerciant și pentru aceeași practică, în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă, conform mențiunii din proiect.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>art. 15 din proiect transpune fidel art. 15 din Directiva 2020/1828</p>

	<p>La art. 16, propunem revizuirea prevederilor menționate ori nu este clar sensul aplicării acestora, având în vedere că, decizia instanței de judecată în orice caz va fi emisă în apărarea drepturilor tuturor consumatorilor vizați, mai mult ca atât, în prevederile Codului civil nu se regăsesc condițiile de suspendare sau întrerupere termenelor de prescripție în cazul acțiunii de reprezentare pentru obținerea măsurilor reparatorii, în special, ulterior.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Proiectul de Lege vine cu anumite prevederi speciale, în timp ce Codul civil stabilește norme generale de drept. Prin urmare, proiectul de lege propus va avea o aplicabilitate restrânsă, or aceasta vizează doar litigiile consumatorilor.</p>
<p>Comisia Națională a Pieței Financiare <i>Demers nr. 05-4/2769</i> din 23.08.2024</p>	<p>1. Referitor la art. 1 alin. (4) din proiect care prevede că, „(4) Punerea în aplicare a prezentei legi nu poate constitui un temei pentru reducerea protecției consumatorilor în domeniile reglementate de prevederile legale enumerate în anexă.”, urmează a fi inclusă Anexa la care se face trimitere în prevederile prenotate.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Proiectul a fost completat cu anexa privind lista actelor naționale de transpunere a acquis-ului UE prevăzut la Anexa I la Directiva (UE) 2020/1828</p>
	<p>2. Cu referire la art. 4 alin. (1) din proiect, propunem următoarea redacție: „(1) Acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, astfel cum sunt reglementate în prezenta lege, pot fi introduse de entitățile calificate desemnate în acest scop de către autoritățile abilitate cu funcții de protecție a consumatorilor, în limita domeniului de competență, astfel cum sunt menționate la art. 35 alin.(4) și art.36 alin. (1) și (2) din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor.”, În așa mod se va acoperi și competența Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor ca autoritate abilitată cu funcții de protecție a consumatorilor, în limita domeniului de competență. Se propune a ține cont de aceste modificări și la redacția alin. (7)</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Modificările au fost operate</p>
	<p>Totodată se consideră necesar a clarifica în proiect autoritatea competentă de desemnare a entităților calificate, or, potrivit alin. (1) din art. 4, entitățile calificate se desemnează de autoritățile abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor. În contradictoriu, alin. (2) și subsecvent alin. (5) din același articol, art. 5 alin. (3) și art. 14 atribuie competența de desemnare și supraveghere a întrunirii criteriilor, autorității coordonatoare – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Norma a fost reformulată în contextul obiecției, astfel pentru a spori nivelul de caritate, și pentru a exclude elementele contradictorii se propune următoarea redacție: „(5) <i>Autoritățile abilitate cu funcții de reglementare astfel cum sunt menționate la art. 35 alin. (4) și art. 36 alin. (1) din Legea nr. 105/2003 evaluează ori de câte ori consideră necesar dacă entitățile calificate, pe care le-au desemnat în conformitate cu alin. (3) în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare, respectă în continuare criteriile enumerate la alin. (4).</i>”</p>
	<p>3. Cu referire la art. 4 alin. (3) din proiect se remarcă incertitudinea privind sintagma „entitate publică”. Or dacă aceasta se referă la autoritățile publice se consideră oportun utilizarea termenului general recunoscut. În același sens, în ipoteza referirii la autorități publice ca la o entitate publică, se consideră inoportună derogarea la alin. (7) din același articol, de la alin. (3).</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Modificările au fost operate</p>

	<p>4. Cu referire la art. 4 alin. (4) din proiect se remarcă caracterul incert al termenului „efective” utilizat în raport cu activitățile publice, or nu se relevă modul de cuantificare a caracterului efectiv al activităților desfășurate de persoana juridică.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Pentru a fi desemnată entitate calificată, o entitate trebuie să prezinte dovada desfășurării unei activități publice efective în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor. Potrivit DEX, „efectiv” semnifică <u>real, adevărat</u>.</p> <p>Respectiv nu pot fi stabilite anumite limite sau un număr anumit de training-uri, activități de informare, webinare etc., or desemnarea și calificarea întrunirii criteriilor de desemnare urmează a fi efectuată de către autoritățile abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor care la rândul său urmează să aprecieze dovezile separat pentru fiecare entitate în parte.</p>
	<p>5. Cu referire la art. 4 alin. (6), se remarcă insuficiența referinței la art. 14 alin. (3) în condițiile în care art. 5 alin. (3) stabilește pierderea statutului de eligibilitate ca entitate calificată în cazurile în care nu sunt întrunite criteriile prevăzute la art. 4 alin. (4).</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Pierderea calității de entitate calificată survine prin prisma a doua considerente:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. în urma evaluării inopinate de către autoritatea de reglementare care a desemnat o anumită entitate; 2. urmare evaluării periodice de către autoritatea de coordonare.
	<p>6. Cu referire la art. 5 alin. (2) se remarcă necesitate unei clarificări dacă transmiterea listei în adresa Comisiei Europene se realizează la cerere și în caz de intervenție a modificărilor sau totuși în 3 cazuri distincte: periodic, la cerere și urmare a intervenției modificărilor.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Art. 5 alin. (2) se expune în următoarea redacție: „Autoritatea coordonatoare transmite Comisiei Europene, la cerere, lista entităților calificate desemnate în scopul introducerii acțiunilor în reprezentare transfrontaliere, inclusiv denumirea și obiectul statutar de activitate al acestor entități calificate, precum și notifică Comisia Europeană ori de câte ori se fac modificări ale listei respective.”</p>
	<p>7. Cu referire la art. 7 alin. (8) din proiect se remarcă necesitatea corelării acestuia cu etapele procedurale obligatorii prevăzute de Codul de procedură civilă, or sintagma „cât mai devreme” este incertă și cu potențial de inaplicabilitate.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>Codul de procedură Civilă operează pe tot parcursul sintagme de ordinul <i>în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai tarziu de 72 de ore; de îndată ce va fi posibil; cât mai curînd posibil</i></p>

		Din acest considerent comentariul se acceptă parțial și se reformulează în „cât mai curând posibil”
	8. Cu referire la art. 8 alin. (1) și în subsecvent în normele corespondente se consideră necesară concretizarea dacă referința la „practici” prezumă practicile comerciale incorecte.	Noțiunea de practică este definită la art. 3. Deci, în sensul legii promovate: <i>practică</i> reprezintă orice acțiune sau omisiune a unui comerciant.
	9. Cu referire la prevederile art. 8 alin. (2) lit. b) din proiect care prevede că, „(2) O măsură, astfel cum este menționată la alin. (1) lit. b), poate include următoarele: b) o obligație de a publica decizia privind măsura, integral sau parțial, într-o formă considerată adecvată de către instanța de judecată ori o obligație de a publica o declarație de rectificare.”, urmează a fi specificat expres unde se va publica decizia privind măsura, integral sau parțial, ori declarația de rectificare, după reglementarea așa indicată la art. 15 alin. (3) din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor. 10. Adițional se reține că potrivit art. 54 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „Textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli: [...] d) noțiunea se redă prin termenul respectiv, evitându-se definiția acesteia sau utilizarea frazeologică, aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni;”. În acest sens se remarcă faptul că art. 8 alin. (2) lit. a) reproduce aceiași normă în esență ca alin. (1) lit. b) fără a aduce claritate în materia aplicării acesteia. Complementar, la lit. b) din alin. (2) al aceluiași articol, nu este clar cui i se atribuie obligația publicării deciziei vizate.	Nu se acceptă De regulă, la momentul actual hotărârile instanțelor de judecată sunt publicate pe portalul web https://instante.justice.md , cu toate acestea, atunci când deciziile/hotărârile vizează anumite litigii cu impact social semnificativ, acestea pot fi publicate la recomandarea instanței inclusiv pe site-urile oficiale ale autorităților de protecție a consumatorilor, ale entităților recunoscute pentru reprezentare în instanță pentru acțiuni colective, ș.a (ca de ex la secțiunea jurisprudență).
	11. Cu referire la art. 8 alin. (3) din proiect se remarcă faptul că condiția existenței unui prejudiciu efectiv, atribuită măsurii definitive conform alin. (1) din același articol, implică o situație de fapt concretă, în timp ce alin. (3) instituie caracterul abstract al acțiunii deferite examinării în instanța de judecată.	Nu se acceptă Art. 8 alin. (3) din proiect reprezintă transpunerea directă a art. 8 alin. (3) din Directiva UE
	12. Cu referire la prevederile art. 9 alin. (2) lit. b) și alin. (3) din proiect care prevede că, „(2) Entitățile calificate care introduc acțiuni în reprezentare în instanța de judecată pentru obținerea de măsuri reparatorii solicită consimțământul în scris, la nivel individual, de la consumatorii vizați de respectiva acțiune în reprezentare, în termen de 30 de zile de la data introducerii acestei acțiuni în instanță, cu privire la: a) acceptarea de a fi reprezentați de entitatea calificată în cadrul acțiunii în reprezentare respectivă; b) acceptarea ca rezultatul acțiunii de reprezentare să fie obligatoriu pentru ei. (3) În cazul în care acțiunea în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii se introduce în instanța de judecată și consumatorii vizați de respectiva acțiune în reprezentare care își au reședința în Republica Moldova nu își exprimă consimțământul în mod explicit și în scris cu privire la aspectele prevăzute la lit. a) și b) în termen de 30 zile de la solicitarea consimțământului, entitățile calificate vor considera drept consimțământ tacit din partea acestora de a fi reprezentați în	Nu se acceptă Prevederea reprezintă o transpunere fidelă a Directivei UE. Respectiv, scopul legii este de a simplifica procedura de reprezentare colectivă a consumatorilor prin modalități directe de reprezentare doar consimțământul scris, prin derogare de la normele generale ale Codului de Procedură civilă care obligă participanții să contracteze un avocat sau să achite pentru eliberarea unei procuri la notar, ceea ce ar descuraja consumatorii vulnerabili din punct de vedere social, juridic dar și economic.

	<p>cadrul acelei acțiuni în reprezentare pentru ca rezultatul acțiunii în reprezentare să fie obligatoriu pentru respectivii consumatori.”, urmează a se ține cont de prevederile art. 75 din Codul de procedură civilă (Reprezentarea în instanța judecătorească), împuternicirile sunt acordate prin procură sau mandat. Codul de procedură civilă nu reglementează „consimțământul scris”.</p>	
	<p>13. Cu referire la art. 9 alin. (10) se propune de următoarea redacție: „Termenul în care consumatorii vizați de o acțiune în reprezentare pot beneficia de măsurile reparatorii dispuse de o instanță de judecată națională în termenii prevăzuți de Codul de executare național.”</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Prevederea a fost reformulată: „(10) Consumatorii vizați de o acțiune în reprezentare pot beneficia de măsurile reparatorii dispuse de o instanță de judecată națională în termenii prevăzuți de Codul de executare al Republicii Moldova”</p>
	<p>14. Cu referire la prevederile art. 10 alin. (1) din proiect care prevede că, „(1) O acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii poate fi finanțată de un terț, în conformitate cu prevederile Legii nr. 1420/2002 cu privire la filantropie și sponsorizare, numai dacă nu există conflictele de interese.”, urmează a fi luat în considerație prevederile art. 85 alin (1) din Codul de procedură civilă, „(1) Scutirile de taxa de stat și/sau de taxa de timbru sunt prevăzute în pct. 1 al anexei nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023.”. Prin urmare, potrivit Legii taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023, acțiunile civile care sunt înaintate în instanța de judecată având ca obiect protecția drepturilor consumatorilor, sunt scutite de taxa de stat și taxe de timbru. În consecință, prevederile art. 10 alin. (1) din proiectul vizat va fi inaplicabil din motivele enunțate supra. Aceiași obiecție vizează art. 12 alin. (2) din proiect.</p>	<p style="text-align: center;">S-a luat act</p> <p>Art. 10 alin. (1) are alt scop de reglementare decât taxa de timbru sau taxa de stat. Mai mult consumatorii sunt obligați sa achita taxa de timbru, începând cu 01.01.2024. Cu referire la finanțare, menționăm că se are în vedere și alte costuri care pot interveni pe parcursul asistenței, expertizei etc.</p>
	<p>15. Referitor la art. 11 alin. (1) lit. a) și b) din proiect care prevede că, „(1) În scopul aprobării unei tranzacții, în cadrul unei acțiuni în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii: a) entitatea calificativă și comerciantul pot propune instanței de judecată o tranzacție privind remediere pentru consumatorii vizați; b) instanța de judecată, după consultarea entității calificate și a comerciantului, poate invita entitatea calificată și comerciantul să încheie o tranzacție privind remediile într-un termen rezonabil”, urmează a fi luat în considerație prevederile art. 81 Cod de procedura civilă care stabilește că, „Împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Ținem să reiterăm că prezenta lege prevede o procedură specifică în raport cu procedura generală prevăzută de CPC, ori prevederile propuse sunt o transpunere directă a Directivei care oferă subiecților cu un statut special. În speță, consumatorilor - o procedură specifică de protecție decât în drept comun.</p>

	<p>amâna sau eşalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procură eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.”. În această ordine de idei se constată că orice tranzacție de obținerea unei măsuri reparatorii urmează să fie semnat nemijlocit de către consumator ca fiind titular drept privind despăgubirea și repararea, înlocuirea, reducerea prețului, încetarea contractului sau restituirea contravalorii produselor/serviciului, or, per a contrario, actul de procedură și anume tranzacția va fi lovită de nulitate absolută.</p>	
	<p>16. Cu referire la prevederile art. 17 alin. (1) din proiect care prevede că, „(1) Acțiunile în reprezentare pentru obținerea măsurilor de încetare, în conformitate cu art. 8, sunt tratate cu celeritatea cuvenită. Termenele de judecată nu pot fi mai mari de 15 zile.”, urmează a fi specificat că, potrivit art. 11 lit. b) din Directiva (UE) 202/1828 a Parlamentului European și a Consiliului din 25.12.2020 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorului prevede că „instanța judecătorească sau autoritatea administrativă, după consultarea entității calificate și a comerciantului, poate invita entitatea calificată și comerciantul să încheie o tranzacție privind remediile într-un termen rezonabil.”. Astfel, la aprecierea termenul rezonabil se va ține cont de prevederile art. 12 din Codul civil care definește că „Caracterul rezonabil, prevăzut într-o dispoziție legală sau într-un act juridic, se apreciază în mod obiectiv, luând în considerare natura și scopul elementului supus aprecierii, circumstanțele cazului, precum și uzanțele și practicile pertinente.”. Complimentar la cele notate supra în text, urmează să fie aplicat și prevederile art.192 alin. (1) Cod de procedură civilă, „Cauzele civile se judecă în primă instanță în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sunt: complexitatea cauzei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței judecătorești și a autorităților relevante, importanța procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanță.”. Totodată, întru exercitarea procedurii de celeritatea din partea entității calificate în partea obținerii măsurilor de încetare, în conformitate cu art. 8 din proiectul de lege, poate fi realizat în condițiile prevederilor art.192 alin. (1) „În situația în care, la judecarea unei cauze concrete, există pericolul de încălcare a termenului rezonabil, participanții la proces pot adresa instanței care examinează cauza în fond o cerere privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei. Examinarea cererii se face în absența părților, în termen de 5 zile lucrătoare, de către un alt judecător sau de un alt complet de judecată decât cel care examinează cauza.”.</p>	<p style="text-align: center;">S-a luat act</p> <p>Termenele scurte pentru obținerea măsurilor de încetare, respectiv <i>15 zile</i> pentru măsurile de încetare în conformitate cu art. 8 și <i>3 zile</i> pentru cele în conformitate cu articolul 8 alin. (1) lit. a), sunt fundamentate din mai multe perspective, inclusiv din perspectiva Codului de Procedură Civilă din Republica Moldova (pentru 15 zile: art. 69, 84, 190, 236, 268, 389, 425, 489 și pentru 5 zile: art. 278/13, 315, 348 alin. (3), 353) și a principiilor generale de justiție și eficiență în administrarea justiției: principiul celerității procesului; urgența situațiilor de încălcare a drepturilor consumatorilor; precum și dreptul la un proces echitabil.</p> <p>Termenele scurte contribuie la eficiența sistemului judiciar, facilitând o administrare mai rapidă a justiției și reducând povara instanțelor cu dosarele care implică drepturile consumatorilor. Aceasta poate duce la economii semnificative de timp și resurse, atât pentru instanțe, cât și pentru părți.</p>
	<p>17. Aferent art. 19 alin. (1) din proiect se consideră necesară indicarea cărei persoane responsabile i se atribuie răspunderea pentru nerespectarea măsurilor dispuse de instanță, în condițiile în care norma de la art. 9 alin. (2) lit. b) prezumă existența unor dispoziții ale instanței de judecată care impun o conduită consumatorului.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>

	<p>18. Se consideră necesară clarificarea modului de corelare a prevederilor art. 20 alin. (4) și prevederilor art. 10 alin. (8) întrucât se atestă o potențială suprapunere a normelor.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Art. 10 alin. (8) a fost exclus. Cu toate acestea, prin art.20 alin. (4) se impune o contribuția simbolică din partea consumatorilor la acțiunea care urmează a fi reprezentată de entitate. Taxa de 200 lei este justificată prin necesitatea de asigurare a acoperirii de cheltuieli (organizatorice) minime ale entității. Or, este imperativ de a se înțelege că la momentul actual, Guvernului nu acordă finanțare niciunei asociații obștești în domeniul protecției consumatorilor. Această lipsă de sprijin financiar contribuie la un interes scăzut din partea asociațiilor de acționari în numele consumatorilor sau grupurilor de consumatori, afectând astfel capacitatea lor de a susține și promova eficient drepturile consumatorilor.</p>
	<p>19. Se propune completarea art. 22 după sintagma „6 luni” cu textul „de la data publicării”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>Complementar propunerilor și obiecțiilor ante citate considerăm necesar a reitera necesitatea clarificării aspectelor procedurale de punere în aplicare a prevederilor proiectului de lege și implicit mecanismului de funcționare a reprezentării colective a intereselor consumatorului, întrucât acestea nu pot fi lesne identificate din proiect, inclusiv în materia corelării cu normele procedurale civile.</p>	<p>Aspecte detaliate asupra prevederilor actului transpu/promovat precum și mecanismul de implementare sunt prevăzute de nota de fundamentare la proiect.</p>
<p style="text-align: center;">Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică <i>Demers nr. 06-01/3976 din 09.08.2024</i></p>	<p>Cu referire integrarea în cadrul legislativ actual a proiectului de lege propus nu este clară/argumentată necesitatea aprobării unei legi distincte, fiind oportună integrarea prevederilor respective într-un capitol separat în Legea nr. 105/13.03.2003 privind protecția consumatorilor, întrucât proiectul legii propuse face trimitere la noțiunile din Legea nr. 105/2003, fiind conexă cu prevederile acesteia. Înglobarea prevederilor proiectului de lege propus în cadrul Legii nr. 105/2003 va contribui la o mai bună informare a consumatorilor privind protecția lor, la fel, va exclude eventualele interpretări sau contradicții între prevederile acestor legi organice.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>În contextul expertizei de compatibilitate emisă de către Centrul de Armonizare a Legislației, precum și a practicii unor state UE (România, Croația, Danemarca), autorii împreună cu experții care au acordat sprijin pentru transpunerea actului UE au optat pentru transpunerea Directivei UE 2020/1828 într-un act național distinct.</p>
	<p>Considerăm oportună completarea art. 75 al Codului de procedură civilă (CPC) cu prevederi care să reglementeze explicit condiții de reprezentare colectivă a intereselor consumatorilor de către entitățile desemnate/definite conform proiectului legii propuse.</p>	<p style="text-align: center;">S-a luat act</p> <p>Menționăm că modificarea actelor normative (Codul contravențional, Codul de procedură civilă) pentru implementarea prevederilor prezentului proiect urmează a fi efectuate într-un exercițiu separat.</p>

	<p>La art. 1 alin. (1) este necesar de precizat clar incidenta legii și categoriile de subiecții în raport cu care pot fi reprezentați consumatorii, doar reprezentare judiciară sau inclusiv reprezentare în raport cu autoritățile și instituțiile publice și/sau în raport cu alte persoane juridice în cazul în care inițierea acțiunii judiciare implică necesitatea acumulării de probe și informații deținute de către alte autorități/instituții publice și/sau private, care pot invoca confidențialitatea informațiilor sau protecția datelor cu caracter personal.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Conform regulilor generale protecția consumatorilor este întotdeauna interdependentă cu activitățile comercianților, având în vedere că drepturile și interesele consumatorilor sunt influențate direct de practicile și comportamentele acestora. o astfel de precizare este nejustificată.</p>
	<p>Subsecvent, la art. 2 alin. (3) menționăm, că reprezentarea transfrontalieră a consumatorilor implică transmiterea transfrontalieră de date cu caracter personal, care este reglementată de cerințele art. 32 al Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Prin urmare, având în vedere ca proiectul nu impune exprimarea în prealabil a acordului consumatorilor de a fi reprezentați, acesta trebuie să conțină trimiteri la prevederile Legii nr. 133/2011 sau să fie coroborat cu cerințele legislației în vigoare pe aspecte de protecție a datelor cu caracter personal.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>Art.1 a fost completat cu alin. 6 „(6) Prelucrarea datelor cu caracter personal de către entitățile calificate se realizează cu respectarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”</p>
	<p>La art. 4, alin. (1) din proiect, este indicat că: „(1) Acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, astfel cum sunt reglementate în prezenta lege, pot fi introduse de entitățile calificate desemnate în acest scop de către autoritățile abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor, în limita domeniului de competență, astfel cum sunt menționate la art. 36 alin. (1) din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor.”</p> <p>Potrivit normei enunțate, rezultă că autoritățile publice menționate la art. 36 alin. (1) din Legea nr. 105/2003 vor desemna entitățile calificate pentru înaintarea acțiunilor în interes colectiv.</p> <p>În continuare, art. 4, alin. (3) prevede că, entitățile publice sunt eligibile pentru a fi desemnate drept entități calificate în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare.</p>	<p>În conformitate cu prevederile actului normativ promovat, entitățile calificate pentru a introduce acțiuni în reprezentarea intereselor colective ale consumatorilor pot include:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Autoritățile publice competente în domeniul protecției drepturilor consumatorilor; 2. Entitățile (instituțiile) desemnate explicit pentru a acționa în acest domeniu; 3. Asociațiile obștești care își exprimă dorința de a fi recunoscute ca entități calificate și care îndeplinesc criteriile corespunzătoare.
	<p>La art. 4, alin. (4), în proiectul de lege se menționează că, o entitate este desemnată entitate calificată dacă a depus o cerere, dar nu este stabilită procedura obținerii statutului de entitate calificată și anume modul de depunere a cererii, termenul de examinare, temeiurile de refuz, actul prin care se admite cererea, modalitatea de contestare, etc. În acest context, se impune completarea prevederilor prezentului proiect cu dispoziții clare la capitolul proceduri de desemnare a entităților calificate.</p> <p>În același timp, la art. 4 alin. (6), se stabilește faptul ca, o entitate își pierde statutul dacă nu respectă prevederile art. 14 alin. (3), fără a stabili modalitatea prin care respectivul statut se retrage sau se constată retras.</p> <p>Totodată, menționăm ca, nu este prevăzută soluția legală pentru consumatorii care sunt reprezentați în instanță, în cazul în care o entitate a înaintat o acțiune de reprezentare în Instanța de judecată, dar pe parcursul examinării, entitatea a pierdut statutul de entitate</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Se propune un alineat nou în următoarea redacție: <i>„Termenul de examinare a cererii privind recunoașterea calității de entitate calificată este de 30 zile calendaristice, iar în cazul în care există motive întemeiate pentru examinare suplimentară, autoritatea publică îl prelungește cu cel mult 30 zile calendaristice.”</i></p> <p>Stabilirea unui termen de examinare a cererii privind recunoașterea calității de entitate calificată de 30 de zile calendaristice, cu posibilitatea prelungirii cu încă 30 de zile în cazul unor motive întemeiate, este justificată prin</p>

	<p>calificata, sau conform art. 5 alin. (4) comerciantul pârât a înaintat motive justificate în ceea ce privește respectarea de către entitatea calificată a criteriilor stabilite la art. 4 alin. (4).</p>	<p>aspectul de stabilirea unui termen clar pentru examinarea cererii care oferă entităților solicitante o așteptare clară privind procesul. În plus acest termen oferă autorității publice suficient timp pentru a analiza documentele și informațiile furnizate, asigurându-se că evaluarea este completă și bine fundamentată. Acest lucru este esențial pentru a evita erorile și pentru a asigura calitatea procesului de selecție.</p>
	<p>La art. 4 alin. (7) nu este suficient de clar dacă autoritățile cu drept de reprezentare prevăzute la art. 36 al Legii nr. 105/2023 sunt considerate entități calificate în lipsa proceduri de desemnare.</p>	<p>S-a luat act</p> <p>Astfel încât alin. (3) și alin. (4) prevăd expres procedura de desemnare, iar alin. (8) face derogări de la acestea și face referința despre dreptul de introducere a acțiunilor în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, în conformitate cu domeniul lor de competență, considerăm că alineatul este exhaustiv.</p>
	<p>La art. 7 alin. (4), sintagma cel puțin următoarele măsuri" urmează a fi reformulata sau exclusă. Or, redacția actuala ar prevedea ca, entitățile calificate pot solicita și alte masuri decât cele prevăzute de lege. Cu toate acestea, însăși legea stabilește care sunt măsurile ce pot fi solicitate: măsuri de încetare și măsuri reparatorii.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Modificările au fost operate</p>
	<p>La art. 7 alin. (8), sintagma „cât mai devreme " contravine principiilor procedurii civile. Or, instanța de judecată poate respinge acțiunea doar după epuizarea tuturor etapelor prevăzute de Codul de procedură civilă, iar orice hotărâre judecătorească emisă cu încălcarea procedurii stabilite, este una ilegală și pasibilă anulării.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Modificările au fost operate</p>
	<p>La art. 9 alin. (2), consideram ca urmează a fi revizuit mecanismul de solicitare a consimțământului consumatorului, fiind solicitat anterior depunerii acțiunii de reprezentare. Or, înaintarea unei acțiuni fără consimțământul persoanei este inadmisibilă, inclusiv prin prisma faptului ca nu există acordul consumatorului cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal.</p> <p>Orice drept se consideră că nu a fost încălcat, atâta timp cât nu a fost contestat. În absența consimțământului consumatorului se consideră că dreptul nu i-a fost încălcat și corespunzător, lipsește obiectul litigiului.</p> <p>Totodată, obținerea consimțământului consumatorului ulterior depunerii acțiunii în reprezentare, este în contradicție cu art. 17 din proiect, unde se menționează ca termenele de examinare de către instanța de judecată nu poate fi mai mare de 5 zile și respectiv de 15 zile. Prin urmare, Instanța de Judecată este în imposibilitate să examineze acțiunea fără consimțământul consumatorului într-un termen atât de scurt.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Modificările au fost operate</p>

	<p>Astfel, considerăm că, la acțiunea în reprezentare depusă în instanța de judecată, urmează a fi anexat și consimțământul consumatorului.</p>	
	<p>La art. 9 alin. (10) conținutul este neclar, care nu corespunde rigorilor prevăzute de art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017. Din aceste considerente, norma urmează să fie reformulată sau exclusă. Or, se creează impresia că consumatorii vor beneficia de măsurile reparatorii dispuse prin hotărârile definitive ale instanței doar pe perioada de 3 ani de la pronunțarea hotărârii, ceea ce nu este admisibil. Dacă autorul proiectului a dorit să spună că consumatorii au dreptul de a prezenta spre executare hotărârile definitive ale instanțelor judecătorești în termen de 3 ani, atunci urma să fie făcută doar trimiterea la art. 16 alin. (1) din Codul de executare.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Prevederea a fost reformulată: „(10) Consumatorii vizați de o acțiune în reprezentare pot beneficia de măsurile reparatorii dispuse de o instanță de judecată națională în termenii prevăzuți de Codul de executare al Republicii Moldova”</p>
	<p>La art. 10 alin. (6), nu este descrisă procedura prin care instanța „obligă entitatea calificată să refuze finanțarea acțiunii de reprezentare”, precum și actul procesual care urmează a fi emis de către instanță. Totodată, din norma menționată, nu este indicat și nu este clar la care etapa de examinare a acțiunii în reprezentare instanța verifică finanțarea acțiunii. Considerăm că, cuvântul „adecvate” nu este caracteristic limbajului normativ, prin urmare urmează a fi substituit cu cuvântul „necesare”.</p>	<p style="text-align: center;">S-a luat act</p> <p>„Entitățile calificate ar trebui să fie pe deplin transparente față de instanțele judecătorești sau de autoritățile administrative cu privire la sursa de finanțare a activității lor în general și cu privire la sursa fondurilor care sprijină o anumită acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii. Această transparență este necesară pentru a permite instanțelor judecătorești sau autorităților administrative să evalueze dacă finanțarea de către un terț, în măsura în care acest lucru este permis în conformitate cu dreptul intern, îndeplinește condițiile prevăzute în prezenta directivă, dacă ar putea exista un conflict de interese între finanțatorul terț și entitatea calificată care să prezinte un risc de abuz de procedură, și dacă finanțarea de către un terț care are un interes economic în introducerea sau în rezultatul acțiunii în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii ar îndepărta acțiunea de reprezentare de protejarea intereselor colective ale consumatorilor. Informațiile furnizate de entitatea calificată instanței judecătorești sau autorității administrative ar trebui să îi permită instanței judecătorești sau autorității administrative să evalueze dacă terțul ar putea influența în mod nejustificat deciziile procedurale ale entității calificate în contextul acțiunii în reprezentare, inclusiv deciziile privind tranzacțiile, într-un mod care ar fi în detrimentul intereselor colective ale</p>

		<p>consumatorilor vizați, și să evalueze dacă terțul oferă finanțare pentru o acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii îndreptată împotriva unui pârât care este concurent al finanțatorului terț respectiv sau împotriva unui pârât de care finanțatorul terț este dependent.</p> <p>În cazul în care se confirmă un conflict de interese, instanța judecătorească sau autoritatea administrativă competentă ar trebui să poată lua măsuri adecvate, precum obligarea entității calificate să refuze sau să schimbe finanțarea respectivă și, dacă este necesar, să nu recunoască calitatea procesuală a entității calificate sau să declare inadmisibilă o anumită acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii.”</p> <p>Astfel, în contextul considerentului (52) se prezumă că instanța verifică finanțarea acțiunii în etapa de examinare a acțiunii în reprezentare, în special în cadrul verificării legalității condițiilor de formă și fond ale cererii.</p>
	<p>La art. 11 alin. (4), la final cuvântul „inechitabila”, urmează să fie substituit cu cuvântul „ilegală” sau „nu corespunde prevederilor legale”.</p> <p>Or, potrivit art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Directiva UE 2020/1828 utilizează cuvântul „inechitabil”, respectiv autorii au optat pentru utilizarea acestuia. Or potrivit DEX, <u>inechitabil</u> semnifică – „<i>întemeiat pe o nedreptate; injust</i>” în timp ce <u>ilegal</u> semnifică – „<i>care nu este în conformitate cu legea, care încalcă legea</i>”.</p> <p>Mai mult, observăm că cuvântul „inechitabil” este utilizat pe larg în legislația RM:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legea nr. 137/2015 cu privire la mediere (Cuvântul inechitabil fiind raportat la tranzacții, ca și în cazul prezentului proiect); 2. Legea nr. 165/2023 privind avertizorii pe integritate; 3. Legea concurenței nr. 183/2012; 4. Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.
	<p>La art. 10 alin. (8), cuvântul „dorința” urmează să fie exclus.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p style="text-align: center;">Modificările au fost operate</p>
	<p>La art. 12 alin. (2) și (3) cuvintele „costurile de procedură” urmează să fie substituite cu cuvintele taxa de stat și taxa de timbru”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>Alin. (2) și (3) se expun în următoarea redacție:</p>

	<p>În redacția actuală norma nu este clară și lasă loc de interpretări, fapt care nu corespunde prevederilor art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Or, potrivit art. 82 din Codul de Procedura Civila, cheltuielile de judecata se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei.</p> <p>Sub „cheltuieli de judecare a cauzei” se înțeleg cheltuielile prevăzute la art. 90 CPC. În unele cazuri (pentru efectuarea expertizelor, etc.), pentru efectuarea acțiunilor de procedură cheltuielile urmează să fie avansate, când încă nu este clar cine pierde procesul.</p> <p>Corespunzător, nu este clar cine trebuie să avanseze cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizelor, etc., fapt care lasă loc de interpretări și creează incertitudini referitor la avansarea acestor cheltuieli.</p> <p>În continuare art. 94 CPC prevede modul de repartizare a cheltuielilor de judecată între părți și în cazul în care consumatorul a avut câștig de cauză, cheltuielile de judecata suportate îi vor fi restituite.</p>	<p>(2) Consumatorii la nivel individual vizați de o acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii nu plătesc taxa de stat și taxa de timbru, acestea sunt suportate de entitatea calificată.</p> <p>(3) Prin derogare de la alin. (2), în circumstanțe excepționale un consumator individual vizat de o acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii, poate fi sancționat de către instanța de judecată cu amendă în condițiile Codului de procedură civilă, ca urmare a conduitei deliberate sau neglijente a respectivului consumator.</p>
	<p>Art. 12 alin. (3) este unul interpretativ, or nu este clar ce reprezintă conduita deliberată sau neglijentă a consumatorului”, și cum se manifestă aceasta, care sunt „circumstanțele excepționale”. Considerăm ca norma nu corespunde pe deplin prevederilor art. 54 alin. (1) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017.</p> <p>Totodată, din norma propusă se observă ca respectiva măsură este introdusă cu scop de sancțiune, fapt inadmisibil în condițiile Codului de procedură civilă.</p> <p>De menționat că, pentru exercitarea abuzivă a drepturilor procesuale sau pentru încălcarea altor prevederi legale, Codul de procedura civila prevede aplicarea amenzilor de către instanța de judecată.</p> <p>De asemenea în caz de folosire cu rea-credință de drepturile procedurale, instanța de judecată, la cererea părții interesate, obligă partea vinovată să repare prejudiciul cauzat (art. 61 alin. (2) CPC).</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p style="text-align: center;">A se vedea versiunea alin. (3) expusă supra</p>
	<p>Art. 17 urmează a fi revizuit, întrucât termenul de 15 zile și 5 zile stabilit pentru examinarea cauzei în instanța de judecată, este unul imposibil de respectat, în condițiile în care este necesar de respectat dreptul părții pârâte la apărare și acordarea termenului rezonabil pentru prezentarea probelor în susținerea poziției apărării.</p> <p>Totodată, sintagma „celeritatea cuvenită” nu este uzuală limbajului juridic și nu corespunde pe deplin prevederilor art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Termenii restrânși pot asigura o reacție rapidă în cazul încălcării drepturilor consumatorilor, contribuind la o remediere eficientă a situațiilor de abuz. Totodată, procedurile mai scurte pot reduce aglomerarea instanțelor și pot facilita soluționarea mai rapidă a cazurilor, economisind astfel timp și resurse. În plus, stabilirea unor termeni restrânși de procedură pot stimula interesul și încuraja mai mulți consumatori să se alăture acțiunilor colective, știind că procesul va fi gestionat eficient.</p> <p>Este important de subliniat că, în mod obișnuit, acțiunile de reprezentare colectivă implică un număr semnificativ</p>

		<p>de consumatori, ceea ce justifică necesitatea unor proceduri adaptate care să asigure o gestionare eficientă a acestor cazuri.</p> <p>Sintagma „celeritatea cuvenită” este utilizată în legislația națională. A se consulta Registrul de stat al actelor juridice al Republicii Moldova - platforma online www.legis.md.</p>
	<p>La Art. 19 alin. (2), remarcăm că, din conținutul proiectului nu este clar în care scop urmează să fie transmisă informația privind nerespectarea hotărârilor judecătorești către autoritățile de protecție a consumatorilor, nefiind menționate acțiunile ulterioare care urmează și pot fi întreprinse de autoritățile de protecție a consumatorilor după informare.</p>	<p>Transmiterea informației privind nerespectarea hotărârilor judecătorești către autoritățile de protecție a consumatorilor are drept consecință sancționarea comercianților de către autoritățile de protecție a consumatorilor relevante.</p> <p>Or, următorul alineat, și anume (3) prevede, „Examinarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale pentru nerespectarea prezentei legi se efectuează în conformitate cu prevederile Codului contravențional nr. 218/2008”.</p> <p>Subsecvent informăm despre faptul că, Codul contravențional urmează a fi modificat într-un exercițiu ulterior.</p>
	<p>Menționăm că, în proiectul de lege nu este reglementat procedura adresării unui colectiv de consumatori către o entitate calificată pentru a fi reprezentați în instanța de judecată. Totodată, nu este prevăzută modalitatea de examinare a adresării colectivului de consumatori de către entitatea calificată, refuzul entității calificate de a înainta o cerere de reprezentare în instanța de judecată, modalitatea de contestare a refuzului entității etc.</p>	<p>Procedura prin care un grup de consumatori se adresează unei entități calificate pentru a fi reprezentați în instanța de judecată este una simplă și nu necesită reglementare la nivel legislativ. Astfel, un consumator sau un grup de consumatori trebuie să identifice o entitate care are capacitatea legală de a le reprezenta interesele. <i>O listă a entităților calificate va fi disponibilă public pe pagina autorității competente în domeniul protecției consumatorilor, precum și pe pagina MDED (art.5).</i></p> <p>În acest context, este necesar să se adune semnăturile consumatorilor care doresc să fie incluși în acțiune, ceea ce poate implica întocmirea unei petiții sau a unui document prin care consumatorii își exprimă acordul de a fi reprezentați.</p>

<p>Banca Națională a Moldovei Demers nr. 31-002/90/4142 din 19.08.2024</p>	<p>La art. 2 alin. (1), cu privire la domeniul de aplicare a legii, notăm că în anexa 1 la Directiva (UE) 2020/1828 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2020 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor și de abrogare a Directivei 2009/22/CE (în continuare – Directiva UE 2020/1828), este stabilită exhaustiv și limitativ lista dispozițiilor din dreptul Uniunii Europene (UE), încălcarea cărora constituie „încălcare care prejudiciază sau poate prejudicia interesele colective ale consumatorilor”. De asemenea, cu titlu de exemplu, remarcăm că, în România, Legea nr. 414/2023 privind desfășurarea acțiunilor în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, se aplică acțiunilor de reprezentare introduse împotriva încălcărilor de către comercianți a dispozițiilor actelor normative din lista expres și limitativ prevăzută în anexă care face parte integrantă din lege. În acest context, recomandăm evaluarea posibilității stabilirii în proiect, a unei liste similare de acte normative naționale.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Proiectul a fost completat cu anexa privind lista actelor naționale de transpunere a acquis-ului UE prevăzut la Anexa I la Directiva (UE) 2020/1828</p>
	<p>La art. 3, cu referire la noțiunea „acțiune în reprezentare transfrontalieră”, observăm, că în sensul Directivei UE 2020/1828, atribuirea statutului de „entitate calificată desemnată în scopul introducerii acțiunilor de reprezentare transfrontalieră” într-un stat - membru UE conferă acestor entități capacitatea/dreptul de a depune acțiunile respective în alte state – membre UE, fără autorizări suplimentare din partea autorităților administrative sau instanțelor naționale (în virtutea întrunirii de către entitățile respective a unui set omogen de criterii prevăzut în Directivă, ținând cont și de principiul reciprocității). Înțelegem, că entitățile calificate din state - terțe (R. Moldova) nu beneficiază, în mod similar, de o recunoaștere a acestei capacități în statele – membre ale UE. Corespunzător, nu pare a fi justificată introducerea acestui concept („entitate calificată desemnată în scopul introducerii acțiunilor de reprezentare transfrontalieră”) la etapa actuală.</p>	<p style="text-align: center;">S-a luat act</p> <p>Totodată, ținem să informăm despre faptul că în cazul acțiunilor în reprezentare transfrontaliere reglementate în special de art. 6 din proiect, este prevăzut un termen de tranziție, și anume – „Prevederile art. 4 alin. (3), art. 5 alin. (2), art. 6 și art. 14 alin. (5) vor fi aplicabile din data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.” Respectiv, noțiunea și mecanismul au fost incluse, pentru a asigura transpunerea actului UE în legislația națională</p>
	<p>În plus, observăm că termenul de „acțiune în reprezentare transfrontalieră” face trimitere și la „orice alt stat”, ceea ce presupune state din UE sau non-UE. Potrivit art. 5 alin. (2) din proiect, autoritatea coordonatoare transmite Comisiei Europene lista entităților calificate desemnate în scopul introducerii acțiunilor în reprezentare transfrontaliere. Propunem reevaluarea oportunității remiterii către Comisia Europeană a listei entităților calificate să depună acțiuni colective în state-terțe.</p>	<p>Noțiunea <i>acțiune în reprezentare transfrontalieră</i> prevede „într-un alt stat”, respectiv conform procedurii prevăzute la 6 (aplicabile din momentul aderării Republicii Moldova la UE), autoritatea coordonatoare urmează să remită lista entităților calificate să depună acțiuni colective în statele membre ale UE, nu și în alte state terțe non-UE</p>
	<p>La art. 4 alin. (5) precum și la art. 5 alin. (3), remarcăm că prevederile au același obiect de reglementare – evaluarea de către autoritatea coordonatoare, dacă entitățile calificate respectă în continuare criteriile enumerate la art. 4 alin. (4) din lege. Totodată, la art. 4 alin. (5) autoritatea coordonatoare evaluează respectarea criteriilor „ori de câte ori consideră necesar” pe când potrivit art. 5 alin. (3), autoritatea coordonatoare realizează evaluarea o dată la trei ani. Pentru a evita ambiguitățile, propunem precizarea că, autoritatea coordonatoare evaluează respectarea criteriilor respective ori de câte ori consideră necesar, dar nu mai rar decât o dată la trei ani.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>art. 4 alin. (5) subliniază situația în care apar incertitudini/dubii privind activitățile desfășurate de entitatea calificată, în timp ce art. 5 alin. (3) menționează despre responsabilitatea de evaluare periodică obligatorie a entităților calificate.</p>

	<p>De asemenea, la art. 4 alin. (5) și art. 5 alin. (3) din proiect, cu referire la sarcina atribuită autorității coordonatoare de evaluare a corespunderii în continuare a entităților calificate cu criteriile enumerate la art. 4 alin. (4), propunem examinarea oportunității atribuirii sarcinii propuse, autorităților care desemnează inițial entitățile calificate în limita domeniului de competență, conform prevederilor art. 36 alin. (1) din Legea nr. 105 /2003 privind protecția consumatorilor.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Spre deosebire de prevederile propuse la art. 6 alin. (3) din proiect, notăm că, în Directiva UE 2020/1828, la art. 6 alin. (3) se face referință la entitățile incluse în lista Comisiei Europene, ca dovadă a capacității juridice a entității calificate de a introduce o acțiune în reprezentare transfrontalieră. Având în vedere faptul că, potrivit art. 6 alin. (3) din proiectul de lege, instanțele de judecată au obligația de a recunoaște, necondiționat, capacitatea juridică a entităților desemnate în state membre UE de a introduce acțiuni în reprezentare în instanțele din Republica Moldova, sugerăm precizarea modului în care va fi probată capacitatea juridică a entității desemnate într-un stat membru, de exemplu, referința la lista publicată de Comisia Europeană.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>La art. 6 din proiect, propunem revizuirea normei de trimitere precizate la alin. (2), luând în considerare că, în cuprinsul art. 2 alin. (1) din proiectul de lege nu se regăsește lista de conformitate la care se face referire.</p>	<p>Se acceptă Modificările au fost operate</p>
	<p>La art. 9 alin. (3) din proiect, cu privire la modalitate de exprimare a consimțământului, înțelegem că este reglementat modelul dispozitiv "opt-out", potrivit căruia, toți consumatorii care fac parte dintr-un grup sunt prezumați de lege că și-au exprimat consimțământul, astfel încât, dacă doresc să se retragă din procedură, ei trebuie să își exprime în mod expres consimțământul în sens contrar, de a nu fi reprezentați de entitatea calificată. Însă, în redacția propusă de autori, chiar și un refuz explicit al consumatorului de a fi reprezentat de entitatea calificată, va fi calificat drept consimțământ tacit deoarece exprimarea unui refuz constituie, sensu stricto, „neexprimare a consimțământului în mod explicit”. Din considerentul redat, recomandăm preluarea redacției din paragraful (43) din Preambulul Directivei UE 2020/1828.</p>	<p>Obiecția urmează a fi examinată și consultată cu reprezentanții mediului academic și Comisia Europeană, întrucât practicile și abordările statelor membre sunt diferite, acestea fiind corelate cu sistemul procedural de examinare a litigiilor consumatorilor în instanțele de judecată naționale.</p>
	<p>La art. 9 alin. (6) din proiect, precizăm că art. 9 alin. (4) din Directiva UE 2020/1828, prevede stabilirea unor norme care să asigure că, acei consumatori care și-au exprimat în mod explicit sau tacit consimțământul de a fi reprezentați în cadrul unei acțiuni în reprezentare, să nu fie reprezentați în alte acțiuni în reprezentare având același obiect și împotriva aceluiași comerciant. În acest context, recomandăm examinarea oportunității / necesității completării art. 9 alin (6) din proiectul de lege după cuvintele „în mod explicit” cu cuvintele „sau tacit” (în cazul în care aceasta a fost o omisiune, și nu o intenție a autorilor).</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>La art. 10 alin. (2) din proiect, consemnăm că acesta nu pare a institui o condiție adițională pentru ca finanțarea de către terți să fie permisă (cum reclamă art. 10 (1) din Directiva UE 2020/1828), ci poate fi interpretat în sensul unei norme de precizare (precum că asemenea finanțări, per se, nu „îndepărtează acțiunea în reprezentare de protecția intereselor colective ale consumatorilor”). Pentru a permite identificarea certă a condițiilor în care se admite finanțarea acțiunilor în reprezentare de către terți, propunem preluarea fidelă a textului din art. 10 alin. (1) al Directivei UE 2020/1828</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>De asemenea, având în vedere că, lipsa conflictului de interese este o condiție de finanțare a acțiunilor în reprezentare de un terț, propunem examinarea oportunității precizării elementelor conflictului de interese în sensul legii vizate, similar dispozițiilor Legii României, nr. 414/2023 privind desfășurarea acțiunilor în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost completat cu noțiunea „conflict de interese”, art. 10 alin. (5) fiind ajustat corespunzător</p>
	<p>La art. 10 alin. (8) din proiect, se propune un mecanism de remunerare, din partea consumatorilor - parte a unei acțiuni de reprezentare colectivă. Totodată, remarcăm că, nota de fundamentare la proiectul de lege nu conține informații cu privire la raționamentul și efectele soluției propuse, sau trimiteri la normele corespunzătoare ale Directivei UE 2020/1828. De asemenea, evidențiem caracterul vag al prevederilor, nu este clar în ce cazuri o entitate calificată poate solicita consumatorilor remunerare pentru includerea în grupul pentru acțiune colectivă, precum și ce presupune "cuantumul prevăzut de hotărârea judecătorească", la care se vor raporta 10 %. În acest sens, recomandăm revizuirea și completarea proiectului de lege și notei de fundamentare la proiect.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări corespunzătoare prin excluderea normei, or actul UE prin considerentul (36) prevede expres „...În plus, consumatorii nu ar trebui să aibă, la nivel individual, obligații procedurale în cadrul acțiunii în reprezentare și nici nu ar trebui să suporte costurile de procedură, în afara unor circumstanțe excepționale.”</p>
	<p>La art. 18 alin. (1) din proiect, cu privire la referință la Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, având în vedere că, art. 18 din Directiva UE 2020/1828 reclamă să fie respectată confidențialitatea datelor, nu doar în cazul datelor cu caracter personal, propunem menținerea unei obligații generice pentru protecția confidențialității oricăror categorii de informații, care sunt protejate prin legi speciale.</p>	<p>Se acceptă Art. 18 alin. (1) se redă în următorul cuprins: (1) Atunci când o entitate calificată a prezentat elemente de probă suficiente în sprijinul unei acțiuni în reprezentare și a indicat că alte elemente de probă sunt sub controlul pârâtului sau al unui terț, dacă se solicită de către entitatea calificată respectivă, instanța de judecată poate să ordone pârâtului sau terțului să prezinte aceste elemente de probă, în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă nr. 225/2003, precum și cu respectarea principiului proporționalității și confidențialității informațiilor care sunt protejate prin legi speciale.</p>
<p>Centrul de Armonizare a Legislației <i>Demers nr. 31/02-126-8873 din 06.08.2024</i></p>	<p>Proiectul național nu asigură transpunerea Anexei I la Directiva (UE) 2020/1828, care prevede lista actelor legislative ale Uniunii care formează domeniul de aplicare al directivei, respectiv, domeniile în care pot fi intentate acțiuni în reprezentare împotriva încălcărilor de către comercianți care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost completat cu anexa privind lista actelor naționale de transpunere a acquis-ului UE prevăzut la Anexa I la Directiva (UE) 2020/1828</p>

	<p>consumatorilor. În context, art. 2 din actul UE precizează domeniul de aplicare al directivei făcând trimitere la actele legislative ale Uniunii enumerate în anexa I, acte care conțin dispoziții specifice de reglementare a relației dintre comercianți și consumatori și care sunt, prin urmare, relevante pentru protejarea intereselor colective ale consumatorilor. Astfel, domeniul de aplicare acoperă toate încălcările săvârșite de către comercianți în temeiul actelor legislative ale Uniunii enumerate în anexa I, care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor din diferite sectoare, cum ar fi serviciile financiare, energia, telecomunicațiile, sănătatea și mediul. Raportat la conținutul proiectului național, menționăm că art. 1, alin. (4) din proiectul național face trimitere la anexa respectivă, însă, aceasta nu a fost regăsită ca parte integrantă a acestui proiect.</p> <p>În contextul celor expuse, se impune reexaminarea preluării anexei I la Directiva UE în proiectul de lege, în măsura în care acesta este parte integrantă a domeniului de aplicare al actului UE și care face imposibilă catalogarea actului UE ca fiind transpus integral. Mai mult, analizând practica unor state membre de transpunere a actului UE notat, se constată că actele naționale de transpunere a directivei date prevăd expres și lista actelor naționale de transpunere a acquis-ului UE prevăzut la Anexa I la actul UE – România, Irlanda, Germania.</p>	
	<p>Potrivit art. 21 din proiectul național, prevederile art. 6 din proiect privind introducerea de acțiuni în reprezentare transfrontaliere se vor aplica din data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Totuși, rămâne a fi neclară aplicabilitatea altor norme naționale de transpunere prin care se instituie unele obligații de notificare în adresa Comisiei Europene sau unele acțiuni în reprezentare la nivel transfrontalier, în speță, art. 4, alin. (3), art. 5, alin. (2) și art. 14, alin. (5), or astfel de acțiuni pot fi realizate doar în calitate de stat membru sau în temeiul drepturilor obținute prin integrarea accelerată în UE până la momentul aderării la UE. Cu referire la normele naționale de transpunere în cauză, se va indica în tabelul de concordanță informația privind temeiul de implementare a acestora sau, în lipsa acestuia, în art. 21 din proiect se va stabili pentru acestea perioade de tranziție, de ex. din data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană sau încheierii unui alt acord în acest sens.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Articolul 21, alin. (5) se expune în următoarea redacție: „Prevederile art. 4 alin. (3), art. 5 alin. (2), art. 6 și art. 14 alin. (5) vor fi aplicabile din data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.”</p>
	<p>Reieșind din constatările expertizei de compatibilitate referitoare la transpunerea actului UE menționat supra, clauza de armonizare pentru proiectul național, urmează a fi modificată și expusă în următoarea redacție:</p> <p>Prezenta lege transpune parțial (transpune art. 1 – 20) Directiva (UE) 2020/1828 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2020 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor și de abrogare a Directivei 2009/22/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 409 din 4 decembrie 2020 (CELEX: Număr 32020L1828).</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p style="text-align: center;">Modificările au fost operate</p>

<p>Asociația Businessului European <i>Demers 111/24-EC din 19.08.2024</i></p>	<p>În esență, așa cum rezultă din denumirea legii, aceasta se bazează, în principal, pe ideea de reprezentare a consumatorilor în acțiuni ce au ca obiect protejare drepturilor lor. Reprezentarea, însă, presupune o împuternicire, iar această împuternicire presupune manifestarea expresă a consimțământului celui reprezentat de a împuternici anumită persoană pentru a-i apăra interesele. Este un fapt notoriu că reprezentările sau contractele de mandat se încheie în considerarea persoanei care reprezintă, fiind considerate drept relații intuite personae. Prin urmare, este esențial ca acestea să apară printr-o împuternicire expresă, în cunoștință de cauză, și nu implicită/anonimă. Pe de altă parte, legea trebuie să garanteze persoanelor interesate dreptul de a alege în mod intenționat procesele judiciare la care vor să participe și să fie reprezentate – fiind vorba de opțiuni care au influență asupra drepturilor și obligațiilor lor, în privința cărora doar ele sunt în măsură să decidă; prin urmare, nu pot fi admise mecanisme de împuternicire implicită. De asemenea, Codul de procedură civilă prevede principiul împuternicirilor exprese și limitative, excluzând împuternicirile implicite, stabilind regula că părțile și cei vizați în cadrul unui proces trebuie să fie cunoscuți și menționați în actele procesuale, iar hotărârile judecătorești trebuie să menționeze subiecții vizați de acestea. Într-un asemenea context, se impune ca Proiectul să consacre doar principiul împuternicirii exprese a entității calificate, de către consumatori, pentru oricare acțiuni introduse pentru protecția intereselor lor.</p> <p>În acest sens, textul art. 8 alin.(3) al Proiectului urmează a fi modificat și expus în următoarea redacție: ”(3) Pentru ca o entitate calificată să solicite o măsură de încetare este necesară exprimarea consimțământului consumatorilor individuali de a fi reprezentați de entitatea calificată în condițiile stabilite de art. 9”.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Norma este o transpunere fidelă a prevederilor Directivei</p>
	<p>De asemeni, textul art. 9 alin.(3) al Proiectului urmează a fi modificat și expus în următoarea redacție: ”(3) În cazul în care acțiunea în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii se introduce în instanța de judecată și consumatorii vizați de respectiva acțiune în reprezentare care își au reședința în Republica Moldova nu își exprimă consimțământul în mod explicit și în scris cu privire la aspectele prevăzute la lit. a) și b) în termen de 30 zile de la solicitarea consimțământului, entitățile calificate vor exclude respectivii consumatori din grupul de consumatori reprezentați în cadrul acțiunii în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor”.</p>	<p>Obiecția urmează a fi examinată și consultată cu reprezentanții mediului academic și Comisia Europeană, întrucât practicile și abordările statelor membre sunt diferite, acestea fiind corelate cu sistemul procedural de examinare a litigiilor consumatorilor în instanțele de judecată naționale.</p>
	<p>Totodată, din aceleași motive, textul art. 9 al Proiectului urmează a fi modificat, iar alin.(8) exclus.</p> <p>Asemenea principiu de păstrare a opțiunii doar de aderare expresă(opt-in system), este mult mai caracteristic sistemului nostru de drept și culturii noastre juridice, acesta inclusiv a fost aprobat și de alte state din UE în cadrul procesului de transpunere a Directivei UE 2020/1828 în legislațiile naționale, precum este exemplul Bulgaria, Republica Cehă, Polonia, Republica Slovacă, Finlanda, Irlanda etc.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Norma este o transpunere fidelă a prevederilor Directivei</p> <p>Obiecția urmează a fi examinată și consultată cu reprezentanții mediului academic și Comisia Europeană, întrucât practicile și abordările statelor membre sunt diferite, acestea fiind corelate cu sistemul procedural de</p>

	<p>Așa cum rezultă atât din denumirea legii, dar și din esența reglementării, noua lege vizează acele situații când o entitate calificată acționează în interesul unor grupuri de consumatori afectați de anumite comportamente sau practici ale comercianților. Fiind vorba de o instituție nouă ce urmează a fi consacrată de Legiuitor și având în vedere faptul că proiectul de lege operează cu expresii/sintagme ca ”suficiente informații despre consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare” (art. 7 alin.(2) al Proiectului) și ”grupul de consumatori care are dreptul să beneficieze de respectivele remedieri” (art. 9 alin.(8) al Proiectului) este necesar ca Proiectul să conțină criteriile pe care trebuie să le întrunească acest grup de consumatori ca să poate beneficia de prevederile legii. Acest fapt va conferi transparență și predictibilitate noului act normativ, specificând criterii clare și suficiente pentru determinarea cercului de consumatori vizați de o acțiune în reprezentare. În acest sens, în primul rând, este necesar a fi stabilit un număr minim de consumatori de la care o acțiune în interesul acestora ar putea fi calificată ca una colectivă. Reieșind din practica unor țări europene (Austria, Cehia, Slovacia, Germania, Estonia, Franța) de a institui un număr minim de consumatori pentru a considera o acțiune drept colectivă, propunem instituirea unui număr minim de 50 consumatori, drept criteriu al colectivității acțiunii în condițiile prezentei legi.</p> <p>În acest sens, textul art. 3 al Proiectului urmează a fi modificat și completat în ceea ce privește definiția ”acțiunii în reprezentare pentru protecția colectivă ale consumatorilor” și expus în următoarea redacție: ”acțiune în reprezentare pentru protecția colectivă ale consumatorilor - o acțiune în vederea protejării intereselor a unui număr de 50 de consumatori sau mai mulți care este introdusă de o entitate calificată în calitate de parte reclamantă în numele consumatorilor pentru a solicita o măsură de încetare, o măsură reparatorie ori ambele;”</p> <p>În al doilea rând, este necesară includerea în Proiect a unor criterii pe care trebuie să le întrunească un grup de consumatori pentru a putea fi reprezentați în cadrul unei acțiuni colective în reprezentare, pentru a se asigura ca deciziile instanțelor judecătorești ce vor fi pronunțate să le fie aplicabile și pentru a nu tergiversa examinarea unor asemenea acțiuni datorită complexității aspectelor ce vor apărea pe parcursul judecării ca urmare a unor circumstanțe diferite. Prin urmare, în mod similar prevederilor art. 62 și art. 63 ale Codului de procedură civilă, este necesar ca Proiectul să conțină câteva criterii de determinare a colectivității în funcție de care să se considere că un grup de consumatori este sau nu eligibil de a fi reprezentat într-o acțiune pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor. Drept criterii relevante pentru asemenea cazuri ar putea fi: aceeași faptă a comerciantului</p>	<p>examinare a litigiilor consumatorilor în instanțele de judecată naționale.</p> <p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>Noțiunea de „grup” de consumatori este sugestivă însăși prin definirea acestuia - 2 sau mai mulți.</p> <p>Exemplele ale țărilor menționate au înalt nivel de asigurare a drepturilor consumatorilor și un nivel foarte mic de lezare a drepturilor și intereselor economice ale acestora, prin urmare practicile acestora nu sunt perfect în concordanță cu practica RM în acest domeniu.</p> <p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Opinia poartă un caracter general iar propunerea privind definiția nu este justificată. De altfel, observăm că stabilirea unei astfel de cerințe poate limita capacitatea grupului de a se organiza și de a include toți consumatorii afectați, pe când caracterul flexibil al acestuia permite grupurilor să se formeze pe baza nevoilor și intereselor comune, fără constrângeri numerice, atâta timp cât cei prezenți pot demonstra că interesele lor sunt similare și afectate de aceeași situație. În plus, fiecare caz trebuie evaluat în funcție de circumstanțele sale specifice, iar o</p>
--	--	--

	<p>care a cauzat prejudicii consumatorilor și că drepturile consumatorilor decurg din aceleași temeiuri de fapt sau de drept.</p> <p>În acest sens, textul art. 3 al Proiectului urmează a fi modificat și completat în ceea ce privește definiția ”acțiunii în reprezentare pentru protecția colectivă ale consumatorilor” și expus în următoarea redacție: ”acțiune în reprezentare pentru protecția colectivă ale consumatorilor - o acțiune în vederea protejării intereselor a unui număr de 50 de consumatori sau mai mulți care este introdusă de o entitate calificată în calitate de parte reclamantă în numele consumatorilor pentru a solicita o măsură de încetare, o măsură reparatorie ori ambele, în cazul în care acestora le-au fost încălcate aceleași drepturi, prin aceeași acțiune a comerciantului, având aceleași temeiuri de fapt și de drept;”</p>	<p>abordare mai flexibilă poate facilita soluționarea rapidă și eficientă a litigiilor.</p>
	<p>În al treilea rând, este necesară concretizarea sintagmei de ”informații suficiente” utilizată în textul art. 7 alin.(2) al Proiectului, pentru a se conferi claritate și previzibilitate acestei norme.</p> <p>În acest sens, textul art. 7 alin.(2) al Proiectului urmează a fi completat în ceea ce privește informația despre consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare și expus în următoarea redacție: ”(2) Atunci când introduce o acțiune în reprezentare, entitatea calificată furnizează instanței de judecată următoarele informații despre consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare: - Datele de identitate ale consumatorilor; - Datele de identificare ale comerciantului care le-a încălcat drepturile; - Comportamentul comerciantului prin care li s-au încălcat drepturile consumatorilor; - Prejudiciile suferite de către consumatori; - Prevederile legale încălcate de către comerciant”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Art. 7 alin. (2) a fost completat.</p>
	<p>Protecția colectivă a consumatorilor prezintă o noutate pentru realitatea juridică a R. Moldova, cu un impact major asupra intereselor consumatorilor, dar și asupra mediului de afaceri – din acest motiv, este necesar ca eventualele entități calificate să fie selectate minuțios, în baza unor criterii exigente, care să asigure împuternicirea doar a unor subiecți profesioniști și onești pentru protecția intereselor colectivității de consumatori. Prin urmare, pentru evitarea calificării unor subiecți oportuniști și cu interese dubioase, este necesară majorarea termenului de funcționare a persoanelor juridice ce urmează a fi desemnată ca entitate calificată de la 12 luni la 24 de luni, pentru a se putea realiza o apreciere obiectivă a acesteia. În acest fel, vor fi evitate cazurile de constituire a acestora cu scopul de trucidare sau de deservire a unor interese terțe. Totodată, în acest fel, va putea fi verificată fiabilitatea financiară și capacitatea funcțională a acestor persoane juridice, dar și actele financiar-contabile aferente perioadelor precedente.</p> <p>În acest sens, textul art. 4 alin. (4) al Proiectului urmează a fi modificat în ceea ce privește dovada desfășurării activității de către persoana juridică și expus în următoarea redacție: ”(4) O entitate, astfel cum este menționată la alin. (1), este desemnată entitate calificată în</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Scopul este de a încuraja de a identifica cât mai multe entități calificate pasibile să reprezinte interesele consumatorilor. Respectiv, termenul de 24 luni este propus în defavoarea entităților calificate de care ar putea beneficia consumatorii. De altfel, remarcăm că un termen de 12 luni este suficient pentru a evalua performanța entității calificate, iar un termen mai mare ar restricționa accesul pentru alte entități cu impact semnificativ (social). În alt context, există diverse modalități prin care poate fi evaluată entitatea calificată, fie prin monitorizare din partea autorității care a desemnat-o fie urmare a recenziilor consumatorilor.</p>

	<p>scopul introducerii de acțiuni în reprezentare pentru protecția colectivă a consumatorilor dacă entitatea respectivă a depus o cerere în acest sens și îndeplinește următoarele criterii:</p> <p>a) este o persoană juridică constituită în conformitate cu legislația și poate face dovada desfășurării în decursul a 24 luni a unei activități publice efective în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor înainte de cererea sa de desemnare;</p> <p>b) obiectul său de activitate statutar demonstrează că are un interes legitim de a proteja interesele consumatorilor, astfel cum se prevede în actele normative pentru care se aplică dispozițiile prezentei legi;</p> <p>c) este o entitate nonprofit;</p> <p>d) nu face obiectul unei proceduri de insolvență și nu este declarată insolventă;</p> <p>e) este independentă și nu este influențată de persoane care nu sunt consumatori, în special de comercianți, care au un interes economic în introducerea unei acțiuni în reprezentare, inclusiv în cazul finanțării de către terți, și, în acest scop, a stabilit proceduri pentru preîntâmpinarea unei astfel de influențe, precum și pentru preîntâmpinarea conflictelor de interese între entitatea însăși, finanțatorii săi și interesele consumatorilor;</p> <p>f) prezintă în mod public, într-un limbaj simplu și inteligibil, prin toate mijloacele adecvate, inclusiv pe site-ul web propriu, informații care să demonstreze că entitatea îndeplinește criteriile enumerate la lit. a) - e), precum și informații cu privire la sursele de finanțare în general, structura sa organizatorică și de conducere, precum și structura membrilor săi, obiectul său de activitate statutar și activitățile sale”.</p>	<p>Mai mult, proiectul nu admite careva abuzuri financiare, or potrivit acestuia consumatorii achită doar o taxă simbolică în vederea participării, bazate exclusiv pe protecția intereselor colective ale consumatorilor.</p>
	<p>De asemenea, luând în considerație faptul că R. Moldova nu este membră a UE, iar entitățile calificate și desemnate în alte state ale UE urmează să exercite acțiuni în reprezentare în fața autorităților judecătorești ale R. Moldova, cu atribuții de reprezentare a colectivităților de consumatori pe teritoriul R. Moldova, aceste acțiuni interferând cu aspecte legate de suveranitatea statului, respectivele entități urmează să întrunească criteriile de eligibilitate de pe teritoriul R. Moldova – fapt ce va fi verificat de instanțele judecătorești.</p> <p>În acest sens, textul art. 6 alin.(1) al Proiectului urmează a fi modificat în ceea ce privește entitățile calificate și desemnate în alte state ale UE care intenționează să depună acțiuni colective în R. Moldova și expus în următoarea redacție: ”(1) Entitățile calificate desemnate în prealabil într-un alt stat membru al Uniunii Europene în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare transfrontaliere pot introduce astfel de acțiuni în reprezentare în fața instanțelor de judecată din Republica Moldova, cu condiția întrunirii criteriilor de la art. 4, alin.(4)”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>Art. 21 alin. (5) introduce un termen de tranziție pentru art. 5 alin. (2): „Prevederile art. 4 alin. (3), art. 5 alin. (2), art. 6 și art. 14 alin. (5) vor fi aplicabile din data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.”</p>
	<p>Luând în considerație complexitatea litigiilor legate de protecția colectivă a consumatorilor și anumite criterii pe care trebuie să le întrunească participanții la asemenea litigii, este necesar de a institui un control judecătoresc anterior oricărei etape de judecare a pricinii care să verifice dacă sunt întrunite condițiile elementare de examinare a cauzei. În special, controlul va viza întrunirea criteriilor legale referitoare la colectivitate, entitatea calificată</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>Alineatul a fost modificat după cum urmează „(3) Instanțele de judecată evaluează admisibilitatea unei acțiuni în reprezentare specifice în conformitate cu prezenta lege și cu prevederile Codului de procedură</p>

	<p>și finanțare. În cazul în care instanța de judecată va constata întrunirea criteriilor legale, va declara acțiunea admisibilă și o va pune pe rol. În caz contrar, acțiunea va fi declarată inadmisibilă. Controlul admisibilității va da siguranță participanților la proces cu privire la întrunirea unor condiții minime pentru succesul acțiunii, va preveni cheltuieli și costuri legate de o eventuală acțiune depusă cu nerespectarea criteriilor minime, va preveni abuzurile legate de specularea unor aspecte procedurale, precum și va asigura posibilitatea consumatorilor de a identifica imediat remedii pentru neîntrunirea anumitor criterii, fără a se expune unor riscuri legate de expirarea termenelor de prescripție, pentru asigurarea unui rezultat favorabil într-o nouă acțiune. Menționăm că etapa admisibilității pentru asemenea acțiuni colective este implementată în legislația Austriei.</p> <p>În acest sens, textul art. 7 alin.(3) al Proiectului urmează a fi completat cu o nouă frază cu privire la consecințele neîntrunirii criteriilor legale referitoare la colectivitate, entitatea calificată și finanțare care va fi expus în următoarea redacție: ”(3) Instanțele de judecată evaluează admisibilitatea unei acțiuni în reprezentare specifice în conformitate cu prezenta lege și cu prevederile Codului de procedură civilă nr. 225/2003. Instanțele de judecată vor declara drept inadmisibile acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor în cazul în care acțiunile în reprezentare au fost introduse pentru un număr mai mic de 50 de consumatori, în cazul în care consumatorilor nu le-au fost încălcate aceleași drepturi, prin aceeași acțiune a comerciantului sau care au temeuri de fapt și de drept diferite, precum și în cazul nerespectării prevederilor art. 4.4, art. 6.1 și art. 10”.</p>	<p>civilă nr. 225/2003.</p> <p><i>Instanțele de judecată vor declara drept inadmisibile acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor în cazul în care consumatorilor nu le-au fost încălcate aceleași drepturi, prin aceeași acțiune a comerciantului sau care au temeuri de fapt și de drept diferite, precum și în cazul nerespectării prevederilor art. 4 alin. (4), art. 6 alin. (1) și art. 10.”</i></p>
<p>Asociația Businessului European <i>Demers 121/24-EC din 25.09.2024</i></p>	<p>Art. 1(5): se propune mutarea sintagmei „conform legislației” după sintagma „care le este disponibil”, la care se referă, și excluderea conjuncției „și”.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Art. 2(1): se propune introducerea sintagmei „ale prevederilor legale enumerată în anexă” după sintagma „de către comercianți”. Încălcarea nu poate fi abstractă. Poate fi încălcată numai o prevedere legală specifică.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Art. 2(2): se propune înlocuirea sintagmei „reglementărilor speciale în domeniul protecției consumatorilor” cu sintagma „prevederilor legale enumerată în anexă”, pentru a exclude ambiguitățile privind prevederile legale vizate.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>În tot textul legii: se propune înlocuirea sintagmei „la nivel intern” cu sintagma „la nivel național”, deoarece prezenta lege definește noțiunea de „acțiune în reprezentare la nivel național”.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Art. 3: se propune introducerea definiției noțiunii de „conflict de interese - un conflict între interesele proprii ale entității calificate și interesele consumatorilor, în care entitatea calificată/ reprezentantul/ finanțatorul ei, în calitatea sa de persoană privată, are interese care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților asumate în calitate de reprezentant al consumatorilor, fie prin luarea unor decizii contrare intereselor consumatorilor, fie prin calitatea entității calificate/ reprezentantului/</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>finanțatorului ei de concurent al profesionistului pârât”. Această noțiune este utilizată în textul legii la art. 4(4)(e) și art. 10(1). Textul definiției propuse este preluat din art. 3(e) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România1.</p>	
	<p>Art. 3: se propune a fi completat în ceea ce privește definiția ”acțiunii în reprezentare pentru protecția colectivă ale consumatorilor” în următoarea redacție: ”acțiune în reprezentare pentru protecția colectivă ale consumatorilor - o acțiune în vederea protejării intereselor a unui număr de 50 de consumatori sau mai mulți care este introdusă de o entitate calificată în calitate de parte reclamantă în numele consumatorilor pentru a solicita o măsură de încetare, o măsură reparatorie ori ambele;”</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>În contextul argumentului expus supra pentru aceeași propunere</p>
	<p>De asemenea, este necesară includerea în Proiect a unor criterii pe care trebuie să le întrunească un grup de consumatori pentru a putea fi reprezentați în cadrul unei acțiuni colective în reprezentare, pentru a se asigura ca deciziile instanțelor judecătorești ce vor fi pronunțate să le fie aplicabile și pentru a nu tergiversa examinarea unor asemenea acțiuni datorită complexității aspectelor ce vor apărea pe parcursul judecării ca urmare a unor circumstanțe diferite.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>A se vedea, art. 7 alin. (2) și (3).</p>
	<p>Art. 4(3): se propune excluderea cuvântului „publice” după cuvântul „entitățile”, deoarece în cazul de față este vorba despre entitățile de drept privat, nu public, care sunt eligibile pentru a depune acțiuni în reprezentare, sub rezerva îndeplinirii criteriilor din alin. (4). De asemenea, se propune excluderea sintagmei „inclusiv asociațiile de consumatori care reprezintă membri din cel puțin două state membre”. Conform art. 21(5), art. 6, care permite entităților calificate din state membre ale UE să depună acțiuni de reprezentare în RM va intra în vigoare numai după ce RM va deveni stat membru al UE.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>Art. 4(4): se propune înlocuirea sintagmei „alin. (1)” cu sintagma „alin. (3)”, deoarece acest alineat stabilește criteriile pe care trebuie să le îndeplinească entitatea care este eligibilă de a fi desemnată drept entitate calificată pentru a fi desemnată ca atare. În caz contrar, orice entitate menționată la alin. (3) va putea fi desemnată drept entitate calificată indiferent dacă îndeplinește sau nu criteriile respective.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p>
	<p>Art. 4 (4) urmează a fi modificat în ceea ce privește dovada desfășurării activității de către persoana juridică și expus în următoarea redacție: ”(4) O entitate, astfel cum este menționată la alin. (1), este desemnată entitate calificată în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare pentru protecția colectivă a consumatorilor dacă entitatea respectivă a depus o cerere în acest sens și îndeplinește următoarele criterii: a) este o persoană juridică constituită în conformitate cu legislația și poate face dovada desfășurării în decursul a 24 luni a unei activități publice efective în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor înainte de cererea sa de desemnare; b) obiectul său de activitate statutar demonstrează că are un interes legitim de a proteja interesele consumatorilor, astfel cum se prevede în actele normative</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Modificarea în principal se referă la perioada activității, și anume extinderea acesteia la 24 luni, fără o justificare corespunzătoare. Or, autorii au analizat practica statelor care au transpus Directiva UE și au propus o reglementare similară considerată a fi eficientă. În plus Directiva stabilește o perioadă de 12 luni pentru activitate ca fiind suficientă pentru a îndeplini unul de criteriile de recunoaștere.</p>

	<p>pentru care se aplică dispozițiile prezentei legi; c) este o entitate nonprofit; d) nu face obiectul unei proceduri de insolvență și nu este declarată insolventă; e) este independentă și nu este influențată de persoane care nu sunt consumatori, în special de comercianți, care au un interes economic în introducerea unei acțiuni în reprezentare, inclusiv în cazul finanțării de către terți, și, în acest scop, a stabilit proceduri pentru preîntâmpinarea unei astfel de influențe, precum și pentru preîntâmpinarea conflictelor de interese între entitatea însăși, finanțatorii săi și interesele consumatorilor; f) prezintă în mod public, într-un limbaj simplu și inteligibil, prin toate mijloacele adecvate, inclusiv pe site-ul web propriu, informații care să demonstreze că entitatea îndeplinește criteriile enumerate la lit. a) - e), precum și informații cu privire la sursele de finanțare în general, structura sa organizatorică și de conducere, precum și structura membrilor săi, obiectul său de activitate statutar și activitățile sale”.</p>	
	<p>Art. 7 (2): este necesară concretizarea sintagmei de ”informații suficiente”, pentru a se conferi claritate și previzibilitate acestei norme. În acest sens, textul art. 7 alin.(2) al Proiectului urmează a fi completat în ceea ce privește informația despre consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare și expus în următoarea redacție: ”(2) Atunci când introduce o acțiune în reprezentare, entitatea calificată furnizează instanței de judecată următoarele informații despre consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare: - Datele de identitate ale consumatorilor; - Datele de identificare ale comerciantului care le-a încălcat drepturile; - Comportamentul comerciantului prin care li s-au încălcat drepturile consumatorilor; - Prejudiciile suferite de către consumatori; - Prevederile legale încălcate de către comerciant”</p>	Se acceptă
	<p>Art. 4(4)(a): se propune înlocuirea cuvântului „legislația” cu sintagma „Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile comerciale”, pentru a preciza că numai persoanele înregistrate ca atare în Republica Moldova pot fi desemnate drept entități calificate în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare la nivel național.</p>	Nu se acceptă Referința expresă la Legea nr. 86/2020 limitează înțelegerea noțiunii de entitate calificată, or o ”entitate calificată - o organizație necomercială sau o autoritate publică care reprezintă interesele consumatorilor și care a fost desemnată drept calificată să introducă acțiuni în reprezentare în conformitate cu prezenta lege;”
	<p>Art. 4(5): se propune excluderea acestui alineat, deoarece repetă prevederile art. 5 alin. (3).</p>	Nu se acceptă art. 4 alin. (5) subliniază situația în care apar incertitudini/dubii privind activitățile desfășurate de entitatea calificată, în timp ce art. 5 alin. (3) menționează despre responsabilitatea de evaluare periodică obligatorie a entităților calificate.
	<p>Art. 4(7): se propune introducerea sintagmei „alin. (1)” după sintagma „art. 36”.</p>	Se acceptă

	<p>Art. 5(1): se propune expunerea în următoarea redacție: „Autoritatea coordonatoare publică pe site ul propriu informații actualizate referitoare la entitățile calificate desemnate în prealabil în conformitate cu art. 4 alin. (1). În acest scop, autoritățile menționate la art. 4 alin. (1) transmit autorității coordonatoare lista entităților calificate pe care le-au desemnat în prealabil în conformitate cu art. 4 alin. (1) în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare, inclusiv numele și obiectul de activitate statutar al acestor entități calificate, tipul acțiunilor în reprezentare în scopul introducerii cărora au fost desemnate drept entități calificate, precum și orice modificare ulterioară care intervine”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>Art. 5(3): se propune înlocuirea cuvântului „coordonatoare” cu sintagma „abilitată cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor”, precum și introducerea sintagmei „pe care le au desemnat în conformitate cu art. 4 alin. (1)” după sintagma „entitățile calificate”. Controlul asupra respectării criteriilor ar trebui exercitat de autoritatea care a desemnat entitatea calificată. De asemenea, se propune completarea la final cu următoarea frază: „Dacă în urma evaluării prevăzute la prezentul alineat autoritatea abilitată cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor constată că entitatea calificată pe care a desemnat-o în conformitate cu art. 4 alin. (1) nu mai îndeplinește unul sau mai multe dintre criteriile enumerate la art. 4 alin. (4) , aceasta dispune retragerea statutului de entitate calificată acordat prin decizie, ce poate fi contestată în condițiile Codului administrativ nr. 116/2018”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>(5) Autoritățile abilitate cu funcții de reglementare astfel cum sunt menționate la art. 35 alin. (4) și art. 36 alin. (1) din Legea nr. 105/2003 evaluează ori de câte ori consideră necesar dacă entitățile calificate, pe care le-au desemnat în conformitate cu alin. (3) în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare, respectă în continuare criteriile enumerate la alin. (4).</p> <p>Partea a doua a propunerii a fost inserată la art. 4.</p>
	<p>Art. 5(4): se propune expunerea în următoarea redacție: „Comerciantul pârât în cadrul unei acțiuni în reprezentare introdusă în fața unei instanțe de judecată are posibilitatea să prezinte instanței sau autorității abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor care a desemnat entitatea calificată care a introdus acțiunea în reprezentare o cerere motivată privind nerespectarea de către entitatea calificată care a introdus acțiunea în reprezentare a criteriilor enumerate la art. 4 alin. (4). Dacă va găsi cererea comerciantului întemeiată, instanța de judecată va respinge acțiunea în reprezentare ca inadmisibilă, iar autoritatea abilitată cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor care a desemnat entitatea calificată va dispune retragerea statutului de entitate calificată acordat prin decizie, ce poate fi contestată în condițiile Codului administrativ nr. 116/2018”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>Art. 6(1): urmează a fi modificat în ceea ce privește entitățile calificate și desemnate în alte state ale UE care intenționează să depună acțiuni colective în R. Moldova și expus în următoarea redacție: ”(1) Entitățile calificate desemnate în prealabil într-un alt stat membru al Uniunii Europene în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare transfrontaliere pot introduce astfel de acțiuni în reprezentare în fața instanțelor de judecată din Republica Moldova, cu condiția îndeplinirii criteriilor de la art. 4, alin.(4)”.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Propunerea dublează prevederile art. 4 alin. (3) și alin. (4).</p> <p>Mai mult, art. 21 alin. (5) introduce un termen de tranziție pentru art. 4 alin. (3): „<i>Prevederile art. 4 alin. (3), art. 5 alin. (2), art. 6 și art. 14 alin. (5) vor fi aplicabile din data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.</i>”</p>

	Art. 6(2): se propune înlocuirea sintagmei „incluse în listă în conformitate cu art. 2 alin. (1)” cu sintagma „enumerate în anexă”.	Se acceptă
	Art. 7(2): se propune completarea la început cu următorul text: „Acțiunile în reprezentare se judecă în primă instanță de instanța de judecată de la sediul comerciantului. Hotărârea primei instanțe este supusă apelului, potrivit legii. Decizia pronunțată în apel poate fi atacată cu recurs, în condițiile legii. Recursul suspendă executarea. Acțiunile în reprezentare se judecă potrivit dreptului comun”. Textul propus este preluat din art. 7(2) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România.	Nu se acceptă Competența teritorială a instanței este stabilită de Codul de procedură civilă. art.39 alin (10).
	De asemenea, este necesară concretizarea sintagmei de ”informații suficiente” utilizată în textul art. 7 alin.(2) al Proiectului, pentru a se conferi claritate și previzibilitate acestei norme. În acest sens, textul art. 7 alin.(2) urmează a fi completat în ceea ce privește informația despre consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare și expus în următoarea redacție: ”(2) Atunci când introduce o acțiune în reprezentare, entitatea calificată furnizează instanței de judecată următoarele informații despre consumatorii vizați de acțiunea în reprezentare: - Datele de identitate ale consumatorilor; - Datele de identificare ale comerciantului care le-a încălcat drepturile; - Comportamentul comerciantului prin care li s-au încălcat drepturile consumatorilor; - Prejudiciile suferite de către consumatori; - Prevederile legale încălcate de către comerciant”.	Se acceptă
	Art. 7(3): urmează a fi completat cu o nouă frază cu privire la consecințele neîntrunirii criteriilor legale referitoare la colectivitate, entitatea calificată și finanțare care va fi expus în următoarea redacție: ”(3) Instanțele de judecată evaluează admisibilitatea unei acțiuni în reprezentare specifice în conformitate cu prezenta lege și cu prevederile Codului de procedură civilă nr. 225/2003. Instanțele de judecată vor declara drept inadmisibile acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor în cazul în care acțiunile în reprezentare au fost introduse pentru un număr mai mic de 50 de consumatori, în cazul în care consumatorilor nu le-au fost încălcate aceleași drepturi, prin aceeași acțiune a comerciantului sau care au temeiuri de fapt și de drept diferite, precum și în cazul nerespectării prevederilor art. 4.4, art. 6.1 și art. 10”.	Nu se acceptă Întrucât Directiva nu stabilește expres numărul minim de consumatori pentru o acțiune colectivă.
	Art. 8: peste tot se propune înlocuirea sintagmei „care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor” cu sintagma „a”. Încălcarea nu poate fi abstractă. Poate fi încălcată numai o prevedere legală specifică.	Se acceptă
	Art. 8(3) al Proiectului urmează a fi modificat și expus în următoarea redacție: ”(3) Pentru ca o entitate calificată să solicite o măsură de încetare este necesară exprimarea consimțământului consumatorilor individuali de a fi reprezentați de entitatea calificată în condițiile stabilite de art. 9”.	Nu se acceptă Art. 8 alin. (3) din proiect reprezintă transpunerea directă a art. 8 alin. (3) din Directiva UE

	<p>Art. 9(2): se propune introducerea sintagmei „în scris, inclusiv în format electronic” după cuvântul „solicită”, precum și a sintagmei „sub semnătură privată” după sintagma „consimțământul în scris”. Textul propus este preluat din art. 9(2) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p style="text-align: center;">A se vedea proiectul în contextul avizului ATIC</p>
	<p>Art. 9(3): se propune expunerea în următoarea redacție: „În cazul în care acțiunea în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii se introduce la o instanță judecătorească națională consumatorii vizați de respectiva acțiune în reprezentare trebuie să își exprime consimțământul în mod explicit și în scris sub semnătură privată cu privire la aspectele prevăzute la alin. (2) în termen de 30 zile de la solicitarea consimțământului, entitățile calificate vor exclude respectivii consumatori din grupul de consumatori reprezentați în cadrul acțiunii în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor”, pentru a preveni abuzurile. Asemenea principiu de păstrare a opțiunii doar de aderare expresă(opt-in system), este mult mai caracteristic sistemului nostru de drept și culturii noastre juridice, acesta inclusiv a fost aprobat și de alte state din UE în cadrul procesului de transpunere a Directivei UE 2020/1828 în legislațiile naționale, precum este exemplu Bulgaria, Republica Cehă, Polonia, Republica Slovacă, Finlanda, Irlanda etc Directiva (UE) 2020/1828 permite statelor membre să stabilească modul (explicit sau tacit) în care consumatorii la nivel național își exprimă consimțământul de a fi reprezentați în cadrul acțiunii în reprezentare. Textul propus mai sus este preluat din art. 9(3) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România. Totodată, această modificare este necesară pentru a aduce acest alineat în concordanță cu: a. alin. (6), care împiedică consumatorii care și-au exprimat în mod explicit (adică nu și tacit) consimțământul de a fi reprezentați în cadrul unei acțiuni în reprezentare să fie reprezentați în alte acțiuni în reprezentare având același obiect și împotriva aceluiași comerciant sau să introducă în mod individual o acțiune având același obiect și împotriva aceluiași comerciant; b. art. 13 alin. (2), care obligă entitatea calificată să informeze consumatorii vizați de o acțiune în reprezentare în curs de desfășurare pentru obținerea de măsuri reparatorii despre acțiunea în reprezentare, pentru a le permite acestora să își exprime în mod explicit consimțământul de a fi reprezentați în respectiva acțiune în reprezentare în temeiul art. 9 alin. (2)-(5).</p>	<p>Obiecția urmează a fi examinată și consultată cu reprezentanții mediului academic și Comisia Europeană, întrucât practicile și abordările statelor membre sunt diferite, acestea fiind corelate cu sistemul procedural de examinare a litigiilor consumatorilor în instanțele de judecată naționale.</p>
	<p>28. Art. 9 (8): se propune de exclus din aceleași motive.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Se optează pentru o transpunere minimă a cerințelor față de acțiunile în reprezentare a intereselor colective ale consumatorilor.</p>

	<p>Art. 9 (9): se propune excluderea sintagmei „sau a autorității publice”, pentru a aduce în concordanță acest alineat cu art. 7(1), potrivit căruia acțiunile se depun doar în fața instanțelor de judecată naționale.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Art. 9 (11): se propune excluderea alin. (11). Scopul prezentei legi este repararea daunelor aduse consumatorilor. Trecerea fondurilor restante pentru remedieri, nerevendicate de consumatori, în beneficiul statului este echivalentă cu confiscarea proprietății și este neconstituțională (în caz contrar, prin analogie, orice creanță prescrisă conform Codului civil ar trebui trecută în beneficiul statului). De exemplu, în Legea privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptată în România, nu există asemenea normă.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Astfel cum prevede considerentul 51 al Directivei 2022/1828, „Statele membre ar trebui să stabilească sau să mențină norme privind termenele, cum ar fi termenele de prescripție sau alte termene, aplicabile consumatorilor la nivel individual pentru exercitarea dreptului lor de a beneficia de măsurile reparatorii. Statele membre ar trebui să poată stabili norme privind destinația unor eventuale fonduri restante pentru remedieri care nu au fost recuperate în termenele stabilite.”</p> <p>Prin urmare, se impune de a fi reglementat un mecanism aferent fondurilor restante, iar opțiunea cea mai potrivită ar fi bugetul de stat, întrucât aceasta este o practică comună în multe jurisdicții, unde fondurile neutilizate sau necolectate sunt redistribuite pentru a susține bugetul public.</p>
	<p>Art. 9(12): se propune înlocuirea sintagmei „care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor” cu sintagma „astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1)”. Încălcarea nu poate fi abstractă. Poate fi încălcată numai o prevedere legală specifică.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Art. 10(2): se propune de a muta textul din alin. (2) la finalul alin. (1), adăugând conjuncția „și” în față, așa cum prevede art. 10 alin. (1) din Directiva (UE) 2020/1828. În caz contrar, se creează confuzia că finanțarea unei acțiuni în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii de către terți care au un interes economic în introducerea sau în rezultatul respectivei acțiuni este considerată, în mod implicit, că nu îndepărtează acțiunea în reprezentare de protecția intereselor colective ale consumatorilor. Respectiv, va fi necesară ajustarea numerelor de ordine ale alineatelor la care se face referință în textul articolului.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Recomandarea nu influențează sensul și înțelesul normelor transpuse.</p>
	<p>Art. 10(5): se propune completarea la final cu textul „astfel încât instanța să poată verifica un eventual conflict de interese”. Textul propus mai sus este preluat din art. 10(5) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Art. 10(6): se propune înlocuirea textului „să respingă calitatea procesuală a entității calificate într-o anumită acțiune în reprezentare” cu textul „să constate lipsa calității procesuale a entității calificate într-o anumită acțiune în reprezentare și să respingă</p>	<p>Se acceptă</p>

	acțiunea”. Textul propus este preluat din art. 10(6) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România.	
	Art. 10(8): se propune excluderea alin. (8), care permite expres entității calificate să perceapă de la consumatori onorariu pentru reprezentare în mărime de până la 10% din cuantumul acordat prin hotărârea instanței de judecată. Acest alineat contravine art. 20(3) din Directiva (UE) 2020/1828, potrivit căruia statele membre ar avea dreptul de a stabili norme care să le permită entităților calificate să solicite consumatorilor care și-au exprimat consimțământul de a fi reprezentați de o entitate calificată într-o anumită acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii să achite (doar) taxe modice de înscriere sau taxe similare pentru participarea la respectiva acțiune în reprezentare. Totodată, acest alineat contravine calității de organizație necomercială (nonprofit) a entității calificate și încurajează abuzurile (avocații vor crea asociații de consumatori, în vederea introducerii acțiunilor în reprezentare pentru obținerea măsurilor reparatorii, fără un mandat prealabil din partea consumatorilor și fără achitarea taxei de stat și taxei de timbru). Nici Legea privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptată în România, nu prevede asemenea normă.	<p style="text-align: right;">Se acceptă</p> <p>Alineatul a fost exclus urmare a mai multor obiecții asupra respectivei prevederi.</p>
	Art. 11(1)(a): se propune introducerea cuvântului „împreună” după cuvântul „propune”.	<p style="text-align: right;">Se acceptă</p>
	Art. 12(2): se propune completarea la final cu textul: „acestea sunt suportate de entitatea calificată”. Textul propus este preluat din art. 12(1) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România.	<p style="text-align: right;">Se acceptă</p>
	Art. 13(1)(a) și (b): se propune excluderea sintagmei „sau a autorității publice”, pentru a aduce în concordanță acest alineat cu art. 7(1), potrivit căruia acțiunile se depun doar în fața instanțelor de judecată naționale.	<p style="text-align: right;">Se acceptă</p>
	Art. 14(3): se propune excluderea sintagmei „în curs de desfășurare și”, pentru a aduce în concordanță acest alineat cu alin. (3) lit. a) din același articol, precum și cu art. 23(2)(a) din Directiva (UE) 2020/1828.	<p style="text-align: right;">Nu se acceptă</p> <p>Obiecția nu prezintă relevanță textului articolului.</p>
	Art. 14(3): se propune înlocuirea sintagmei „care au fost încheiate de instanțele de lor judecată” cu textul „care au fost soluționate definitiv de instanțele de judecată”. Textul propus este preluat din art. 23(1)(a) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România, și este conform cu art. 23(2)(a) din Directiva (UE) 2020/1828.	<p style="text-align: right;">Se acceptă</p>
	Art. 16(1): se propune înlocuirea sintagmei „care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor” cu sintagma „astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1)”. Încălcarea nu poate fi abstractă. Poate fi încălcată numai o prevedere legală specifică.	<p style="text-align: right;">Se acceptă</p>
	Art. 17: se propune majorarea termenelor pentru examinarea acțiunilor în reprezentare pentru obținerea măsurilor de încetare, ținând cont de încălcarea instanțelor naționale.	<p style="text-align: right;">S-a luat act</p>

		<p>Termenele scurte pentru obținerea măsurilor de încetare, respectiv 15 zile pentru măsurile de încetare în conformitate cu art. 8 și 3 zile pentru cele în conformitate cu articolul 8 alin. (1) lit. a), sunt fundamentate din mai multe perspective, inclusiv din perspectiva Codului de Procedură Civilă din Republica Moldova (pentru 15 zile: art. 69, 84, 190, 236, 268, 389, 425, 489 și pentru 5 zile: art. 278/13, 315, 348 alin. (3), 353) și a principiilor generale de justiție și eficiență în administrarea justiției: principiul celerității procesului; urgența situațiilor de încălcare a drepturilor consumatorilor; precum și dreptul la un proces echitabil.</p> <p>Termenele scurte contribuie la eficiența sistemului judiciar, facilitând o administrare mai rapidă a justiției și reducând povara instanțelor cu dosarele care implică drepturile consumatorilor. Aceasta poate duce la economii semnificative de timp și resurse, atât pentru instanțe, cât și pentru părți.</p>
	<p>Art. 19(1): se propune expunerea în următoarea redacție: „Omiterea sau refuzul de a se conforma unei măsuri de încetare, astfel cum este menționată la art. 8 alin. (1) sau alin. (2) litera (b), ori obligațiilor menționate la art. 13 alin. (3) și la art. 18 atrag după sine răspunderea în conformitate cu prevederile Codului contravențional nr. 218/2008 sau Codul de procedură civilă nr. 225/2003”, pentru a aduce acest alineat în conformitate cu art. 19 din Directiva (UE) 2020/1828. Totodată, se propune excluderea alin. (3). Observăm că articolul respectiv din Directivă se referă doar la sancțiuni sub formă de amenzi (nu și la răspunderea civilă), precum și stabilește prevederile legale specifice pentru încălcarea cărora se aplică asemenea sancțiuni. De asemenea, Codul contravențional nu prevede asemenea noțiune ca „persoană responsabilă”, iar Codul civil, în general, nu prevede răspunderea personală a persoanelor responsabile pentru acțiunile sau omisiunile persoanei juridice pe care o reprezintă.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>Art. 19(2): se propune înlocuirea textul „de protecție a consumatorilor, astfel cum sunt menționate la art. 35 și 36 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor” cu textul „care le-au desemnat în conformitate cu art. 4 alin. (1)”, precum și a sintagmei „hotărârilor instanței de judecată” cu textul „hotărârilor definitive pronunțate de instanțele de judecată în baza acțiunilor în reprezentare introduse în temeiul prezentei legi”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>

	Art. 20(2): se propune excluderea sintagmei „de stat și”. Considerăm că scutirea de taxa de stat ar stimula și facilita abuzurile din partea asociațiilor de consumatori. Remarcăm că Directiva (UE) 2020/1828 cere doar limitarea taxelor judiciare, nu și abolirea lor.	Nu se acceptă În conformitate cu anexa nr. 2 la legea nr.2013/2023, „1.Se scutesc de taxa de stat în instanțele de judecată: 1.1. Reclamanții, 1.1.8. În acțiunile privind protecția drepturilor consumatorilor. În plus se propune ca în acțiunile de reprezentare colectivă privind protecția consumatorilor, entitățile să fie scutite inclusiv de taxa de timbru, fapt ce reprezintă un instrument de facilitare a accesului la justiție.
	Art. 20(5): se propune înlocuirea sintagmei „care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor” cu sintagma „astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1)”.	Se acceptă
	Art. 21(3): se propune înlocuirea sintagmei „art. 15” cu sintagma „art. 16”, a sintagmei „care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor” cu sintagma „astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1)”, precum și a sintagmei „26 iunie 2025” cu sintagma „intrării în vigoare a prezentei legi”.	Se acceptă
	Propuneri la proiectul completărilor la Codul contravențional privind contravențiile pentru încălcarea Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor 1. Art. 344(11): se propune înlocuirea sintagmei „de o instanță de judecată, prevăzute la” cu sintagma „anterior printr-o hotărâre definitivă pronunțată de o instanță judecătorească națională, conform prevederilor”. 2. Art. 344(12): se propune înlocuirea sintagmei „de o instanță de judecată, prevăzute la” cu sintagma „anterior printr-o hotărâre definitivă pronunțată de o instanță judecătorească națională, conform prevederilor”. 3. Art. 344(13): se propune înlocuirea sintagmei „de o instanță de judecată, prevăzute la” cu sintagma „anterior printr-o hotărâre definitivă pronunțată de o instanță judecătorească națională, conform prevederilor”.	S-a luat act Modificările la Codul contravențional vor fi promovate separat de proiectul în speță.
Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC Demers nr. 700 din 01.10.2024	Art. 1(5): se propune mutarea sintagmei „conform legislației” după sintagma „care le este disponibil”, la care se referă, și excluderea conjuncției „și”.	Se acceptă
	Art. 2(1): se propune introducerea sintagmei „ale prevederilor legale enumerată în anexă” după sintagma „de către comercianți”. Încălcarea nu poate fi abstractă. Poate fi încălcată numai o prevedere legală specifică.	Se acceptă
	Art. 2(2): se propune înlocuirea sintagmei „reglementărilor speciale în domeniul protecției consumatorilor” cu sintagma „prevederilor legale enumerată în anexă”, pentru a exclude ambiguitățile privind prevederile legale vizate.	Se acceptă

	În tot textul legii: se propune înlocuirea sintagmei „la nivel intern” cu sintagma „la nivel național”, deoarece prezenta lege definește noțiunea de „acțiune în reprezentare la nivel național”.	Se acceptă
	Art. 3: se propune introducerea definiției noțiunii de „conflict de interese - un conflict între interesele proprii ale entității calificate și interesele consumatorilor, în care entitatea calificată/ reprezentantul/ finanțatorul ei, în calitatea sa de persoană privată, are interese care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților asumate în calitate de reprezentant al consumatorilor, fie prin luarea unor decizii contrare intereselor consumatorilor, fie prin calitatea entității calificate/ reprezentantului/ finanțatorului ei de concurent al profesionistului pârât”. Această noțiune este utilizată în textul legii la art. 4(4)(e) și art. 10(1). Textul definiției propuse este preluat din art. 3(e) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România1.	Se acceptă
	Art. 4(3): se propune excluderea cuvântului „publice” după cuvântul „entitățile”, deoarece în cazul de față este vorba despre entitățile de drept privat, nu public, care sunt eligibile pentru a depune acțiuni în reprezentare, sub rezerva îndeplinirii criteriilor din alin. (4). De asemenea, se propune excluderea sintagmei „inclusiv asociațiile de consumatori care reprezintă membri din cel puțin două state membre”. Conform art. 21(5), art. 6, care permite entităților calificate din state membre ale UE să depună acțiuni de reprezentare în RM va intra în vigoare numai după ce RM va deveni stat membru al UE.	Se acceptă
	Art. 4(4): se propune înlocuirea sintagmei „alin. (1)” cu sintagma „alin. (3)”, deoarece acest alineat stabilește criteriile pe care trebuie să le îndeplinească entitatea care este eligibilă de a fi desemnată drept entitate calificată pentru a fi desemnată ca atare. În caz contrar, orice entitate menționată la alin. (3) va putea fi desemnată drept entitate calificată indiferent dacă îndeplinește sau nu criteriile respective.	Se acceptă parțial Referința se face la ambele alineate.
	Art. 4(4)(a): se propune înlocuirea cuvântului „legislația” cu sintagma „Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile comerciale”, pentru a preciza că numai persoanele înregistrate ca atare în Republica Moldova pot fi desemnate drept entități calificate în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare la nivel național.	Nu se acceptă Referința expresă la Legea nr. 86/2020 limitează înțelegerea noțiunii de entitate calificată, or o ”entitate calificată - o organizație necomercială sau o autoritate publică care reprezintă interesele consumatorilor și care a fost desemnată drept calificată să introducă acțiuni în reprezentare în conformitate cu prezenta lege;”
	Art. 4(5): se propune excluderea acestui alineat, deoarece repetă prevederile art. 5 alin. (3).	Nu se acceptă art. 4 alin. (5) subliniază situația în care apar incertitudini/dubii privind activitățile desfășurate de entitatea calificată, în timp ce art. 5 alin. (3) menționează

		despre responsabilitatea de evaluare periodică obligatorie a entităților calificate.
	Art. 4(7): se propune introducerea sintagmei „alin. (1)” după sintagma „art. 36”.	Se acceptă
	Art. 5(1): se propune expunerea în următoarea redacție: „Autoritatea coordonatoare publică pe site-ul propriu informații actualizate referitoare la entitățile calificate desemnate în prealabil în conformitate cu art. 4 alin. (1). În acest scop, autoritățile menționate la art. 4 alin. (1) transmit autorității coordonatoare lista entităților calificate pe care le-au desemnat în prealabil în conformitate cu art. 4 alin. (1) în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare, inclusiv numele și obiectul de activitate statutar al acestor entități calificate, tipul acțiunilor în reprezentare în scopul introducerii cărora au fost desemnate drept entități calificate, precum și orice modificare ulterioară care intervine”.	Se acceptă
	Art. 5(3): se propune înlocuirea cuvântului „coordonatoare” cu sintagma „abilitată cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor”, precum și introducerea sintagmei „pe care le-au desemnat în conformitate cu art. 4 alin. (1)” după sintagma „entitățile calificate”. Controlul asupra respectării criteriilor ar trebui exercitat de autoritatea care a desemnat entitatea calificată. De asemenea, se propune completarea la final cu următoarea frază: „Dacă în urma evaluării prevăzute la prezentul alineat autoritatea abilitată cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor constată că entitatea calificată pe care a desemnat-o în conformitate cu art. 4 alin. (1) nu mai îndeplinește unul sau mai multe dintre criteriile enumerate la art. 4 alin. (4) , aceasta dispune retragerea statutului de entitate calificată acordat prin decizie, ce poate fi contestată în condițiile Codului administrativ nr. 116/2018”.	Se acceptă parțial (5) Autoritățile abilitate cu funcții de reglementare astfel cum sunt menționate la art. 35 alin. (4) și art. 36 alin. (1) din Legea nr. 105/2003 evaluează ori de câte ori consideră necesar dacă entitățile calificate, pe care le-au desemnat în conformitate cu alin. (3) în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare, respectă în continuare criteriile enumerate la alin. (4). Partea a doua a propunerii a fost inserată la art. 4.
	Art. 5(4): se propune expunerea în următoarea redacție: „Comerciantul pârât în cadrul unei acțiuni în reprezentare introdusă în fața unei instanțe de judecată are posibilitatea să prezinte instanței sau autorității abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor care a desemnat entitatea calificată care a introdus acțiunea în reprezentare o cerere motivată privind nerespectarea de către entitatea calificată care a introdus acțiunea în reprezentare a criteriilor enumerate la art. 4 alin. (4). Dacă va găsi cererea comerciantului întemeiată, instanța de judecată va respinge acțiunea în reprezentare ca inadmisibilă, iar autoritatea abilitată cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor care a desemnat entitatea calificată va dispune retragerea statutului de entitate calificată acordat prin decizie, ce poate fi contestată în condițiile Codului administrativ nr. 116/2018”.	Se acceptă
	Art. 6(2): se propune înlocuirea sintagmei „incluse în listă în conformitate cu art. 2 alin. (1)” cu sintagma „enumerate în anexă”.	Se acceptă
	Art. 7(2): se propune completarea la început cu următorul text: „Acțiunile în reprezentare se judecă în primă instanță de instanța de judecată de la sediul comerciantului. Hotărârea primei instanțe este supusă apelului, potrivit legii. Decizia pronunțată în apel poate fi atacată	Nu se acceptă Competența teritorială a instanței este stabilită de Codul de procedură civilă. art.39 alin (10).

	<p>cu recurs, în condițiile legii. Recursul suspendă executarea. Acțiunile în reprezentare se judecă potrivit dreptului comun”. Textul propus este preluat din art. 7(2) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România.</p>	
	<p>Art. 8: peste tot se propune înlocuirea sintagmei „care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor” cu sintagma „astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1)”. Încălcarea nu poate fi abstractă. Poate fi încălcată numai o prevedere legală specifică.</p>	Se acceptă
	<p>Art. 9(2): se propune introducerea sintagmei „în scris, inclusiv în format electronic” după cuvântul „solicită”, precum și a sintagmei „sub semnătură olografă pe hârtie sau electronică calificată” după sintagma „consimțământul în scris”. Textul propus este preluat din art. 9(2) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România.</p>	Se acceptă
	<p>Art. 9(3): se propune expunerea în următoarea redacție: „În cazul în care acțiunea în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii se introduce la o instanță judecătorească națională consumatorii vizați de respectiva acțiune în reprezentare trebuie să își exprime consimțământul în mod explicit și în scris sub semnătură privată cu privire la aspectele prevăzute la alin. (2) în termen de 30 zile de la solicitarea consimțământului”, pentru a preveni abuzurile. Directiva (UE) 2020/1828 permite statelor membre să stabilească modul (explicit sau tacit) în care consumatorii la nivel național își exprimă consimțământul de a fi reprezentați în cadrul acțiunii în reprezentare. Textul propus mai sus este preluat din art. 9(3) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România. Totodată, această modificare este necesară pentru a aduce acest alineat în concordanță cu:</p> <p>a. alin. (6), care împiedică consumatorii care și-au exprimat în mod explicit (adică nu și tacit) consimțământul de a fi reprezentați în cadrul unei acțiuni în reprezentare să fie reprezentați în alte acțiuni în reprezentare având același obiect și împotriva aceluiași comerciant sau să introducă în mod individual o acțiune având același obiect și împotriva aceluiași comerciant;</p> <p>b. art. 13 alin. (2), care obligă entitatea calificată să informeze consumatorii vizați de o acțiune în reprezentare în curs de desfășurare pentru obținerea de măsuri reparatorii despre acțiunea în reprezentare, pentru a le permite acestora să își exprime în mod explicit consimțământul de a fi reprezentați în respectiva acțiune în reprezentare în temeiul art. 9 alin. (2)-(5).</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 8 alin. (3) prevede expres că „Pentru ca o entitate calificată să solicite o măsură de încetare, nu este obligatorie exprimarea consimțământului consumatorilor individuali de a fi reprezentați de entitatea calificată.”</p> <p>În subsidiar, subliniem că o acțiune ulterioară unei măsuri de încetare survine solicitarea de măsuri reparatorii, care trebuie aliniată criteriilor aplicate acțiunii precedente.</p>
	<p>Art. 9 (9): se propune excluderea sintagmei „sau a autorității publice”, pentru a aduce în concordanță acest alineat cu art. 7(1), potrivit căruia acțiunile se depun doar în fața instanțelor de judecată naționale.</p>	Se acceptă

	<p>Art. 9 (11): se propune excluderea alin. (11). Scopul prezentei legi este repararea daunelor aduse consumatorilor. Trecerea fondurilor restante pentru remedieri, nerevendicate de consumatori, în beneficiul statului este echivalentă cu confiscarea proprietății și este neconstituțională (în caz contrar, prin analogie, orice creanță prescrisă conform Codului civil ar trebui trecută în beneficiul statului). De exemplu, în Legea privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptată în România, nu există asemenea normă.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Astfel cum prevede considerentul 51 al Directivei 2022/1828, „Statele membre ar trebui să stabilească sau să mențină norme privind termenele, cum ar fi termenele de prescripție sau alte termene, aplicabile consumatorilor la nivel individual pentru exercitarea dreptului lor de a beneficia de măsurile reparatorii. Statele membre ar trebui să poată stabili norme privind destinația unor eventuale fonduri restante pentru remedieri care nu au fost recuperate în termenele stabilite.”</p> <p>Prin urmare, se impune de a fi reglementat un mecanism aferent fondurilor restante, iar opțiunea cea mai potrivită ar fi bugetul de stat, întrucât aceasta este o practică comună în multe jurisdicții, unde fondurile neutilizate sau necolectate sunt redistribuite pentru a susține bugetul public.</p>
	<p>Art. 9(12): se propune înlocuirea sintagmei „care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor” cu sintagma „astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1)”. Încălcarea nu poate fi abstractă. Poate fi încălcată numai o prevedere legală specifică.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>Art. 10(2): se propune de a muta textul din alin. (2) la finalul alin. (1), adăugând conjuncția „și” în față, așa cum prevede art. 10 alin. (1) din Directiva (UE) 2020/1828. În caz contrar, se creează confuzia că finanțarea unei acțiuni în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii de către terți care au un interes economic în introducerea sau în rezultatul respectivei acțiuni este considerată, în mod implicit, că nu îndepărtează acțiunea în reprezentare de protecția intereselor colective ale consumatorilor. Respectiv, va fi necesară ajustarea numerelor de ordine ale alineatelor la care se face referință în textul articolului.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Recomandarea nu influențează sensul și înțelesul normelor transpuse.</p>
	<p>Art. 10(5): se propune completarea la final cu textul „astfel încât instanța să poată verifica un eventual conflict de interese”. Textul propus mai sus este preluat din art. 10(5) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>Art. 10(6): se propune înlocuirea textului „să respingă calitatea procesuală a entității calificate într-o anumită acțiune în reprezentare” cu textul „să constate lipsa calității procesuale a entității calificate într-o anumită acțiune în reprezentare și să respingă acțiunea”. Textul propus este preluat din art. 10(6) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>Art. 10(8): se propune excluderea alin. (8), care permite expres entității calificate să perceapă de la consumatori onorariu pentru reprezentare în mărime de până la 10% din</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>

	<p>cuantumul acordat prin hotărârea instanței de judecată. Acest alineat contravine art. 20(3) din Directiva (UE) 2020/1828, potrivit căruia statele membre ar avea dreptul de a stabili norme care să le permită entităților calificate să solicite consumatorilor care și-au exprimat consimțământul de a fi reprezentați de o entitate calificată într-o anumită acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii să achite (doar) taxe modice de înscriere sau taxe similare pentru participarea la respectiva acțiune în reprezentare. Totodată, acest alineat contravine calității de organizație necomercială (nonprofit) a entității calificate și încurajează abuzurile (avocații vor crea asociații de consumatori, în vederea introducerii acțiunilor în reprezentare pentru obținerea măsurilor reparatorii, fără un mandat prealabil din partea consumatorilor și fără achitarea taxei de stat și taxei de timbru). Nici Legea privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptată în România, nu prevede asemenea normă.</p>	<p>Alineatul a fost exclus urmare a mai multor obiecții asupra respectivei prevederi.</p>
	<p>Art. 11(1)(a): se propune introducerea cuvântului „împreună” după cuvântul „propune”.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Art. 12(2): se propune completarea la final cu textul: „acestea sunt suportate de entitatea calificată”. Textul propus este preluat din art. 12(1) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Art. 13(1)(a) și (b): se propune excluderea sintagmei „sau a autorității publice”, pentru a aduce în concordanță acest alineat cu art. 7(1), potrivit căruia acțiunile se depun doar în fața instanțelor de judecată naționale.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Art. 14(3): se propune excluderea sintagmei „în curs de desfășurare și”, pentru a aduce în concordanță acest alineat cu alin. (3) lit. a) din același articol, precum și cu art. 23(2)(a) din Directiva (UE) 2020/1828.</p>	<p>Nu se acceptă Obiecția nu prezintă relevanță textului articolului.</p>
	<p>Art. 14(3): se propune înlocuirea sintagmei „care au fost încheiate de instanțele de lor judecată” cu textul „care au fost soluționate definitiv de instanțele de judecată”. Textul propus este preluat din art. 23(1)(a) al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, adoptate în România, și este conform cu art. 23(2)(a) din Directiva (UE) 2020/1828.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Art. 16(1): se propune înlocuirea sintagmei „care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor” cu sintagma „astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1)”. Încălcarea nu poate fi abstractă. Poate fi încălcată numai o prevedere legală specifică.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Art. 17: se propune majorarea termenelor pentru examinarea acțiunilor în reprezentare pentru obținerea măsurilor de încetare, ținând cont de încălcarea instanțelor naționale.</p>	<p>S-a luat act Termenele scurte pentru obținerea măsurilor de încetare, respectiv 15 zile pentru măsurile de încetare în conformitate cu art. 8 și 3 zile pentru cele în conformitate cu articolul 8 alin. (1) lit. a), sunt fundamentate din mai multe perspective, inclusiv din perspectiva Codului de</p>

		<p>Procedură Civilă din Republica Moldova (pentru 15 zile: art. 69, 84, 190, 236, 268, 389, 425, 489 și pentru 5 zile: art. 278/13, 315, 348 alin. (3), 353) și a principiilor generale de justiție și eficiență în administrarea justiției: principiul celerității procesului; urgența situațiilor de încălcare a drepturilor consumatorilor; precum și dreptul la un proces echitabil.</p> <p>Termenele scurte contribuie la eficiența sistemului judiciar, facilitând o administrare mai rapidă a justiției și reducând povara instanțelor cu dosarele care implică drepturile consumatorilor. Aceasta poate duce la economii semnificative de timp și resurse, atât pentru instanțe, cât și pentru părți.</p>
	<p>Art. 19(1): se propune expunerea în următoarea redacție: „Omiterea sau refuzul de a se conforma unei măsuri de încetare, astfel cum este menționată la art. 8 alin. (1) sau alin. (2) litera (b), ori obligațiilor menționate la art. 13 alin. (3) și la art. 18 atrag după sine răspunderea în conformitate cu prevederile Codului contravențional nr. 218/2008 sau Codul de procedură civilă nr. 225/2003”, pentru a aduce acest alineat în conformitate cu art. 19 din Directiva (UE) 2020/1828. Totodată, se propune excluderea alin. (3). Observăm că articolul respectiv din Directivă se referă doar la sancțiuni sub formă de amenzi (nu și la răspunderea civilă), precum și stabilește prevederile legale specifice pentru încălcarea cărora se aplică asemenea sancțiuni. De asemenea, Codul contravențional nu prevede asemenea noțiune ca „persoană responsabilă”, iar Codul civil, în general, nu prevede răspunderea personală a persoanelor responsabile pentru acțiunile sau omisiunile persoanei juridice pe care o reprezintă.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>Art. 19(2): se propune înlocuirea textul „de protecție a consumatorilor, astfel cum sunt menționate la art. 35 și 36 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor” cu textul „care le-au desemnat în conformitate cu art. 4 alin. (1)”, precum și a sintagmei „hotărârilor instanței de judecată” cu textul „hotărârilor definitive pronunțate de instanțele de judecată în baza acțiunilor în reprezentare introduse în temeiul prezentei legi”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>Art. 20(2): se propune excluderea sintagmei „de stat și”. Considerăm că scutirea de taxa de stat ar stimula și facilita abuzurile din partea asociațiilor de consumatori. Remarcăm că Directiva (UE) 2020/1828 cere doar limitarea taxelor judiciare, nu și abolirea lor.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>În conformitate cu anexa nr. 2 la legea nr. 2013/2023, „1.Se scutesc de taxa de stat în instanțele de judecată: 1.1. Reclamanții, 1.1.8. În acțiunile privind protecția drepturilor consumatorilor.</p> <p>În plus se propune ca în acțiunile de reprezentare colectivă privind protecția consumatorilor, entitățile să fie scutite</p>

		inclusiv de taxa de timbru, fapt ce reprezintă un instrument de facilitare a accesului la justiție.
	Art. 20(5): se propune înlocuirea sintagmei „care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor” cu sintagma „astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1)”	Se acceptă
	Art. 21(3): se propune înlocuirea sintagmei „art. 15” cu sintagma „art. 16”, a sintagmei „care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor” cu sintagma „astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1)”, precum și a sintagmei „26 iunie 2025” cu sintagma „intrării în vigoare a prezentei legi”.	Se acceptă
	Propuneri la proiectul completărilor la Codul contravențional privind contravențiile pentru încălcarea Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor 1. Art. 344(11): se propune înlocuirea sintagmei „de o instanță de judecată, prevăzute la” cu sintagma „anterior printr-o hotărâre definitivă pronunțată de o instanță judecătorească națională, conform prevederilor”. 2. Art. 344(12): se propune înlocuirea sintagmei „de o instanță de judecată, prevăzute la” cu sintagma „anterior printr-o hotărâre definitivă pronunțată de o instanță judecătorească națională, conform prevederilor”. 3. Art. 344(13): se propune înlocuirea sintagmei „de o instanță de judecată, prevăzute la” cu sintagma „anterior printr-o hotărâre definitivă pronunțată de o instanță judecătorească națională, conform prevederilor”.	S-a luat act
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>Demers nr. 21-4190 din 09.08.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Ministerul Afacerilor Externe <i>Demers nr. DI/3/041.1-8092 din 01.08.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Ministerul Afacerilor Interne <i>Demers nr. 38/3267 din 12.08.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Ministerul Educației și Cercetării <i>Demers nr. 07-09/5316 din 15.08.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act

Ministerul Mediului <i>Demers nr. 13-05/2308 din 14.08.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal <i>Demers nr. 04-01/2358 din 12.08.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova <i>Demers nr. 04-17/570 din 07.08.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Agencia Națională Pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației <i>Demers nr. 01- DJAC / 842 din 07.08.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Avizarea II		
Centrul de Armonizare a Legislației <i>Demers nr. 31/02-69- 12158 din 05.11.2024</i>	Menționăm că, în procesul de definitivare a proiectului național, au fost însușite toate obiecțiile privind compatibilitatea actului național cu Directiva (UE) 2020/1828, formulate anterior în Declarația de compatibilitate, în special, proiectul a fost completat cu Anexa „Lista actelor normative care intră în domeniul de aplicare al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor” similar listei actelor legislative ale Uniunii care formează domeniul de aplicare al directivei din Anexa I a Directivei. Subsecvent, în contextul noilor completări ale proiectului dat, din clauza de armonizare a proiectului se va exclude sintagma „(transpune art. 1 – 20)”.	Se acceptă
Ministerul Finanțelor <i>Demers nr. 04-06/772 din 12.11.2024</i>	Se atestă o neconcordanță între noțiunea de „acțiune în reprezentare pentru protecția colectivă ale consumatorilor”, prevăzută la art.3, și sintagma „acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor”, utilizată pe parcursul textului proiectului, inclusiv și în denumirea proiectului. Drept urmare, se propune revizuirea sintagmelor menționate și uniformizarea acestora, întru asigurarea unei abordări unice.	Se acceptă
	La art. 4 alin. (7): - întrucât evaluarea entităților calificate de către autoritățile abilitate cu funcții de reglementare este prevăzută la alin. (6) din articolul menționat, se consideră necesară substituirea cuvintelor „prezentul alineat” cu textul „alin. (6)”;	Se acceptă
	- textul „art. 4” urmează a fi exclus în ambele cazuri, întrucât acesta se consideră de prisos.	Se acceptă

	<p>La art.20: - alin.(2) urmează a fi exclus, deoarece este expus într-o formă interpretativă. Or, pe de o parte, se menționează că entitățile calificate sau autoritățile publice care introduc acțiuni în reprezentare în conformitate cu prezenta lege sunt scutite de plata taxei de stat și de timbru în conformitate cu prevederile Legii taxei de stat nr. 213/2023, iar pe de altă parte, Legea respectivă nu prevede scutirea de la plata acestor taxe a entităților calificate-organizații comerciale. Respectiv, excluderea alin. (2) din art. 20 va avea ca efect scutirea doar a celor entități calificate, prevăzute expres de Legea taxei de stat nr.213/2023.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Modificările necesare implementării proiectului de act normativ privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor urmează să fie operate într-un exercițiu separat, care va viza inclusiv și modificări la Legea taxei de stat nr. 213/2023</p>
	<p>alin.(3) urmează a fi exclus, deoarece costurile necesare derulării de către entitățile calificate-organizații necomerciale a procedurilor aferente unei acțiuni în reprezentare nu pot fi acoperite din fonduri publice.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Alin. (3) transpune art. 20 alin. (2) din Directiva UE care prevede posibilitatea acoperirii costurilor procedurilor aferente acțiunilor în reprezentare sub forma de finanțare publică. Mai mult, analizând cele mai bune practici ale statelor membre ale UE, observăm o abordare similară în acest sens în legislația din România (art. 20 alin. (3)) precum și în Bulgaria care prevede un mecanism de acordare de către stat a resurselor financiare asociațiilor de consumatori reprezentative.</p>
	<p>La Anexă se propune: - revizuirea conținutului punctelor 2-6, 12, 13, 15, 20, 21, 26, 27, 30 și 32, pentru claritate și evitarea erorilor de interpretare, prin indicarea mai întâi a prevederii/articolului, apoi a actului UE vizat (ex: 2. Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, art. 766) care transpune articolele 9-11, 19-26 și 28b din Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale („Directiva serviciilor mass-media audiovizuale”) (JO L 95, 15.4.2010, p. 1));</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>- la pct. 29, atragem atenția asupra faptului că conform clauzei de armonizare a Regulamentului privind serviciile publice de transport feroviar de pasageri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 47/2023, acesta transpune Regulamentul (UE) nr.1370/2007, dar nu Regulamentul (CE) nr.1371/2007.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Dat fiind faptul că Regulamentul (CE) 1371/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind drepturile și obligațiile călătorilor din transportul feroviar a fost abrogat și substituit de Regulamentul (UE) 2021/782 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 privind drepturile și obligațiile călătorilor din transportul feroviar (reformare),</p>

		Punctul a fost ajustat si transferat corespunzător la pct. 31 din anexă, fiind expus după cum urmează: „31. Hotărârea de Guvern nr. 593/2023 cu privire la aprobarea Drepturilor și obligațiilor pasagerilor în transportul feroviar și a regulilor de furnizare a serviciilor în transportul feroviar de pasageri (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 328-331, art. 733) care transpune Regulamentul (UE) nr. 2021/782 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 privind drepturile și obligațiile călătorilor din transportul feroviar (JO L 172, 17.5.2021, p. 1–52).”
Banca Națională a Moldovei <i>Demers nr. 31-002/125/5566 din 13.11.2024</i>	La art. 4 alin. (5) din proiectul de lege, pentru a reduce riscul interpretării neunitare, propunem indicarea în textul normei a momentului de început a curgerii termenului de 30 zile calendaristice de examinare a cererii privind recunoașterea calității de entitate calificată.	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Se expune în următoarea redacție: „(5) Termenul de examinare a cererii privind recunoașterea calității de entitate calificată este de 30 zile calendaristice de la data înregistrării acesteia, iar în cazul în care există motive întemeiate pentru examinare suplimentară, autoritatea publică îl prelungește cu cel mult 30 zile calendaristice.”</p>
	La art. 5 alin. (3) din proiectul de lege, cu referire la sarcina atribuită autorității coordonatoare de evaluare a corespunderii în continuare a entităților calificate cu criteriile enumerate la art. 4 alin. (4), reiterăm propunerea de a examina oportunitatea atribuirii sarcinii propuse, exclusiv autorităților care desemnează inițial entitățile calificate în limita domeniului de competență, conform prevederilor art. 36 alin. (1) din Legea nr. 105 /2003 privind protecția consumatorilor, similar dispozițiilor art. 5 alin. (8)-(9) din Legea României nr. 414/2023 privind desfășurarea acțiunilor în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor. Or, potrivit cadrului legal din România, competența de evaluare a corespunderii entităților calificate aparține exclusiv autorităților și organismelor prestatoare de servicii publice cu atribuții în aplicarea listei prevăzute în anexa la legea prenotată.	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p style="text-align: center;">În contextul propunerii de completare infra</p>
	De asemenea, din prevederile proiectului de lege nu este clar care sunt acțiunile pe care autoritatea coordonatoare urmează să le întreprindă în cazul în care, în urma evaluării realizate conform art. 5 alin. (3), constată că entitatea calificată nu respectă în continuare criteriile stabilite la art. 4 alin. (4). Reglementările prevăzute la art. 5 alin. (3) din proiectul de lege sunt ambigue și nu oferă o soluție clară în această situație.	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>(4) În scopul pierderii de către entitate calificată a statutului său, autoritatea coordonatoare emite o solicitare de revocare a statutului entității calificate, pe care o expediază autorității abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor care a desemnat-o.</p>
	În ceea ce privește art. 8 alin. (5) din proiectul de lege, remarcăm că în prevederile propuse se menționează cererea de consultare, fără a fi furnizate detalii suplimentare. Pentru claritate, propunem completarea acestei norme prin precizarea expresă a scopului,	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Alineatul a fost modificat după cum urmează: „(5) O entitate calificată sau o autoritate publică cu atribuții în</p>

	<p>condițiilor aplicabile și persoanei sau entității care urmează să înainteze cererea de consultare.</p>	<p><i>domeniul protecției consumatorilor menționată la art. 4 alin. (9) nu poate solicita măsura de încetare menționată la alin. (1) lit. (b) decât după ce a depus o cerere prealabilă în adresa comerciantului vizat în scopul încetării de către acesta a încălcării astfel cum a fost menționată la art. 2 alin. (1). Dacă comerciantul nu încetează încălcarea în termen de două săptămâni de la primirea cererii prealabile, entitatea calificată poate introduce de îndată o acțiune în reprezentare pentru obținerea unei măsuri de încetare.”</i></p>
	<p>Având în vedere redacția actuală a prevederilor art. 8 alin. (5) din proiectul de lege, sugerăm de a preciza dacă, în contextul excepției stabilite prin prevederile art. 4 alin. (9) din proiectul de lege, autoritățile publice cu atribuții în domeniul protecției consumatorilor, în speța expusă, vor avea sau nu dreptul de a introduce acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, în conformitate cu domeniul lor de competență.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>A se vedea redacția expusă <i>supra</i></p>
	<p>La art. 9 alin. (3) din proiectul de lege, cu privire la modalitate de exprimare a consimțământului, reiterăm propunerea expusă în avizul Băncii Naționale a Moldovei nr. 31-002/90/4142 din 19 august 2024, de a prelua redacția din paragraful (43) din Preambulul Directivei UE 2020/1828 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2020 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor și de abrogare a Directivei 2009/22/CE.</p>	<p style="text-align: center;">S-a luat act</p> <p>Modalitatea de exprimare a consimțământului urmează a fi definitivată urmare expertizei juridice precum și a consultărilor cu mediul academic și Comisia Europeană</p>
<p>Ministerul Energiei <i>Demers nr. 10-2867 din 12.11.2024</i></p>	<p>La pct. 27 din Anexă, propunem substituirea textului „Hotărârea de Guvern nr. 685/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la etichetarea pneurilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 295-308, art. 832) care transpune Regulamentul (CE) nr. 1222/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind etichetarea pneurilor în ceea ce privește eficiența consumului de combustibil și alți parametri esențiali (JO L 342, 22.12.2009, p. 46): articolele 4- 6.” cu textul „Hotărârea de Guvern nr. 693 din 09.10.2024 pentru aprobarea Reglementării tehnice cu privire la etichetarea pneurilor”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>La Anexă, Lista actelor normative care intră în domeniul de aplicare al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, propunem să fie completată cu puncte suplimentare, având în vedere că, obiectivul principal al legislației în cauză include, de asemenea, protecția drepturilor consumatorilor în sectorul energetic, după cum urmează: „Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 364-370 art. 620) care transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanta uniunii</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Actele normative propuse spre completare în sfera de aplicare a Directivei 2020/1828 nu vizează același scop de reglementare, or acestea au ca obiectiv principal dezvoltarea politicilor în domeniul energetic, iar Directiva 2020/1828 se concentrează pe protecția consumatorilor, în special prin reglementarea acțiunilor colective, care permit entităților calificate (asociațiilor de consumatori)</p>

	<p>energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 328 din 21.12.2018, p. 1–77);</p> <p>Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării (Monitorul Oficial al Republicii Moldova ,2014, Nr. 178-184 art. 415) care transpune Ministerul Energiei al Republicii Moldova parțial Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, prin care se modifică directivele 2009/125/CE și 2010/30/UE și se abrogă directivele 2004/8/CE și 2006/32/CE (JO L 315, 14.11.2012);</p> <p>Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial, 2016, nr. 69-77 art. 117) care transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328 din 21 decembrie 2018, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC: articolele 10,11,12,13,14,16,17,18.”</p>	să inițieze procese colective pentru a obține despăgubiri sau soluționarea problemelor legate de comportamentele comerciale incorecte. Scopul directivei este protejarea drepturilor consumatorilor, în special în domeniul produselor și serviciilor de piață.
<p>Ministerul Afacerilor Externe <i>Demers nr. DI/3/041.1-11514 din 29.10.2024</i></p>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
<p>Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova <i>Demers nr. 04-17/832 din 31.10.2024</i></p>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
<p>Ministerul Educației și Cercetării <i>Demers nr. 07-09/7253 din 01.11.2024</i></p>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>Demers nr. 21-5814 din 05.11.2024</i></p>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act

Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației <i>Demers nr. 03-DJAC/1408 din 07.11.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică <i>Demers nr. 06-01/5402 din 08.11.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Ministerul Culturii <i>Demers nr. 05/1-09/3416 din 08.11.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Ministerul Afacerilor Interne <i>Demers nr. 38/4421 din 11.11.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Ministerul Sănătății <i>Demers nr. 10/4205 din 11.11.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Ministerul Mediului <i>Demers nr. 13-05/3196 din 11.11.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal <i>Demers nr. 04-01/3398 din 15.11.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Comisia Națională a Pieței Financiare	Nu a prezentat aviz	
Expertizare și reiterare de obiecții		
Ministerul Justiției <i>Demers nr. 04/2-10858 din 05.12.2024</i>	Clauza de armonizare se va revedea în sensul indicării celor mai recente modificări a actului juridic european care constituie obiect al transpunerii, prin precizarea tipului, a numărului și a datei de adoptare a actului juridic european de modificare.	Nu se acceptă Clauza de armonizare în redacția actuală a fost preluată din Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-8873 din 06.09.2024 și nr. 31/02-69-12158 din 05.11.2024 prezentată de Centrul de Armonizare a Legislației

	<p>La art. 1 „Obiect și scop”: - în alin. (4), cuvintele „prevederile legale” considerăm necesar a fi substituite cu cuvintele „actele normative” (observație valabilă și pentru art. 2 alin. (1) și (2), la cazul gramatical corespunzător);</p>	Se acceptă
	- în alin. (5), conjuncția „și” se va exclude, ca fiind inutilă;	Se acceptă
	- alin. (6) nu ține de obiectul de reglementare al art. 1 și, respectiv, considerăm oportun a fi integrat corespunzător printre dispozițiile capitolului II.	Se acceptă parțial Alin. (6) a fost integrat în prevederile art. 2
	La art. 3 „Definiții”, deși denumirea articolului este preluată de la art. 3 din Directiva (UE) 2020/1828, se recomandă substituirea termenului „Definiții” cu termenul „Noțiuni”, în scopul ajustării la terminologia utilizată în legislația națională, precum și în vederea conformării cu prevederile art. 3 din proiect.	Se acceptă
	Cu referire la art. 4 „Entități calificate”: Alin. (1) se va completa în final cu textul „(în continuare – <i>Legea nr. 105/2003</i>)”, deoarece pe parcursul textului proiectului, se utilizează această abreviere.	Se acceptă
	Se recomandă revizuirea alin. (3), prin care au fost preluate într-un mod defectuos prevederile art. 4 alin. (2) din Directiva (UE) 2020/1828. Astfel, potrivit art. 4 alin. (2) din directiva citată „(2) Statele membre se asigură că entitățile, mai ales asociațiile pentru protecția consumatorilor, inclusiv asociațiile pentru protecția consumatorilor care reprezintă membri din cel puțin două state membre, sunt eligibile pentru a fi desemnate drept entități calificate în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare interne, acțiuni de reprezentare transfrontaliere, sau ambele.”.	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Alin. (3) reprezintă transpunerea fidelă a prevederilor art. 4 alin. (2) din Directiva UE. O modalitate similară de transpunere a prezentei prevederi în legislația națională se regăsește și în cazul statelor membre (România)</p>
	La alin. (4): - în dispoziția lit. d), cuvântul „insolvență” se va substitui cu cuvântul „insolvabilitate”, iar cuvântul „insolventă” se va substitui cu cuvântul „insolvabil”, în corespundere cu terminologia utilizată în <i>Legea insolvabilității nr. 149/2012</i> ;	Se acceptă
	- în dispoziția lit. f), cuvântul „web” se va completa cu cuvântul „oficial” (observație valabilă și pentru art. 13 alin. (1).	Se acceptă
	La alin. (5): - norma prevede că, în cazul în care există motive întemeiate pentru examinare suplimentară, termenul de examinare a cererii privind recunoașterea calității de entitate calificată poate fi prelungit cu cel mult 30 zile. Astfel norma dată se propune a fi revăzută prin prisma art. 60 alin. (4) al Codului administrativ nr. 116/2018, care prevede că din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii;	Se acceptă

	<p>- cuvintele „recunoașterea calității” se vor substitui cu cuvintele „desemnarea în calitate”, în vederea racordării la prevederile Directivei (UE) 2020/1828. În același alineat, cuvintele „iar în cazul în care există motive întemeiate pentru examinare suplimentară” se vor revizui, fiind necesară indicarea motivelor pentru examinare suplimentară. Totodată, atestăm că norma propusă nu se regăsește în textul Directivei (UE) 2020/1828;</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Cuvintele „recunoașterea calității” au fost substituite cu cuvintele „desemnarea în calitate”. Totodată în partea ce ține de indicarea motivelor pentru examinare suplimentară a cererii privind desemnarea în calitate de entitate calificată, menționăm că legea nu poate prevedea toate situațiile în care ar fi necesară o prelungire a termenului menționat și inclusiv nu ar fi corect în contextul în care nici prevederile codului administrativ nu descriu cazurile de complexitate deosebită, lasându-le astfel pentru apreciere autorităților publice.</p>
	<p>- în textul normei se va evita cuvântul „calendaristic” la determinarea curgerii și calculării termenilor. Or, aceasta este regula generală de curgere a termenului. În caz contrar, se poate interpreta per a contrario că, în celelalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice, de fapt se au în vedere zile lucrătoare.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>La alin. (6), după cuvintele „de reglementare” se va completa cu cuvintele „în domeniul protecției consumatorilor”, în vederea utilizării unei terminologii constante și uniforme în tot textul proiectului, iar textul „(3)” se va substitui cu textul „(1)”, pentru precizia normei.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>În alin. (8), cuvântul „ordin” sugerăm a fi substituit cu cuvintele „act administrativ”, iar după cuvintele „conducătorului autorității” se va completa cu cuvintele „publice care a desemnat-o entitate calificată”.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>În altă ordine de idei, prezintă neclaritate conținutul alin. (8), potrivit căruia „(8) O entitate își pierde statutul de entitate calificată dacă nu respectă prevederile art. 14 alin. (3), în baza unui ordin al conducătorului autorității, care poate fi contestat în condițiile Codului administrativ.”, din următoarele considerente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nu este clară legătura cauzală, cauzele și efectul, dintre prevederile art. 14 alin. (3), care se referă la bazele de date electronice și transmiterea anumitor informații de către entitățile calificate, și pierderea statutului de entitate calificată în caz de nerespectare a prevederilor enunțate; - astfel de reglementări nu se regăsesc în conținutul Directivei (UE) 2020/1828. 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Art. 14 alin. (3) prevede obligația de a transmite autorităților informații relevante referitoare la acțiunile în reprezentare pentru a asigura transparența activității entităților calificate. Prin această normă, autoritățile pot urmări și evalua activitatea acestor entități și pot verifica dacă acestea respectă principiile și criteriile de funcționalitate. Aceasta contribuie la creșterea responsabilității entităților și la eficiența acțiunilor în reprezentare realizate de entitățile calificate. Este esențial să se știe care sunt rezultatele acțiunilor respective (de exemplu, dacă au fost soluționate favorabil sau nu), dar și tipologia încălcărilor, pentru a înțelege contextul în care au avut loc și a preveni eventualele abuzuri. Aceste date ajută autoritățile să ia măsuri adecvate pentru corectarea</p>

		<p>eventualelor deficiențe sau pentru a asigura respectarea legii.</p> <p>Dacă o entitate nu respectă aceste cerințe de transparență și criteriile de funcționare, autoritățile publice pot interveni prompt pentru a remedia situația și, dacă este cazul, pentru a retrage statutul de entitate calificată.</p> <p>Obligația de a raporta informațiile referitoare la rezultatele acțiunilor în reprezentare poate stimula entitățile să adopte un comportament etic și profesionist în activitatea lor, iar pierderea statutului de entitate calificată în cazul nerespectării obligațiilor de raportare, garantează aplicarea principiului legalității și respectarea reglementărilor, asigurând astfel încrederea publicului în instituțiile și în sistemul judiciar.</p> <p>Interconexiunea între art. 4 alin. (8) și art. (14) alin. (3) se justifică prin necesitatea de a asigura transparența, responsabilitatea și eficiența entităților calificate, pentru a preveni abuzurile și neregulile și pentru a garanta respectarea legii. De asemenea, ea contribuie la întărirea principiului statului de drept și la protecția intereselor publice printr-o monitorizare atentă a acțiunilor desfășurate în reprezentare.</p>
	<p>Cu referire la art. 5 „Informarea și monitorizarea entităților calificate”, care urmează să transpună art. 5 din Directiva (UE) 2020/1828, se atestă că reglementările privind evaluarea entităților calificate se dublează la art. 4, astfel stabilind o evaluare dublă a entităților calificate atât de către autoritățile abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor, cât și de către autoritatea coordonatoare. În acest context, semnalăm că Directiva (UE) 2020/1828 nu prevede dubla evaluare a entităților calificate, din care motiv normele enunțate ale proiectului urmează a fi revizuite corespunzător. Mai mult, în acest context se vede și alin. (4), care prevede revocarea statutului entității calificate, pe când Directiva (UE) 2020/1828, la art. 5 alin. (4) stabilește norme privind retragerea desemnării entității calificate, care sunt preluate și transpuse inițial la art. 4 alin. (7) din proiect.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>În timp ce art. 4 alin. (6) subliniază situația în care apar incertitudini/dubii privind activitățile desfășurate de o anumită entitate calificată, art. 5 alin. (3) menționează despre responsabilitatea de evaluare periodică obligatorie a entităților calificate, în vederea monitorizării întregului mecanism de reprezentare, activităților desfășurate de entitățile desemnate. Astfel că, Dubla evaluare a entităților calificate este necesară pentru a crea un sistem de monitorizare și reglementare robust, flexibil și adaptabil, care să răspundă nevoii de control global și sectorial și să asigure protecția consumatorilor. Evaluările periodice</p>

		realizate atât de autoritatea coordonatoare, cât și de autoritatea care a desemnat entitatea, sunt esențiale pentru asigurarea unui sistem eficient, transparent și responsabil în domeniul protecției consumatorilor.
	În subsidiar, la alin. (5), cuvântul „instanței” se propune a fi completat cu cuvintele „de judecată”.	Se acceptă
	Suplimentar, cu referire la dispozițiile art. 5 alin. (5) al Directivei (UE) 2020/1828, care prevede că „Statele membre desemnează puncte naționale de contact în sensul alineatului (4) și îi comunică Comisiei denumirea și datele de contact ale acestor puncte de contact.”, se va analiza suplimentar determinarea în proiectul de lege a entității naționale care va servi drept punct de contact, normă care va intra în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. De asemenea, alte dispoziții din Directivă, cum ar fi de exemplu art. 8 alin. (4) (referitor la notificarea Comisiei Europene despre unele dispoziții din dreptul intern), pot fi preluate și incluse în legislația națională, însă care vor intra în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.	Se acceptă Articolul 4 a fost completat după cum urmează „(2) În cadrul desemnării entităților calificate, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este autoritate coordonatoare (în continuare - autoritatea coordonatoare) și punct național de contact pentru comunicarea cu Comisia Europeană.”
	La art. 7 „Acțiuni în reprezentare”, care transpune art. 7 din Directiva (UE) 2020/1828, la alin. (3) enunțul „Instanțele de judecată vor declara drept inadmisibile acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor în cazul în care consumatorilor nu le-au fost încălcate aceleași drepturi, prin aceeași acțiune a comerciantului sau care au temeiuri de fapt și de drept diferite, precum și în cazul nerespectării prevederilor art. 4 alin. (4), art. 6 alin. (1) și art. 10.” se va exclude, întrucât nu corespunde prevederilor Directivei (UE) 2020/1828, astfel depășind limitele de reglementare ale articolului vizat.	Se acceptă
	În art. 8 „Măsuri de încetare”: La numerotarea elementelor structurale ale alin. (2) se va ține cont de prevederile art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. Astfel, textele „(a)” și „(b)” se vor substitui cu textele „a)” și „b)” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).	Se acceptă
	La alin. (3) cuvântul „individuali” se va substitui cu cuvintele „la nivel individual”, în scopul ajustării la prevederile art. 8 din Directiva (UE) 2020/1828.	Se acceptă
	În același scop, la alin. (4) lit. a) cuvintele „care prejudiciază sau pot prejudicia interesele colective ale consumatorilor” se vor substitui cu textul „astfel cum este menționată la articolul 2 alineatul (1)”.	Se acceptă
	În alin. (5), din textul „o entitate calificată sau o autoritate publică cu atribuții în domeniul protecției consumatorilor menționată la art. 4 alin. (9)” sugerăm a fi exclus textul „sau o	Se acceptă

<p>autoritate publică cu atribuții în domeniul protecției consumatorilor menționată la art. 4 alin. (9)”, având în vedere definiția dată termenului de „entitate calificată” în art. 3 al proiectului de lege (observație similară valabilă și pentru art. 20 alin. (2)). Adicional, termenul „de îndată” se recomandă a fi substituit cu cuvântul „imediat”, în vederea redactării normei conform limbajului normativ.</p>	
<p>La art. 9 „Măsuri reparatorii”: La alin. (3) textul „lit. a) și lit. b)” se va exclude ca fiind excedent.</p>	Se acceptă
<p>Conținutul alin. (3), (4) și (5) se va aduce în strictă conformitate cu prevederile art. 9 alin. (2) și (3) din Directiva (UE) 2020/1828.</p>	Se acceptă parțial
<p>În aceeași ordine de idei, alin. (9) se va expune conform art. 9 alin. (6) din Directiva (UE) 2020/1828, prin excluderea formulelor „dispusă printr-o decizie definitivă a instanței la care a fost introdusă o acțiune în reprezentare” și „în mod direct”.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Nu sunt aduse argumente suficiente pentru a justifica modificarea prezentului alineat. Textul normei este redactat în conformitate cu bunele practici ale statelor membre ale Uniunii Europene care au transpus prevederile Directivei 2020/1828 în legislația națională. Mai mult, expertul care a oferit suport în elaborarea acestui act normativ face parte din grupul de lucru al Comisiei Europene responsabil pentru examinarea procesului de transpunere și implementare a Directivei la nivel național.</p>
<p>La alin. (10) considerăm necesar a se face trimitere la articolul concret din Codul de executare care stabilește termenii pentru a beneficia de măsuri reparatorii, întru claritatea normei.</p>	Se acceptă
<p>La alin. (11) referința la alin. (10) se va substitui cu referința la termenii prevăzuți de Codul de executare, astfel cum este prevăzut la alin. (10).</p>	Se acceptă
<p>Alin. (12) se va completa cu textul „astfel cum este menționată la articolul 2 alineatul (1)”, în vederea aducerii în conformitate cu art. 9 alin. (8) din Directiva (UE) 2020/1828.</p>	Se acceptă
<p>La art. 10 „Finanțarea acțiunilor în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii”, atenționăm că conținutul alin. (5) nu a fost transpus exact conform prevederilor art. 10 alin. (4) din Directiva (UE) 2020/1828 (se referă la norma privind respingerea calității procesuale a entității calificate). Drept consecință, dispozițiile alin. (5) și alin. (6) nu sunt corelate.</p>	Se acceptă
<p>La art. 12 „Alocarea costurilor acțiunii în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii” în alin. (3), se va indica articolul concret din Codul de procedură civilă ce stabilește sancțiunea sub formă de amendă, ca urmare a conduitei deliberate sau neglijente</p>	Se acceptă
	<p>A fost inclusă referința la art. 10 alin. (4) și art. 196 din Codul de procedură civilă</p>

	a respectivului consumator. De asemenea, nu este clar ce semnifică „conduita deliberată sau neglijentă a consumatorului”, or Codul de procedură civilă nu operează cu asemenea terminologie. În subsidiar, și în dispoziția art. 15 și 18 este necesar a se preciza la ce articole din Codul de procedură civilă se face referire.	
	La art. 13 „Informații privind acțiunile în reprezentare”: - în alin. (3), pentru claritatea normei, se propune ca cuvintele „cheltuiala sa” să fie substituite cu cuvintele „cheltuiala comerciantului”;	Se acceptă
	- în alin. (5), textul „-(4)” se va exclude, ca fiind neadecvat sensului normei.	Se acceptă
	La art. 14 „Bazele de date electronice”: La alin. (1) se va preciza domeniul bazei de date electronice menționate, în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (1) din Directiva (UE) 2020/1828 (spre exemplu, „privind entitățile calificate desemnate în prealabil în scopul introducerii de acțiuni în reprezentare interne și transfrontaliere și informații generale privind acțiunile în reprezentare în curs de desfășurare și încheiate”). În context, alin. (2) decade și urmează a fi exclus.	Se acceptă
	Alin. (3) și (4) nu se regăsesc în conținutul art. 14 din Directiva (UE) 2020/1828, pretins a fi transpus prin art. 14 din proiect. Mai mult, prevederile acestora nu țin nici de obiectul de reglementare al art. 14.	Nu se acceptă Existența alin. (3) și (4) sunt condiționate de considerentul (72) și art. 23 din Directiva UE. În context autorii au identificat exemple similare de transmitere a informațiilor necesare cu scopul introducerii acestora în baza de date electronică în legislația statelor membre (România) În plus, respectivele prevederi contribuie la crearea unui mecanism transparent și eficient de comunicare de la entitate până la Comisia Europeană.
	Art. 17 „Celeritate procedurală”, transpune dispozițiile art. 17 din Directiva (UE) 2020/1828. În context, se constată că normele actului UE nu stabilesc exact anumiți termeni de judecată, ci doar prevăd că acțiunile în reprezentare pentru obținerea măsurilor de încetare, astfel cum sunt menționate la articolul 8, sunt tratate cu celeritatea cuvenită, precum și că acțiunile în reprezentare pentru obținerea măsurilor de încetare, astfel cum sunt menționate la articolul 8 alineatul (1) litera (a), se judecă, dacă este cazul, printr-o procedură de urgență.	S-a luat act Totodată, ținem să menționăm despre faptul că analiza raționamentelor pentru includerea exactă a termenelor în proiectul de act normativ este prevăzută în nota de fundamentare. Mai mult, acestea sunt susținute de exemple pertinente și concludente din Codul de procedură civilă, precum și de motivele care impun o astfel de limitare pentru obținerea măsurilor de încetare
	Cu referire la art. 19 „Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi” alin. (1), care prevede că „Omiterea sau refuzul comerciantului de a se conforma unei măsuri de încetare, astfel cum este menționată la art. 8 alin. (1) sau alin. (2) lit. (b), ori obligațiilor menționate la art. 13 alin. (3) și la art. 18 atrag după sine răspunderea în conformitate cu prevederile Codului contravențional sau Codul de procedură civilă”, considerăm necesar a	La moment, pct. 8 din Nota de fundamentare, Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent menționează, „Adoptarea și punerea în aplicare a prevederilor proiectului impune necesitatea modificării și completării Codului de procedură civilă, Codului

	se preciza în nota de fundamentare dacă sunt necesare intervenții în acest sens în Codul contravențional sau Codul de procedură civilă.	Contravențional, Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor și Legii taxei de stat nr. 213/2023”.
	Cu referire la art. 20 „Asistență pentru entitățile calificate”: Dispoziția alin. (2) care prevede că „Entitățile calificate sau autoritățile publice care introduc acțiuni în reprezentare în conformitate cu prezenta lege sunt scutite de plata taxei de stat și de timbru în conformitate cu prevederile Legii taxei de stat nr. 213/2023.” contrazice dispoziția art. 12 alin. (2) din proiect, care prevede că „ Consumatorii la nivel individual vizați de o acțiune în reprezentare pentru obținerea de măsuri reparatorii nu plătesc taxa de stat și taxa de timbru, acestea sunt suportate de entitatea calificată.”. În context, normele necesită a fi revăzute.	Se acceptă Au fost efectuate modificări corespunzătoare pentru a aduce în conformitate dispozițiile naționale cu Directiva UE 2020/1828.
	În alin. (5), din sintagma „autoritățile și organismele publice” se va exclude cuvântul „organismele” ca fiind excedent.	Se acceptă
	La art. 21 „Dispoziții tranzitorii”: În alin. (1), textul „în 12 luni” se va substitui cu textul „la expirarea a 12 luni”.	Se acceptă
	În alin. (2), textul „prin derogare de la art. 20,” se va exclude, ca fiind inadecvat, iar cuvintele „înainte intrarea” se vor substitui cu cuvintele „înainte de intrarea”.	Se acceptă
	Dispozițiile alin. (3) și (4) necesită a fi revizuite în întregime, deoarece sunt confuze și nu respectă principiul clarității și previzibilității normei. Mai mult, acestea nu țin de dispozițiile finale și tranzitorii ale actului normativ.	Se acceptă parțial Alin. (3) se va păstra la dispoziții tranzitorii întrucât prevede elementul de tranziție „ <i>începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi</i> ”. Alin. (4) a fost transferat la art. 2 alin. (7)
	În alin. (5), cuvintele „vor fi aplicabile din data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană” sugerăm a fi substituite cu cuvintele „se aplică din data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană”.	Se acceptă
	La art. 22 „Dispoziții finale”, cuvintele „data publicării” se vor completa cu cuvintele „prezentei legi”.	Se acceptă
	Suplimentar, cu referire la dispozițiile art. 21 și 22, considerăm relevant a se face distincție între dispozițiile finale și cele tranzitorii, normele fiind necesar a fi plasate corespunzător acestei distincții. Astfel, menționăm că potrivit art. 47 și 48 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ, iar dispozițiile tranzitorii cuprind măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi abrogate sau înlocuite de noul act normativ.	Se acceptă Articolele au fost ajustate corespunzător
	Referitor la anexa proiectului „Lista actelor normative care intră în domeniul de aplicare al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor”, actele normative sugerăm a fi expuse în ordine cronologică, divizate după categorii (coduri, legi și hotărâri de Guvern, ș.a.).	Observăm că versiunea actuală a „Listei actelor normative care intră în domeniul de aplicare al Legii privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor” este redată în ordine cronologică.

		<p>Totodată, menționăm că Lista a fost completată cu pct. 23 - „<i>Legea nr. 247/2024 privind contractele de furnizare de conținut digital și de servicii digitale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 490-493, art. 659) care transpune Directiva (UE) 2019/770 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2019 privind anumite aspecte referitoare la contractele de furnizare de conținut digital și de servicii digitale (JO L 136, 22.5.2019, p. 1).</i>”</p>
<p>Comisia Națională a Pieței Financiare <i>Demers nr. 06-4/4039 din 05.12.2024</i></p>	<p>Aferent utilizării în art. 4 alin. (4) lit. a) din proiect a sintagmei „activitate publică efectivă” se remarcă că formularea ambiguă care permite interpretare abuzivă constitui un factor de risc în procesul de aplicare a normei respective. Or, se prezumă din formularea respectivă că chiar și o singură activitate orientată spre protecția intereselor consumatorului, în condițiile în care aceasta este reală – respectiv nu este fictivă – se califică ca fiind întrunire a cerinței din norma vizată.</p> <p>Remarca este orientată mai degrabă spre a ne asigura că respectiva formulă se realizează intenției primare a autorului.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>În vederea evitării formulării ambigue, se completează norma prin instituirea cerinței de îndeplinirii cumulative a criteriilor de recunoaștere.</p>
	<p>Cu referire la art. 4 alin. (6) din proiect se remarcă probabila intenție de referință la alin. (1) în locul referinței la alin. (3).</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>Aferent prevederilor art. 9 alin. (2) lit. b) și alin. (3) și art. 11 alin. (1) lit. a) și b) din proiect, luând în considerație cele expuse în tabelul de sinteză, se atrage atenția asupra necesității de a stabili dacă caracterul special al legii este suficient pentru a fi considerată o derogare de la legile procesuale, ori este totuși necesară o intervenție certă prin utilizarea instituției derogării în mod expres.</p>	<p style="text-align: center;">S-a luat act</p> <p>Având în vedere dispozițiile art. 5 din Legea nr. 100/2017 „(3) <i>Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.</i></p> <p>(4) <i>Normele juridice derogatorii sînt diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie și sînt aplicabile unei situații determinate. În caz de divergență între o normă generală sau specială și o normă derogatorie, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma derogatorie.</i>”</p> <p>În acest sens, observăm și art. 2 din proiect:</p> <p>„(1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ privind desfășurarea acțiunilor în reprezentare pentru protecția</p>

		<p>intereselor colective ale consumatorilor în scopul asigurării unui nivel ridicat de protecție al acestora și al unei bune funcționări a pieței.</p> <p>(2) Prezenta lege urmărește îmbunătățirea accesului consumatorilor la justiție și oferă totodată garanții adecvate pentru evitarea abuzului de procedură.”</p>
<p>Centrul Național Anticorupție <i>Raport nr. ELO24/10189 din 12.12.2024</i> <i>Demers nr. 06/2/21918 din 13.12.2024</i></p>	<p>Obiecție: Procedura de evaluare a conformității entităților calificate desemnate de către autoritățile publice, specificată la art. 4 alin. (6), este insuficient descrisă, fiind utilizată expresia „evaluează ori de câte ori consideră necesar”, lăsând la discreția autorității publice abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor, în limita domeniului de competență, de a interpreta norma în varianta convenabilă, abuzând de împuternicirea de a verifica entitatea calificată și de a reține statutul, fie să neglijeze exercitarea sarcinii de control a conformității.</p> <p>Prin urmare, se constată că norma analizată este permisivă și interpretabilă, întrucât nu este stabilit un mecanism concret de evaluare a conformității entităților, care ar stabili necesitatea evaluării, precum și nu este precizat un termen fix când autoritatea publică competentă este obligată să verifice corespunderea la criteriile enumerate la art. 4 alin. (4) din proiect.</p> <p>Recomandare: Se recomandă completarea actului normativ cu stabilirea unui mecanism care să stabilească procedura de evaluare a entităților calificate, cu precizarea clară a termenului când organele administrației publice abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor, în limita domeniului de competență, sunt obligate să verifice conformitatea entităților calificate.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Textul „<i>ori de câte ori consideră necesar</i>” a fost substituit cu „<i>o dată pe an</i>” pentru a exclude caracterul interpretabil al normei</p>
	<p>Obiecție: În aceeași ordine de idei, se constată că la art. 5 alin. (3) din proiect, se stabilește și competența autorității coordonatoare, în speță a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, de a evalua entitățile calificate o dată la 3 ani, astfel dublând atribuția autorităților abilitate stabilite la art. 4 alin. (6) din proiect. Subliniem că, atribuirea în paralel a sarcinilor pentru mai multe autorități publice, creează riscul apariției conflictului de competență sau a declinării competențelor de către ambele autorități. Totodată, investirea mai multor autorități publice cu competență de control determină exercitarea abuzivă a presiunii asupra entităților calificate, astfel determinând apariția manifestărilor de corupție. Totodată, lipsa reglementării unui mecanism clar de verificare a entităților calificate, ar zădărnici procesul de control al legalității acțiunilor întreprinse de către organele</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>În timp ce art. 4 alin. (6) subliniază situația în care apar incertitudini/dubii privind activitățile desfășurate de o anumită entitatea calificată, art. 5 alin. (3) menționează despre responsabilitatea de evaluare periodică obligatorie a entităților calificate, în vederea monitorizării întregului mecanism de reprezentare, activităților desfășurate de entitățile desemnate. Astfel că, Dubla evaluare a entităților calificate este necesară pentru a crea un sistem de monitorizare și reglementare robust, flexibil și adaptabil,</p>

	<p>administrației publice abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor, în limita domeniului de competență, or în lipsa unor proceduri bine stabilite este dificilă realizarea controlului legalității acestora.</p> <p>Recomandare: Se recomandă precizarea clară a autorității responsabile de realizarea evaluării, evitând dublarea competențelor, astfel cum este menționat în proiect, or autoritatea coordonatoare, în cazul constatării unor neconformități, poate interveni cu un demers către organele administrației publice cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor, în vederea verificării corespunderii entității calificate la criteriile stabilite la art. 4 din proiect, și emiterii deciziei de retragere a statutului de entitate calificată.</p>	<p>care să răspundă nevoii de control global și sectorial și să asigure protecția consumatorilor. Evaluările periodice realizate atât de autoritatea coordonatoare, cât și de autoritatea care a desemnat entitatea, sunt esențiale pentru asigurarea unui sistem eficient, transparent și responsabil în domeniul protecției consumatorilor.</p>
	<p>Obiecție: Adițional, analizând normele expuse supra, se constată utilizarea neuniformă a termenilor, astfel la art. 5 alin. (4) se utilizează noțiunea de „revocare” a statutului, în timp ce la art.4 alin. (7) și art. 5 alin. (5) se operează cu noțiunea de „retragere”. În acest caz, se constată necesitatea de uniformizare a terminologiei utilizate, astfel încât să se evite interpretarea eronată a normelor și procedurilor ce urmează a fi realizate.</p> <p>Recomandare: - a utiliza o terminologie uniformă, prin substituirea sintagmei „revocare a statutului” cu expresia „retragere a statutului”</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p style="text-align: center;">Art. 5 alin. (4) a fost ajustat corespunzător</p>
	<p>Obiecție: În ce privește norma de la art. 5 alin. (5) privind posibilitatea pârâtului de a prezenta motive justificate de îngrijorare instanței sau autorității coordonatoare, în ceea ce privește respectarea de către o entitate calificată a criteriilor enumerate la art. 4 alin. (4), se relevă că nu este stabilit clar mecanismul de verificare precizat la alin. (5). Incertitudinea intervenind în contextul în care nu sunt descrise clar acțiunile instanței de judecată, cum apreciază dacă cererea este întemeiată (va verifica respectarea criteriilor sau va solicita autorității coordonatoare să evalueze acest fapt), precum și despre care cerere se menționează și ce solicită aceasta, verificarea conformității entității calificate sau respingerea acțiunii în reprezentare.</p> <p>Recomandare: - a stabili un mecanism clar de adresare a comerciantului pârât, când și la ce etapă acesta se poate adresa autorității coordonatoare sau instanței de judecată, or din proiect nu este clar când acesta se poate adresa autorității coordonatoare și când instanței de judecată; - la alin. (5) a se preciza forma prin care pârâtul se adresează instanței, astfel încât să se asigure logica juridică a acțiunilor necesar de realizat;</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Art. 5 alin. (5) se expune în următoarea redacție: <i>„Comerciantul pârât în cadrul unei acțiuni în reprezentare are posibilitatea să prezinte în scris până la închiderea dezbatelor judiciare, motive justificate de îngrijorare instanței de judecată sau autorității coordonatoare în ceea ce privește respectarea de către o entitate calificată a criteriilor enumerate la art. 4 alin. (4). Dacă găsește cererea comerciantului întemeiată, instanța de judecată poate respinge acțiunea în reprezentare ca inadmisibilă, iar autoritatea abilitată cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor care a desemnat entitatea calificată poate dispune retragerea statutului de entitate calificată acordat prin decizie, ce poate fi contestată în condițiile Codului administrativ.”</i></p>
	<p>Obiecție:</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p>

	<p>Totodată, modul stabilirii situației când instanța apreciază cererea pârâtului drept întemeiată, este ambiguu descris, datorită utilizării sintagmei „poate respinge”, lăsând la discreția instanței de a respinge sau nu acțiunea în reprezentare, precum și decizia arbitrară de retragere a statutului de entitate calificată de către autoritatea abilitată cu funcții de reglementare stabilite la art. 35 alin. (4) și art. 36 alin. (1) din Legea nr. 105/2003</p> <p>Recomandare: a exclude formulările echivoce „poate respinge”, „poate dispune retragerea” cu stabilirea certă a acțiunilor ce urmează a fi realizate;</p>	<p>Observăm că în legislația RM se regăsesc acțiuni ale instanței/autorităților cu utilizarea cuvântului „poate”</p> <p>- Exemplu, art. 135 CPC - „(3) Dacă refuză să facă depoziții fără a indica motivele sau dacă motivele sînt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, martorul <u>poate</u> fi supus unei amenzi de 10 unități convenționale.”</p>
	<p>Obiecție: Normele prezentate supra nu respectă prevederile art. 55 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, unde se stabilește că „(3) Nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere [...]”</p> <p>Respectarea principiilor de elaborare a actelor normative este esențială pentru menținerea clarității și accesibilității legislației, permițând destinatarilor normelor juridice să identifice și să înțeleagă cu ușurință reglementările aplicabile.</p> <p>În contextul măsurilor reparatorii menționate în art. 9, alin. (10) și (11), este important ca orice trimitere la alte acte normative să respecte aceste principii. De exemplu, dacă se face referire la prevederi din Codul de executare, aceasta trebuie să fie directă și specifică, evitând referințe indirecte.</p> <p>Respectarea acestor reguli contribuie la o aplicare uniformă și previzibilă a legii, consolidând încrederea cetățenilor în sistemul juridic.</p> <p>Recomandare: Se recomandă stabilirea clară a termenilor la care se referă norma, cu respectarea rigorilor de elaborare a actelor normative</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Alin. (10) și (11) au fost ajustate prin trimiterea directă la art. 16 alin. (1) din Codul de executare</p>
<p>Ministerul Justiției <i>aviz suplimentar la definitivarea proiectului</i></p>	<p>Art. 2 alin. (6) nu ține de obiectul de reglementare al acestui articol și, respectiv, considerăm oportun a fi integrat corespunzător printre dispozițiile capitolului II.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Prevederea de la art. 2 alin. (6) a fost transferată la art. 4 alin. (10)</p>
	<p>La art. 4 alin. (5), se va completa cu textul „nr. 116/2018”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>La art. 9: - se va revedea necesitatea alin. (3), întrucât dublează în mare parte dispozițiile alin. (2) al aceluiași articol;</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>Alin. (3) a fost reformulat în vederea evitării dublării acestuia cu prevederile privind modalitatea exprimării consimțământului prevăzut la alin. (2)</p>
	<p>- la alin. (9), textul „printr-o decizie definitivă a” se va substitui cu textul „printr-un act definitiv al”, iar cuvintele „în mod direct” sugerăm a fi excluse ca fiind inutile. Mai mult, cuvintele „în mod direct” pot crea incertitudini la interpretare;</p> <p>- la alin. (10) și (11), se va indica numărul și anul adoptării Codului de executare.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>

	La art. 14, prevederile alin. (2) –(4) nu țin de obiectul de reglementare al art. 14. Astfel, recomandăm a fi prevăzute într-un articol distinct.	Se acceptă
	La art. 21 alin. (2) considerăm relevant a se face referire și la art. 4 alin. (2), în partea ce vizează asigurarea comunicării punctului național de contact cu Comisia Europeană. În subsidiar, referința la art. 14 alin. (4) se va substitui cu referința la art. 14 alin. (5).	Se acceptă Comunicăm că a fost substituit cu referința la art. 14 alin. (2), în corespundere cu versiunea actuală a proiectului
	La art. 22, dispoziția alin. (2) este confuză și nu respectă principiul clarității și previzibilității normei. Aceasta, în forma expusă nu constituie o dispoziție tranzitorie, în contextul în care este indicat că, începând cu data intrării în vigoare a acestei legi, art. 16 se aplică cererilor de remedieri bazate pe încălcări, astfel cum este menționat la art. 2 alin. (1) care prejudiciază sau poate prejudicia interesele colective ale consumatorilor. Or, se consideră că dispoziția art. 22 alin. (2) este o normă de concretizare a art. 16, care poate fi eventual a fi integrată anume în acest articol. În altă ordine de idei, având în vedere dispozițiile art. 16 coroborate cu art. 2 alin. (1), precum și dispozițiile art. 22 alin. (1), norma prevăzută la art. 22 alin. (2) se consideră a fi inutilă.	Se acceptă Alin. (2) a fost exclus

Secretar de stat
Cristina CEBAN